

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΕΡΥΘΡΟΣ + ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

ΜΑΪΟΣ 1951

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΥΠΟ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: Μακένζυ Κίγκ 1 (πρώην Λυκαβηττού) ΑΘΗΝΑΙ — Τηλέφ. 33 - 897

ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ ΣΥΜΦΩΝΩΣ ΑΡΘΡ. 6 Α.Ν. 1092

Διευθυνσεις Περιοδικού: Κα ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΧΡ. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ, Λ. Σγουρού 2

Διευθυνσεις Τυπογραφείου: «ΠΥΡΣΟΣ» Α.Ε. Ίερά Όδός 61

Τιμή Φύλλου Δρχ. 1.000 — Έτησία συνδρομή έσωτ. Δρχ. 8.000, έξωτ. 10 σελλίνια ή 2 δολλάρια

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ — CONTENTS

α)	Σελίς	α)	Page
α) Στόν Έρυθρό Σταυρό, Ποίημα, Α. Σημηριώτη. — β) Πρὸς τοὺς Έρυθροσταυρίτας, ὑπὸ Ν. Καρυδάκη	1	a) To the Red Cross poem by A. Simiriotis	1
Αρχαία Έλληνική Τραγωδία II, ὑπὸ Γ. Κουρμούλη	2	b) Jo the Greek Juniors, by N. Karydakakis	2
α) Στὸ λουλουδόκηπο, ὑπὸ Γρ. Ξενοπούλου. — β) «Άνοιξι», Ποίημα, ὑπὸ Γ. Δροσίνη. — γ) Εὐθυμοὶ στίχοι, ὑπὸ Α. Β.	3	a) In the flower garden, by Gr. Xenopoulos	3
Γεώργ. Δροσίνης — Γρηγ. Ξενοπούλου, ὑπὸ Μ. Νικολαΐδη	4	b) Spring, by G. Drossinis	4
α) Τὸ νερὸ ποὺ πίνουμε, ὑπὸ Στ. Σπεράντσα. — β) Ὁφέλιμες Συμβουλές. Στὸ δρόμο, ὑπὸ ΑΝ. ΒΩ.	5	c) Humorous verses, by A. V.	5
α) Τὸ καουτσούκ, ὑπὸ Π. Μιχαλοπούλου. — β) Ὁ χρυσοῦς κανὼν, ἀπὸ τὸ περιοδ. ΑΣΣΝ.	6	G. Drossinis — Gr. Xenopoulos, by M. Nicolaides	6
α) Ἡ λουλουδένια, ὑπὸ Β. Οἰκονομίδη. — β) Μαγιάτικο πρωῒν, Ποίημα, ὑπὸ Στ. Σπεράντσα.	7	a) The water we drink, by St. Sperantza	7
Ὁ οἰκογενειακὸς λαχανόκηπος, ὑπὸ Κ. Ζευγᾶ	8	b) Useful advices, by ΑΝ. VO.	8
α) Ἀναμνήσεις πολεμικές, ὑπὸ Κ. Ἀναγνωστοπούλου	9	a) Caoutchouc, by P. Michalopoulou	9
Φωτογραφίες δράσεως	10-11	b) The golden rule, by Nancy Mc Auliffe	10-11
α) Ἡ ἐλιά, ὑπὸ Π. Γρίσπου. — β) «Άκρογιάλια», Ποίημα, ὑπὸ Ὁλγας Παπαστάμου	12	a) The maid in blossoms, by B. Oeconomides	12
α) Ἡ ἐκστρατεία τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Ἀλεξανδρείας. — β) «Κανάρης», Ποίημα, ὑπὸ Α. Πάλλη	13	b) May morning by St. Sperantza	13
α) Τζίκιμ Φούκς, ὑπὸ Σπ. Αὐλωνίτη. — β) Παιγνίδια, ὁ ψωνιστής	14	The kitchen garden, by K. Zevgas	14
Ἡ νῆσος τῶν Φαιάκων, ὑπὸ Π. Καλονάρου	15	Wartime Reminiscences by C. Anagnostopoulos	15
Κίνησις Ε.Ε.Σ.Ν.	16	Activity in pictures	16
Δράσις ομάδων Ε.Ε.Σ.Ν.	17-18	a) The olive tree, by P. Grispos	17-18
Μαθητικὴ συνεργασία	19-20	b) The seashore, Poem, by O. Papastamou	19-20
Περιπέτειες Ὁδυσσεῶς		a) Greek expedition, by Nic. Dem.	
		b) Kanaris, Poem, by A. Palis.	
		Jimmy Fooks, by Sp. Avlonitis	
		Corfu, by P. Calonaros	
		G. J. R. C. movement	
		Group's activity	
		Pupils' contribution	
		Back-cover: Ulysses' adventures, by A.V	

Κ. ΠΑΛΑΜΑ

Ο ΜΑΪΣ

« — Τὸ στεφάνι ποὺ βλέπεις αὐτὸ τὸ στεφάνι
 Ἄπ' τὰ πλούτη τοῦ Μάϊ ἐγὼ τῶχ' κάνει,
 Μητερούλα, μὲ λουλούδια χίλια.
 Ταπεινά κι ἀκριβά, εἶναι μία χαρά.
 Πῶς ταιριάζουνε, κοίτα, ζαμπάκια χλωρά
 Μὲ φτωχὰ χαμομήλια.

Ὅλα τᾶνθη, μητέρα, δὲν εἶν' ἀδερφάκια;
 Σὲ γαστρούλες καὶ κήπους, ἀγροὺς καὶ ρυάκια,
 Μιά δροσιά, καὶ μικρὰ καὶ μεγάλα;
 Νὰ πονῶ τὰ φτωχὰ δὲ μοῦ εἶπες ἐσύ
 Ὅλα τᾶθελα τ' ἄλλ' ἄπ' ἀγάπη χρυσή,
 Ἀπὸ ἔλεος τᾶλλα.

Ποιὸ παιδί σὰν ἐμὲ τέτοια ἔχει μαννούλα;
 Τίνος ἄλλου ἀνθοὶ ἔχουν τέτοια δροσούλα;
 Τέτοια χάρι καὶ μῦρο καὶ χρώμα;
 Ὅστου σπιτιοῦ μας τὴν πόρτα θ' ἀνθῇ κρεμαστό
 Ὅς τὴν ἄλλη χρονιὰ ποὺ θ' ἀλλάξω κι αὐτὸ
 Μὲ καλλίτερ' ἀκόμα».

« — ὦ παιδί μ', ὁ Θεὸς ἓνα ἄλλο στεφάνι
 Ὅστη μεγάλη μικρὴ σου καρδιά ἔχει βάνει
 Ἀπὸ ἄλλου Μαγιοῦ ὠραιότητα.
 Μοσχομύριστο πάντα κι ὀλόλευκ' ἀνθεῖ,
 Μὰ σὰν γύρη ξερά δὲ ἔμπορεῖ ν' ἀλλαχθῇ.
 Καὶ τὸ λέν ἀθωότητα».

ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ ΕΛΛΗΝΑΣ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΕΣ

Ἀγαπητά μας παιδιά.

Ἡ Ἐφορεία σας, ἡ Ἐφορεία τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Νεότητος, θέλει νὰ ἐπικοινωνήσῃ μαζί σας σήμερα, ποὺ τὸ Περιοδικό μας θὰ διακόψῃ τὴν ἐκδοσί του ἕως τὸ φθινόπωρο ποὺ θ' ἀρχίσῃ πάλι τὸ καλοῦργιο σχολικὸ ἔτος, γιὰ νὰ σᾶς εὐχαριστήσῃ καὶ νὰ σᾶς συγχαρῇ θερμὰ γιὰ τὸ ἀθόρυβο μὰ μεγάλο ἔργο ποὺ ἐκάματε τὸν ἐφετηνὸ χρόνο.

Μὲ τὴν πολύτιμη καθοδήγησι καὶ βοήθεια τῶν διδασκάλων σας ἀνεπτύξατε στὸν ὑπέρτατο βαθμὸ τὰ ὑψηλὰ αἰσθήματα τῆς ἀνθρώπινης ἀλληλεγγύης καὶ ἀξιοποιήσατε τὰ αἰσθήματα αὐτὰ μὲ τὴν εὐγενικὴ βοήθεια ποὺ τόσο πρόθυμα ἐδώσατε στοὺς πονεμένους συντρόφους σας τῶν βορείων περιοχῶν τῆς βασανισμένης πατρίδος μας, ποὺ κι αὐτοὶ Ἑλληνόπουλα σὰν καὶ σᾶς, παῖδιά τῆς Ἰδίας μαρτυρικῆς καὶ δοξασμένης μητέρας, μὲ δικαιώματα στὴ χαρὰ τῆς ζωῆς, ἐπέρρασαν ὅλη τὴ φρίκη τοῦ συμμοριτοπολέμου, ἀπωρ-φανίστηκαν, ἔμειναν ἄστεγοι καὶ γυμνοί. Ἐσεῖς τοὺς ἐδώσατε μέρος ἀπὸ τὸ θησαυρὸ τῆς ψυχῆς σας, ἐφωτίσατε λίγο τὰ σκοτάδια τῶν καὶ ἐγλυκάνατε τὶς πικρὲς ἡμέρες τῆς ζωῆς τῶν.

Εἶχαν ἀπόλυτα τὴν ἀνάγκη σας τὰ Ἑλληνόπουλα αὐτά. Ὅταν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ ἡ γενναιοδωρία τοῦ Ἑθνικοῦ μας Στρατοῦ τοὺς ἔδωκε πάλι τὸ θεῖο δῶρο τῆς ἐλευθερίας κι ἐδίωξε ἔξω ἀπὸ τὸ ἱερὸ χῶμα τῆς πατρίδος μας τὸν ξενοκίνητο ἐχθρὸ, ποὺ δυνάμεις σκοτεινὲς εἶχαν ὀπλίσει γιὰ νὰ ἀφανίσῃ τὴ φυλὴν μας, στὶς καμπόλεις τῶν καὶ στὰ χωριά τῶν ἦταν ἀπό-γνωσις καὶ συμφορά. Τὸ ἔπισημο κράτος ἦταν δυνατόν νὰ ἐπαρκέσῃ γιὰ νὰ ἐπουλώσῃ ὅλες αὐτὲς τὶς πληγές. Καὶ τότε ἡ φυλετικὴ μας ἀλληλεγγύη στοὺς δοκιμασμένους αὐτοὺς ἀδελφούς μας ἐξεδηλώθη παρήγορος ἀπὸ κάθε πλευρά. Μὲ ἐπὶ κεφαλῆς τὴν Ἐκκλησίαν μας ἡ ἑλληνικὴ κοινωνία, μὲ πρωτοπόρους τοὺς Βασιλεῖς μας, ἔκαμε ὅσον τῆς ἦταν δυνατόν τὸ καθήκον τῆς. Πρέπει νὰ εἰσθε ὑπερήφανοι γιὰ τὴν ἐκδήλωσι αὐτῆς τῆς φυλετικῆς ἀλληλεγγύης ἐσπεύσατε πρῶτοι νὰ προσφέρετε ἀδολὰ τὴν πολύτιμη βοήθειά σας στὴν κρισιμώτερη καμπὴ τῆς ζωῆς τῶν βασανισμένων συναδέλφων σας καὶ νὰ τοὺς βοηθήσατε πραγματικὰ γιὰ νὰ ἀνορθωθοῦν καὶ νὰ σηκώσουν πάλι ψηλὰ τὸ κατεβασμένο ἀπὸ τὶς συμφορὲς κεφάλι τῶν. Στὴν ψυχὴ σας μέσα ἀντήχησε τὸ παράπονο τῶν παιδιῶν αὐτῶν ποὺ τόσο παρυστατικὰ ζωγραφίζεται στοὺς ὥραιους στίχους ἐνὸς ποιητοῦ μας:

Τὸ σπλαχνικὸ δὸς μου χεράκι σου
 μονάχο βίος καὶ θησαυρὸ μου
 καὶ μὴ μ' ἀφήνεις τώρα μόνο μου
 καὶ μὴν τραδιάσαι ἄπ' τὸ πλευρὸ μου
 τώρα στὸ γύρισμα τοῦ δρόμου
 τώρα ποὺ φάνηκε τὸ πηλῶμα
 ποὺχοῦν στήμένο τὸ Σταυρὸ μου!

Ἐλπίζομε πὼς θὰ ἐπεράσατε εὐτυχισμένοι καὶ χαρούμενοι τὶς ἑορτὲς τοῦ Πάσχα, μέσα στὴ θερμὴ οἰκογενειακὴ ἀτμόσφαιρα τοῦ ὥραιου ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ μὲ τὶς ἀσάλευτες αἰωνόβιες παραδόσεις μας, τὶς ὥραιες

ἐκείνες ἠθικὲς παραδόσεις τῶν ὁποίων ὁ σεβασμὸς μὴ ἐκράτησεν ὡς φυλὴν ζωντανὴν τοεῖς χιλιάδες χρόνια τώρα, παρ' ὅλους τοὺς ἀπειραριθμούς ἐχθροὺς ποὺ μᾶς ἐχτύπησαν καὶ τὶς ἀφάνταστες συμφορὲς ποὺ ἐδοκίμασαμε εἰς τὸ πέρασμα τῶν τῶσων αἰώνων. Καὶ ἐλπίζομε ἀκόμη πὼς μέσα στὴ δικὴ σας εὐτυχία τῶν ἡμερῶν αὐτῶν θὰ ἐστεῖλατε στοργικὴ τὴ σκέψι σας, ἐὰν δὲν ἠμπορέσατε νὰ κάνετε τίποτε ἄλλο πρὸς τοὺς συναδέλφους σας ἐκείνους τῶν βορείων ἐπαρχιῶν μας ποὺ τόσο ἐδοκιμάσθηκαν τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια καὶ δὲν εἶχαν τὰ ὑλικά μέσα νὰ περάσουν τὶς ἄγιες αὐτὲς ἡμέρες ὅπως τὶς ἐπεράσατε ἐσεῖς. Μὴν ξεχνάτε πὼς κι ἓνας γλυκὸς λόγος στὴ δυστυχία εἶναι βάλασμα στὶς ἀνοιγμένες πληγές.

«Ὅλοι εἴμαστε ἀδελφοί» εἶχεν εἰπῇ ὁ μέγας ἄνθρωπιστὴς καὶ ἰδρυτὴς τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ Ἐρρίκος Ντυνάν, τοῦ ὁποῦ τοῦ γενέθλια

θὰ ἐορτάσῃ ἡ πολιτισμένη ἀνθρωπότης στὶς 8 Μαΐου. Ἐπᾶνω εἰς τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἀνδρὸς ἐστηρίχθησαν καὶ στηρίζονται τὰ ἰδεώδη τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ εἰς ὅλες τὶς ἐκδηλώσεις παροχῆς ὑπηρεσίας πρὸς τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα. Ἀκόμη λοιπὸν περισσότερο εἴμαστε «ἀδελφοί» τὰ τέκνα τῆς Ἰδίας πατρίδος καὶ μάλιστα ὅταν ἡ πατρίς αὐτὴ εἶναι ἡ Ἑλλάς, κοινὴ πνευματικὴ πατρίς ὅλων τῶν ἐλευθε-ρων ἀνθρώπων οἱ ὁποῖοι προτάσσουν τὸ πνεῦμα ἀδούλωτον εἰς τὴν βίαν τῆς ὕλης. Καὶ ἀκόμη μεγαλύτερα ἡ ὑποχρέωσίς μας νὰ βοηθῶμεν μὲ ὅλην μας τὴν καρδιά ἐκείνους ἐκ τῶν ἀδελφῶν μας ποὺ ἔχουν ἀνάγκη τῆς βοηθείας μας.

Ἰ' αὐτὸ σεῖς, ποὺ ἔχετε τὴν εὐτυχία καὶ τὴν τιμὴ νὰ κλεινέτε μέσα στὴν ψυχὴ σας τὰ ἰδανικά τοῦ Ε.Ε.Σ.Ν. ἐξακολουθήσατε τὸ μεγάλο σας ἔργον. Τὸ ἔργον αὐτὸ δὲν τελειώνει ποτέ. Πάντοτε θὰ ὑπάρχῃ δυστυχία ποὺ θὰ ἔχῃ ἀνάγκη τῆς βοηθείας σας, πάντοτε θὰ σᾶς παρουσιάζεται εὐκαιρία νὰ δείχνετε τὴν ψυχικὴν σας καλωσύνη καὶ τὴν χριστιανικὴν σας ἀγάπην πρὸς τοὺς συναδέλφους σας ποὺ δυστυχοῦν.

Καὶ τώρα ποὺ θὰ κλείσουν τὰ σχολεῖα καὶ ἀμέριμνοι θὰ πᾶτε στὶς διακοπὲς σας, πρέπει μέσα στὴν ἀνάπαυσί σας καὶ τὰ παιχνίδια σας, νὰ βρῆτε λίγη ὥρα κάθε μέρα νὰ ἐτοιμάσετε κατὶ γιὰ τοὺς συναδέλφους σας ποὺ δυστυχοῦν. Κι αὐτὸ τὸ κατὶ — ὅσο μικρὸ καὶ νᾶναι — θὰ εἶναι εὐπρόδεκτο — νὰ τὸ παραδώσατε μὲ τὸ ἀνοιγμὰ τῶν σχολείων εἰς τοὺς διδασκάλους σας γιὰ νὰ σταλοῦν ἐκεῖ ποὺ πρέπει νὰ σταλοῦν.

Οἱ ἀρχαῖοι Πυθαγόρειοι πρὶν πέσουν τὸ βράδυ νὰ κοιμηθοῦν ἔθεταν τρεῖς ἐρωτήσεις στὸν ἑαυτὸν τοῦς: Πῇ παρέβην; Τί δ' ἔρρεξα; Τί μοι δεῖν καὶ οὐκ ἐτέλεσθ; Ἀπλοῶς: Τί παράβασις ἔκαμα; Τί ἔπραξα; Τί καλὸν ἠμποροῦσα νὰ κάμω καὶ δὲν τὸ ἔκαμα; Ἐὰν οἱ ἀπαντήσεις τῶν εἰς τὶς τρεῖς αὐτὲς ἐρωτήσεις ἦταν ἱκανοποιητικὲς ἐκοιμᾶντο εὐχαριστημένοι.

Κάνετε καὶ σεῖς, ἀγαπημένα μας παῖδιά, τὸ ἴδιον. ἘΤΑΙΡΕΙΑ ΗΠΕΙΡΟΣ Ν. Δ. ΚΑΡΥΔΑΚΙΣ
 Σύμβουλος Ἐφορείας Ε.Ε.Σ.Ν.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
 ΔΩΡΕΑ 1.7.1951
 ΗΜΕΡΟΜ. 16.8.51
 ΑΡΙΘ. 36199

B'.

Κατά τους πρώτους χρόνους της εμφάνισης της τραγωδίας υπήρχαν εις μόνος ήθοιοι, οι οποίοι ονομάζοντο υποκριτές ή και τραγωδοί. Κατ' ανάγκην λοιπόν εις τὰ διαλογικά μέρη απεικρίνεται πρὸς τὸν υποκριτὴν ὁ κορυφαῖος τοῦ χοροῦ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν ἦτο δυνατὴ ἡ οὐσιώδης συμμετοχὴ τοῦ κορυφαίου τοῦ χοροῦ εἰς τὴν δραματικὴν διδασκαλίαν τοῦ θεατρικοῦ ἔργου, παρέστη ἀνάγκη νὰ προστεθῇ κατ' εἰσήγησιν τοῦ Αἰσχύλου καὶ ἑυτέρως, βραδύτερον δὲ κατ' εἰσήγησιν τοῦ Σοφοκλέους καὶ τρίτος υποκριτής. Τοιοῦτοτρόπως ἐδημιουργήθησαν οἱ ῥόλοι τοῦ τραγωδιστοῦ καὶ τοῦ δευτερωδιστοῦ καὶ τοῦ τριτωδιστοῦ. Σπανίως ἐμφανίζεται ἡ ἀνάγκη τῆς προσθήκης καὶ τετάρτου ἡθοιοῦ, ὅτε ὁ χορηγὸς ἀνελάμβανε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς καταβολῆς τῆς ἀπαιτούμενης προσθέτου δαπάνης, τοῦ παραχορηγήματος.

Διὰ τῶν τριῶν υποκριτῶν ἐπετυγχάνετο ἡ διανομὴ τῶν διαφόρων ῥόλων τοῦ δράματος, ἀφοῦ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως διαφόρων τραγικῶν προσωπείων, μασκῶν, ἦτο δυνατόν ἐκαστος τῶν υποκριτῶν νὰ υποδυετο περισοτέρους τοῦ ἑνὸς ῥόλους. Τὰ παλαιότερα δράματα τοῦ Αἰσχύλου ὅτε ἀκόμη ὑπῆρχον μόνον 2 ἡθοιοὶ κατενέμοντο εἰς τρεῖς ἕως τέσσαρας ῥόλους, ἐνὼ τὰ νεώτερα ὅτε ὁ ἀριθμὸς τῶν ἡθοιῶν εἶχεν αὐξηθῇ εἰς τρεῖς κατενέμοντο εἰς πέντε ἕως ὀκτώ, ῥόλους. Οἱ ῥόλοι εἰς τὰ δράματα τοῦ Σοφοκλέους ἀνέρχονται εἰς πέντε ἕως ὀκτώ, ἐνὼ εἰς τὰ δράματα τοῦ Εὐριπίδου ἔχομεν συνήθως ὀκτὼ ῥόλους. Διὰ τῆς τεχνικῆς ἐξελέγετο τῆς τραγωδίας οἱ ἡθοιοὶ κατέστησαν τὸ κυριώτερον στοιχείον τῆς ἐπιτυχίας τῆς παραστάσεως, τοιοῦτοτρόπως δὲ ἐξησθῆναι ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ σημασία τοῦ χοροῦ, ὁ ὁποῖος ἀπετέλει ἀρχικῶς τὸν πυρῆνα τοῦ ἔργου.

Εἰς τὴν τεχνικὴν ἐμφάνισιν τῶν διαφόρων προσώπων τῆς τραγωδίας ἀπὸ τῆς σκηνῆς συνετέλει ἡ ἀντίληψις τὴν ὁποίαν εἶχε τὸ κοινὸν τῆς ἐποχῆς περὶ τῶν διαφόρων ἡρώων τοῦ δράματος. Τοῦς ἡρώας τούτους ἐφαντάζετο τὸ κοινὸν ὡς γίγαντας, ὡς ὑπερφυσικά ὄντα, ἕνεκα τούτου δὲ παρίστατο ἀνάγκη οἱ ἡθοιοὶ νὰ χρησιμοποιοῦν τεχνητὰ μέσα διὰ νὰ ἐμφανίζονται εἰς τὴν σκηνὴν ὡς μεγαλοσωμότεροι καὶ ἐπιβλητικότεροι τῶν συνήθων ἀνθρώπων. Τοῦτο ἐπέβαλλε καὶ εἰς ἄλλους λόγους, ἢ ἀνάγκη δηλαδὴ νὰ εἶναι οἱ ἡθοιοὶ ὁρατοὶ ἀπὸ τῶν θεατῶν οἱ ὁποῖοι εὐρίσκοντο μακρὰν τῆς σκηνῆς καὶ νὰ ἀκούωνται εὐκρινῶς. Ἐπειδὴ μάλιστα ἡ τραγικὴ ἀπαγγελία ἀπῆτει μεγάλην φωνήν, ὑπάρχει ἡ γνώμη ὅτι τὸ τραγικὸν προσωπεῖον, ἡ μάσκα, ἦτο κατὰ τοιοῦτον τρόπον κατασκευασμένη ὥστε νὰ ἐνδυναμῶν τὴν φωνὴν ἐν εἰδὲς μεγαφώνου.

Δύο λόγοι λοιπὸν ἐπέβαλλον πολυλάκις τὴν ἀπὸ σκηνῆς ἐμφάνισιν τῶν ἡθοιῶν ὑπερφυσικὴν. Ὁ ἠθικός λό-

Γ. Ι. ΚΟΥΡΜΟΥΛΗ, Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

γος τῆς ἐμφάνισης ἡρωϊκῶν μορφῶν καὶ ὁ πρακτικὸς λόγος τοῦ νὰ εἶναι ἀκουστός καὶ ὁρατός ἀπὸ μακρυνῆς ἀποστάσεως ὁ ἡθοιοῦς. Πρὸς ἐπιτυχίαν τούτου ἐχρησιμοποιοῦντο διάφορα μέσα. Τὸ ὑπερφυσικὸν ὕψος ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῶν κοθόρνων, ξυλίνων δηλαδὴ ὑποδημάτων μετὰ πολὺ ὕψηλά ὑποπτέρνια (τακούνια) καὶ τῆς φενάκης, δηλαδὴ μιᾶς μεγάλης περούκας ἢ ὁποῖα προσέδιδεν ὄγκον καὶ μέγεθος εἰς τὴν κεφαλὴν. Ἀναλόγως καὶ ὁ ὄγκος τοῦ σώματος ἠδύνατο διὰ τῆς χρησιμοποίησεως πρὸς τὸ νὰ εἶναι ὀρθῶς, δηλαδὴ εἰδος προσκεφαλίων τὰ ὁποῖα προσετίθεντο καὶ ἐφοῦσκωναν τὸ στήθος, καὶ προγαστρίδιον, τὰ ὁποῖα ἀναλόγως ἐμεγέθυναν τὴν κοιλίαν. Τέλος ὁ ἡθοιοῦς ἐνεδύετο τὰ σύρματα, δηλαδὴ εὐρύχωρα ἐνδύματα μετὰ μακρὰς οὐράς, δι' ὧν δὲ αὐτῶν τῶν μέσων κατάρθωνε νὰ ἐμφανίζετο ἕκων μέγεθος καὶ ἐμφάνισιν πολὺ διαφορετικὴν ἀπὸ τὸν συνήθη ἀνθρώπον.

Αἱ παραστάσεις τῶν τραγωδιῶν ὀρίζοντο διὰ τὰς τρεῖς τελευταίας ἡμέρας τοῦ ἑορτασμοῦ τῶν μεγάλων Διονυσίων, δηλαδὴ διὰ τὴν 11, 12 καὶ 13 τοῦ μηνὸς Ἑλαφβολιώνος. Ἐκαστὴν ἡμέραν παρίστατο μία τετραλογία, δηλαδὴ τρεῖς τραγωδία καὶ ἓν σατυρικὸν δράμα. Ἡ παράστασις ἤρχιζε λίαν πρωτὶ διήρκει δὲ δι' ἑκάστην τετραλογίαν ἐπὶ ἕως ὀκτὼ ὥρας. Ἐκαστὴ τραγωδία περιελάμβανε περίπου χίλιους πεντακοσίους στίχους. Αἱ ἑκτενέστεραι τραγωδία εἶναι ὁ Οἰδίπους ἐπὶ Κολωνῶν τοῦ Σοφοκλέους 1779 στίχοι καὶ αἱ Φοίνισσαι τοῦ Εὐριπίδου 1766

ΧΡ. ΖΑΛΟΚΩΣΤΑ

(Ἀπὸ τὸ περίβλη τῶν θεῶν)

Ἡ ἀγαθότης τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων φαίνεται καὶ στὸ ὠραῖο ἔθιμο τῆς «Ἰκεσίας». Ὅταν ὁ νικημένος πρόφτανε νὰ πῆσιν στὰ γόνατα καὶ νὰ παρακαλέσῃ νὰ μὴ τὸν σκοτώσουν, ἦταν ὑποχρεωμένος ὁ νικητὴς νὰ συγχωρήσῃ τὸν ἰκέτη.

Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες χωρικοὶ οὔτε ἔτρωγαν οὔτε πούλουσαν ποτὲ τὰ βόδια τους ἅμα γερνοῦσαν, ἀλλὰ τὰ γηροκομοῦσαν. Ἐνα σκύλο πού εἶχε μαζί του ὁ ναύαρχος Ξάνθιππος στὴ Σαλαμίνα, ὅταν πέθανε τὸν ἔθαψε στὸ ἀκρωτήρι πού λέγεται ὡς σήμερα Κυνόσουρα καὶ στὴν τελετὴ ἔλαβαν μέρος ὅλοι οἱ ἀπόμαχοι τῆς ναυμαχίας.

στίχοι, βραχυτέρα δὲ πασῶν εἶναι ὁ Ρήσος τοῦ Εὐριπίδου μετὰ 995 στίχους, τὰ δὲ σατυρικά δράματα ἦσαν βραχυτέρα ἀπὸ τὰς τραγωδίας.

Σχετικὸν μετὰ τὴν πρωτὴν ἐναρξιν τῶν παραστάσεων εἶναι ὅτι ὅλων σχεδὸν τῶν τραγωδιῶν αἱ ὁποῖαι μᾶς παρεδόθησαν ἢ ὑπόθεσις ἀρχίζει μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἡμέρας, ἐπίσης δὲ αἱ ὑποθέσεις αὐτῶν διαδραματίζονται ἐντὸς τοῦ χρονικοῦ διαστήματος ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς μέχρι τῆς δύσεως τοῦ ἡλίου. Ὁ Ἀριστοτέλης παραδίδει ὅτι ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὸ ἔπος ἡ τραγωδία «πειράται ὑπὸ μίαν περιόδον ἡλίου εἶναι ἢ μικρὸν ἐξαλάττειν». Ἡ ὑπὸ τὸ φῶς τῆς ἡμέρας παράστασις καὶ τὸ περιεχόμενον τῶν τραγωδιῶν ἀπῆλассε τῆς ἀνάγκης χρησιμοποίησεως τεχνητοῦ φωτισμοῦ, πρᾶγμα δύσκολον διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην.

Πολλάκις ἐπετυγχάνετο ἄνευ τεχνικῶν μέσων καὶ μόνον διὰ τῆς τέχνης τοῦ λόγου νὰ μεταφέρωνται οἱ θεαταὶ ἀπὸ τῆς ἐντύπωσεως τοῦ σκότους εἰς τὴν ἐντύπωσιν τοῦ φωτός, ὅπως λόγου χάριν εἰς τὴν Ἀντιγόνην τοῦ Σοφοκλέους, ὅπου μετὰ τὴν σκοτεινὴν καὶ παθητικὴν σκηνὴν τοῦ διαλόγου εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς τραγωδίας περὶ τῶν γεγονότων τὰ ὁποῖα ἔλαβον χώραν κατὰ τὴν χαρὰν τῆς ἡμέρας, ἔρχεται ὁ χορὸς νὰ χαιρετίσῃ περιχαρῆς τὴν ἀνατολὴν τοῦ ἡλίου.

Ἐξ ἄλλου ἡ ἀκατάβλητος δύναμις τῆς Ἑλληνικῆς τραγωδίας δὲν στηρίζεται εἰς τὴν ἐπιτυχίαν ἀπὸ σκηνῆς παράστασιν αὐτῆς, ἀλλὰ εἰς τὴν ἀθανασία τοῦ λόγου ὁ ὁποῖος τὴν ἐξέφρασε: «ἢ δὲ ὅψις ψυχαγωγικὸν μὲν, ἀτεχνότατον δὲ καὶ ἥκιστα οἰκίον τῆς ποιήσεως» ἴσως γὰρ τῆς τραγωδίας δύναμις καὶ ἄνευ ἀγώνων καὶ υποκριτῶν ἔστιν» (Ἀριστοτέλης). Διὰ τὸν λόγον αὐτὸν οἱ ποιηταὶ τῶν ἐνδόξων ἐκείνων χρόνων δὲν ἐθέτουν ἀρκετὼν νὰ προκαλέσῃ τὸ ἔργον τῶν ἐντύπων καὶ νὰ ἐπιτύχουν τὴν θεατρικὴν νίκη. Ἡ τοιαύτη ἐντύπωσις θὰ παρήρχετο εὐκόλως καὶ τὸ ἔργον τῶν ἐλλήμονεῖτο, δεδομένου μάλιστα ὅτι δὲν ἐπετρέπετο νὰ λάβῃ μέρος εἰς θεατρικὸν ἀγῶνα μετὰ αὐτὸ ἔργον διὰ δευτέραν φοράν. Ἐφρόντιζαν λοιπὸν οἱ ποιηταὶ νὰ ἐκδίδουν τὰ ἔργα τῶν, δηλαδὴ νὰ τὰ κυκλοφοροῦν εἰς πολλὰ ἀντίτυπα καὶ τοιοῦτοτρόπως νὰ γίνωνται κτήμα τοῦ κοινού. Τὰ ἐξέχοντα ἔργα ἐπεβάλλοντο διὰ τῆς ἀναγνώσεως τῶν καὶ παρεδίδοντο εἰς τὴν αἰωνιότητα. Τὸ ἔργον τοῦ Εὐριπίδου λόγου χάριν τὸ ὁποῖον δὲν εἶχε μεγάλαν ἀπήχησιν ζῶντος τοῦ ποιητοῦ ἐπεβλήθη καὶ ἀνεγνωρίσθη βραδύτερον διὰ τῆς ἀναγνώσεως. Ἡ τραγωδία δὲν στηρίζεται κυρίως εἰς τὴν θεατρικὴν τῆς συγκρότησιν, ἀλλὰ ὅπως καὶ τὸ ἔπος εἰς τὴν λογοτεχνικὴν τῆς ἀξίαν: «ἢ τραγωδία καὶ ἄνευ κινήσεως ποιεῖ τὸ αὐτῆς ὥσπερ ἡ ἐποποιία διὰ γὰρ τοῦ ἀναγινώσκοντος φανερά ὁποῖα τίς ἐστίν».

Χτὲς τὸ πρωτὶ ἔτυχε νὰ βρεθῇ σ' ἓνα λουλουδόκηπον. Κάτω ἀπ' τὸν ἥλιο τοῦ Μαγιοῦ, πού τὸν γλύκαιναν οἱ ἀνοιτιάτικες αἵρες, ὁ λουλουδόκηπος ἦταν στὴς δόξες του. Κι ἂς μὴν ἦταν κανένας μεγάλος καὶ πλούσιος, μετὰ κίσκια καὶ μετὰ σέρες, μετὰ συντριβάνια καὶ τεχνητὲς λίμνες, μετὰ κηπουροὺς καὶ ὑπηρέτες, παρὰ ἓνα κηπάκι, στὸ πῖσω μέρος ἐνὸς πατησιώτικου σπιτιοῦ, φυτεμένο γιὰ τίς αἰσθητικὰς ἀνάγκες μιᾶς μικρῆς καλῆς οἰκογένειας.

Γιὰτὶ κάθε ἄνθρωπος, στοχάζομαι, αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκη νὰ βλέπῃ, νὰ μυρίζῃ, νὰ χαιρέται λουλούδια, ἂν ὅχι καὶ νὰ τὰ καλλιεργῇ ὁ ἴδιος, καὶ δὲν εἶναι καθόλου εὐχαριστήμενος ὅταν κάθεται σὲ σπῖτι μέσα στὴν πόλι, πού δὲν ἔχει τόπο γιὰ μιὰ τέτοια ὠραία καλλιέργεια. Κι ἐγὼ δὲν ἔχω κήπο στὸ σπῖτι μου, καὶ γι' αὐτὸ, ὅταν βρεθῶ καὶ στὸν μικρότερο, γεμίζω χαρὰ καὶ ξαναγίνομαι παιδί. Θυμᾶμαι προπάντων τὸν κήπο πού εἶχα στὸ πατρικὸ μου σπῖτι, δευτερόκηπο μαζί καὶ λουλουδόκηπο, ὅπου πέρασα καὶ εὐτυχισμένα παιδιὰ καὶ ἐφημέρια μου χρόνια...

Τὸ κηπάκι λοιπὸν ὅπου βρέθηκα χτὲς, ἔχει μόνον λουλούδια. Τριαντάφυλλιάς, γαρύφαλλιάς, βιολέτες, πανσέδες, ἀγιοκλήματα καὶ ἄλλα. Ὅλ' αὐτὰ ἦταν μυριασμένα. Κι ὅταν ἡ νοικοκυρὰ τοῦ σπιτιοῦ — μιὰ νεαρὴ ποιήτρια, πού εἶχα πᾶσι νὰ τὴν ἐπισκεφθῶ — μοῦ ἔκοδε τὰ ὠραιότερα γαρύφαλλα καὶ τριαντάφυλλα, γιὰ νὰ τὰ πάρω μαζί μου, λυπόμουν ἀληθινά. Προτιμοῦσα νὰ τὰ βλέπω στὴ ρίζα τους, στὴ μάνα τους, καὶ τὸ μεγάλο ἐκείνο φάλδι, πού τὸ χειρίζονταν μετὰ ἀσπιδόχνη ἡ ποιήτρια, μοῦ φαίνονταν πὼς ἔκανε παιδιὰ καὶ μάνες... νὰ πονοῦν... Ἀλλὰ μποροῦσε νὰ μὴ μοῦ δώσουν καὶ νὰ μὴν πάρω ἓνα μπουκέτο;

Ἄ, τί ὠραία, τί μεθυστικὴ μυρουδιά πού ἔχουν τὰ τριαντάφυλλα καὶ τὰ γαρύφαλλα! Καὶ τ' ἄσπρα καὶ τὰ κόκκινα καὶ τὰ κίτρινα! Τ' ἀγιοκλήματα, οἱ βιολέτες, τὸ ἴδιο. Οἱ πανσέδες ὅμως, τίποτα, — ἄσμοι ὀλόγελα! Καὶ νὰ συλλογιέται κανένας πὼς εἶναι ἀπ' τὴν ἴδια οἰκογένεια τῶν ἰσών, τῶν μενεξέδων, πού ἔχουν τὴν πιὸ δυνατὴ καὶ γλυκεῖα μυρουδιά. Ἴον τὸ τρίχρον ὀνομάζεται ἐπιστημονικῶς ὁ πανσές. Κι ἡ ποιήτρια πάλι μοῦ θυμίζει: Ἐστὶ καὶ πολλοὶ ἄνθρωποι ἔχουν ἓνα ὠραῖο ἐξωτερικὸ, ἀλλὰ χωρὶς ψυχικὰ χαρίσματα, χωρὶς ἔσω-

τερικὴ ὁμορφιά. Σ' αὐτὰ ὠραῖα καὶ ἄσμοι λουλούδια...

Ἀλήθεια, ὑπάρχουν καὶ τέτοιοι ἄνθρωποι. Ὑπάρχουν μάλιστα καὶ ἄλλοι μετὰ ὠραία μορφή καὶ ἀσχημὴ ψυχὴ, ὅχι πιά ἄσμοι, ἀλλὰ κάκοσμοι λουλούδια. Ἡ μυρουδιά ὡστόσο δὲν εἶναι ἓνα ψυχικὸ νὰ ποῦμε, προτέρημα τοῦ λουλουδιοῦ. Ὁ ἄνθρωπος μπορεῖ νὰ τὴν παίρνει ἔτσι καὶ νὰ κἀν παραβολὰς καὶ συγκρίσεις, μὰ στὴ φύσιν τὸ πρᾶγμα διαφέρει. Ἡ μυρουδιά, λέν οἱ φυσιολόγοι, χρειάζεται στὸ λουλούδι γιὰ νὰ τραβᾷ τὰ ἔντομα, πού θὰ μεταφέρουν τὴ γύρη τοῦ μετὰ τὰ πόδια τους, μετὰ φτερά τους, μετὰ τίς προβοσκίδες τους στοὺς ὑπερούς τῶν ἰσίων ἢ ἄλλων, καὶ νὰ γίνῃ ἡ γονιμοποίησις, ὁ σπόρος καὶ ὁ πολλαπλασιασμός τοῦ φυτοῦ. Ὡστε ἡ μυρουδιά τῶν λουλουδιῶν δὲν εἶναι γιὰ τοὺς ἀνθρώπους, ὅπως δὲν εἶναι οὔτε τὰ ὠραῖα τους χρώματα, οὔτε τὰ ὠραῖα ἢ παράξενα σχήματά τους, εἶναι γιὰ τὰ ἔντομα.

Κατὰ σύμπτωσιν, μερικὲς μυρουδιὲς ἀρέσουν καὶ στοὺς ἀνθρώπους, ὅπως ἄλλες τοὺς θυσσερεστοῦν. Ἀλλὰ καὶ τὸ πιὸ κάκοιμο — γιὰ τὸν ἄνθρωπο — λουλούδι εἶναι εὐδωδέστατο γιὰ τὸ ἔντομό του, καὶ μετὰ τὴν μυρουδιά αὐτῆς, πού ἔμας μᾶς ἀηδιάζει, ἡ φύσις ἐκτελεῖ τὸ σκοπὸ τῆς, ὅπως καὶ μετὰ τὴ μεθυστικὴ — γιὰ τὸν ἄνθρωπο — εὐωδιά τοῦ κρίνου ἢ τοῦ τριαντάφυλλου.

Κι' ἓνα ἄλλο ἀκόμα: τὰ λουλούδια, πού μᾶς φαίνονται ὀλόγελα ἄσμοι, πρέπει νάχουν καὶ αὐτὰ τὴν μυρουδιά τους, μόνον πού ἡ ὁσφρησις τοῦ ἀνθρώπου δὲν εἶναι τόσο δυνατὴ ὥστε νὰ τὴν αἰσθάνεται. Ἀπαράλλαχτα ὅπως καὶ ἡ ὁρασίς του ἢ ἡ ἀκοή του δὲν εἶναι τόσο δυνατές, ὥστε νὰ βλέπῃ καὶ ν' ἀκούῃ τὰ πάντα. Πόσοι

ἦχοι καὶ πόσα χρώματα τοῦ διαφεύγουν! Τὰ αἰσθητήρια τῶν ἐντόμων εἶναι πολὺ διαφορετικὰ. Γι' αὐτὸ, δὲν πρέπει νὰ βλέπουμε μ' ἀπορία ἔντομα καὶ ἀπάνω σὲ λουλούδια, πού οὔτε τὰ χρώματά τους μᾶς ἀρέσουν, οὔτε τὰ σχήματά τους μᾶς ἐνθουσιάζουν, οὔτε οἱ μυρουδιὲς τους μᾶς μεθοῦν, καὶ πού μερικὲς φορὲς μᾶς ἀποτροπιάζουν. Στὴ φύσιν, στὴ σοφίᾳ αὐτῆς φύσιν, ὅλα εἶναι σκόπιμα, ἀναγκαῖα, καὶ ἐπομένως καλὰ. Μὰ ὁ ἄνθρωπος δὲν μπορεῖ ν' ἀπολαμβάνῃ παρὰ μόνον ὅσα ἔτυχε νὰ τοῦ ἔρχονται, νὰ τοῦ ταιριάζουν...

† ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Ἀπὸ τὸ βιβλίον «Σὰς ἀσπάζομαι Φαίδων»

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗ

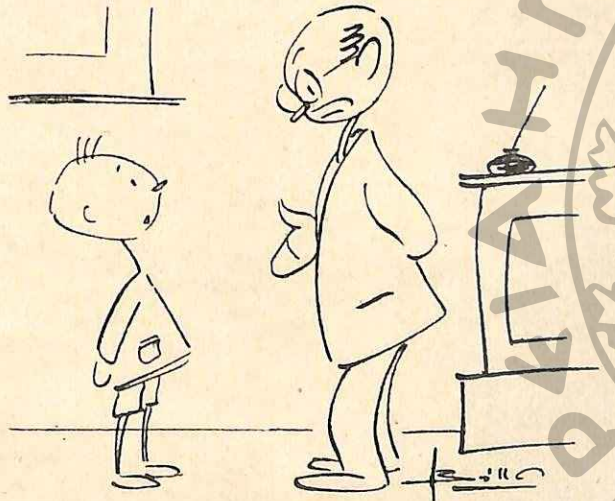
ΑΝΟΙΞΗ ΤΡΙΣΑΓΑΠΗΤΗ

ΚΛΕΟΔΑΜΟΣ:

Σὰν τί σ' ἀρέσει, Μύρσωνα, χειμῶνας, καλοκαίρι, χινόπωρο, ἀνοιξή, καὶ τί θὰ εὐκρίωσιν νὰ ξανάρθῃ; τὸ καλοκαίρι, πού ὅλοι μᾶς οἱ κόποι παίρνουν τέλος; ἢ τὸ γλυκὸ χινόπωρο, πού ἡ πείνα ἑλαφρύνει; ἢ καὶ ὁ δυσκολοδούλευτος χειμῶνας, πού περνοῦν ἐπὶ τῆς ζῆσθης γωνίας πολλοὶ μετὰ σταυρωμένα χέρια; ἢ καὶ ἡ παύσιμος ἀνοιξή; — Τί προτιμᾷς, γιὰ πῆς μου τώρα, πού σκόλασε ἡ δουλειὰ καὶ εἶναι καιρὸς γιὰ λόγια.

ΜΥΡΣΩΝΑΣ:

Νὰ κρίνουν ἔργα θεῖκα δὲν εἶναι τῶν ἀνθρώπων. Ὅλα ἱερὰ καὶ ὅλα καλὰ — μὰ γιὰ δική σου χάρι. Κλεόδαμε, θὰ πῶ τὸ τί καλύτερο ἔχω ἀπ' τ' ἄλλα: Δὲ θέλω τοῦ καλοκαιριοῦ τὸν ἥλιο πού με ψήνει. Δὲν θέλω τοῦ χινοῦ πού τὰ φρούτα πού ἀρρωσταίνουν. Καὶ τὸ χειμῶνα με χιονιὲς καὶ πάγους τὸν φοβόμαι. Ἀνοιξὴ τρισαγάπητη, νὰ ἦταν ὅλο τὸ χρόνο, πού μήτε κούμ με τυραννᾷ μήτε ἥλιος με βαραίνει. Τὴν ἀνοιξὴ ὅλα τὰ καλὰ ριζώνουν καὶ βλασταίνουν καὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπο οἱ νυχτιεὲς εἶναι ἴδιες μετὰ τίς μέρες.

— Καὶ ἀπ' ὅλους τοὺς μεγάλους ἄνδρας τῆς ἱστορίας ποῖός ἦταν ὁ μεγαλύτερος;
— Ὁ Μαθουσαλάς, κύριε καθηγητά. (Ἦντο ΑΝ. ΒΝ)

ΓΕΩΡΓ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ - ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΜΕΛΗ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

Γεώργιος Δροσίνης
1859 — 1951

Ἡ Ἑλληνικὴ λογοτεχνικὴ ζωὴ εἶχε τὸν τελευταῖο καιρὸ δυὸ σοβαρὲς ἀπώλειες μὲ τὸν θάνατο δυὸ ἐκλεκτῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων : τοῦ Γεωργίου Δροσίνης καὶ τοῦ Γρηγορίου Ξενοπούλου. Ὁ πρῶτος ἦταν ἕνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους ἐκχωριστοὺς ποιητῆς. Ὁ δεύτερος ἕνας ἀπὸ τοὺς κορυφαίους μας πεζογράφους. Ἐπρόσφεραν καὶ οἱ δυὸ σημαντικώτατες ὑπηρεσίες στὴν πνευματικὴ ζωὴ τοῦ τόπου μας.

Ὁ Γεώργιος Δροσίνης γεννήθηκε στὴν Ἀθήνα — στὴν καρδιά τῆς Ἀθῆνας μάλιστα: στὴν Πλάκα — τὸ 1859. Καὶ πέθανε φέτος στὴν Κηφισιά, σὸ ἐξοχικὸ του σπίτι «Ἀμαρυλλίς», ὅπου περιόμβει ἡσυχὰ καὶ γαλήνια τὰ τελευταῖα χρόνια τῆς ζωῆς του, τριγυρισμένος πάντα ἀπὸ τὴν τιμὴ καὶ τὸν σεβασμὸ τῶν πνευματικῶν ἀνθρώπων.

Σπούδασε φιλολογία στὸ Ἐθνικὸ μας Πανεπιστήμιον καὶ στὴ Γερμανία. Ὅταν ὅμως γύρισε στὴν Ἀθήνα, δὲν ἀκολούθησε τὸν ἐπιστημονικὸ κλάδο ποὺ σπούδασε, ἀλλὰ δόθηκε σὲ μιά ἐλεύθερη πνευματικὴ δρᾶσι καὶ προσπάθειαν στὴν Ποίησι.

Ἀπὸ τὴν πνευματικὴν δρᾶσιν τὴ μεγαλύτερη ἔκτασι κράτησε ἡ συστηματικὴ καὶ γόνιμη ἐργασία του σὲ «Σύλλογον πρὸς διάδοσιν ὠφελίμων βιβλίων». Δὲν ἦταν ἀπλῶς ὁ ἰσόβιος Γενικὸς Γραμματεὺς του ἤ ταν ἡ ψυχὴ του. Καὶ ἐργάσθηκε μὲ ἀγάπη καὶ ἀφοσίωσι ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, γιὰ νὰ μὴ στερῇ ὁ σπουδαῖος αὐτὸς Σύλλογος νὰ πραγματοποιήσῃ μὲ ἀναμφισβήτητη ἐπιτυχία τὸ μεγάλο παιδαγωγικὸ καὶ πολιτιστικὸ του ἔργο μὲ τὶς ἐκλεκτὲς καὶ χρήσιμες ἐκδόσεις του.

Καὶ εἶναι πολὺ χαρακτηριστικὸ τὸ γεγονός, ὅτι, καὶ ὅταν ἀκόμα ὁ Ποιητῆς, γέρος πιά καὶ ἄρρωστος, δὲν μπορούσε νὰ κατεβαῖν ἀπὸ τὴν «Ἀμαρυλλίδα» στὴν Ἀθήνα, γιὰ νὰ παρακολουθῇ ἀπὸ κοντὰ τὶς ἐργασίες τοῦ Συλλόγου, δὲν ἐννοοῦσε νὰ παραιτηθῇ καὶ ν' ἀναπαυθῇ, ἀλλὰ ἀνάνκαζε τοὺς συνεργάτες του ν' ἀνεβαίνουν στὴν Κηφισιά καὶ νὰ συσκέπτονται καὶ νὰ συνεργάζονται ἐκεῖ μαζί του γιὰ τὰ διάφορα ζητήματα τοῦ Συλλόγου. Καὶ οὕτως ἐννοοῦσε νὰ γράφῃ κανεὶς ἄλλος τὰ πρακτικά, ἀλλὰ τὰ ἔγραφε ὁ ἴδιος.

μὲ τὸ ἀδύνατο γεροντικὸ του χέρι! Ἀλλὰ ἡ πνευματικὴ του δρᾶσι δὲν περιοριζόταν μόνον στὸν Σύλλογον. Τὸ περιοδικὸ «Ἑστία» ὑπῆρξε ἕνα ἄλλο σοβαρὸ ὄργανο πνευματικῆς καλλιέργειας καὶ πολιτισμοῦ στὰ ἄξια χέρια τοῦ Δροσίνης. Ἐδῶσε καὶ σ' αὐτὸ τὴν εὐγενεὴ καὶ πρόθυμην ψυχὴν του καὶ τοῦ φύσκει μιά τόσο ζωντανὴ καὶ δημιουργικὴ πνοή, ποὺ τὸν ἔκαμε νὰ μὴ στὴν πνευματικὴ πρωτοπορία τοῦ τόπου καὶ ν' ἀσκήσῃ ἀμεση καὶ βαθειὰν ἐπίδρασι στὴν πνευματικὴ του ζωὴ.

Στὸ περιοδικὸ αὐτὸ ὁ Ποιητῆς ὑπῆρξε καὶ ἕνας ἀπὸ τοὺς πρῶτους φωτισμένους καὶ θετικούς ὑποστηρικτῆς τῆς δημοτικῆς γλώσσας, ἀλλὰ χωρὶς τὶς ἐξῆλλες ὑπερβολὰς τῶν ἄκρων «μαλλιαρῶν», παρὰ μὲ μιά μετρημένη καὶ σοβαρὴ συντηρητικότητα.

Τὸ ἴδιο φωτεινὴ καὶ γόνιμη ἦταν ἡ δρᾶσι τοῦ Δροσίνης καὶ σὲ τὸ ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, ὅπου ἐργάσθηκε ἀρκετὰ χρόνια ὡς Διευθυντῆς Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν.

Ἀργότερα, καὶ γιὰ πολλὰ χρόνια, ἐξέδιδε καὶ διηύθυνε μίαν ἀξιόλογην ἐτήσια ἐκδοσί, τὸ «Ἡμερολόγιον τῆς Μεγάλης Ἑλλάδος», ποὺ δημοσίευε διαλεγτὴν ποικίλην ὕλη, μὲ βασικὸ περιεχόμενον πάντα τὴ Λογοτεχνία.

Καὶ ὅμως, μέσα σ' ὅλην αὐτὴ τὴν πολὺπλευρὴν ἀπασχόλησιν καὶ δρᾶσιν, ἡ ποιητικὴ ψυχὴ του, ξεχειλισμένη ἀπὸ τὸ γνήσιον καὶ δυνατό ταλέντο του, δὲν ἔπαυε ὅλα αὐτὰ τὰ χρόνια νὰ τραγουδᾷ. Καὶ νὰ τραγουδᾷ μὲ λεπτότητα καὶ εὐγένεια, μὲ λιτότητα καὶ γαλήνη, ἀλλὰ καὶ μὲ μίαν ἐντονη καὶ ζεστὴ πνοὴ ἀγάπης πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ φύσιν καὶ τὴν Ἑλληνικὴν ζωὴν.

Οἱ κυριώτερες ποιητικὲς συλλογές του εἶναι τὰ «Εἰδύλλια», τὰ «Ἀμύραντα», τὰ «Φωτερὰ σκοτάδια», τὰ «Κλειστὰ Βλέφαρα» καὶ τὸ «Θὰ βραδιάζει».

Πολλὰ ἀπὸ τὰ ποιήματα τοῦ Δροσίνης, ποὺ ἦταν πάντα ὅλα ἀπλά καὶ καθαρά, γεμάτα ἀπὸ αἰσθήματα λεπτά καὶ σκέψεις διαυγεῖς, ἀγαπήθηκαν πολὺ ἀπὸ τὸν Ἑλληνικὸ λαόν, μὴ μόνον στὰ σχολικὰ βιβλία καὶ στὶς ἀνθολογίες καὶ ἔγιναν δημοφιλεῖς τραγούδια σὲ τὸ στόμα του καὶ τὴν ψυχὴν του.

Τὸ ἴδιο δημοφιλὲς συγγραφεὺς ἦταν καὶ ὁ Γρηγόριος Ξενοπούλος.

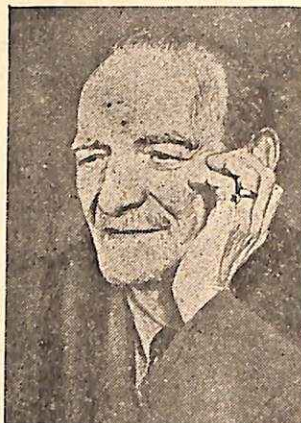
Τὸ ἔργο του, ἀποκλειστικὰ πεζογραφικόν, ἀπλώθηκε σὲ ὅλα τὰ εἶδη τοῦ πεζοῦ λόγου: σὲ διήγημα, σὲ μυθιστόρημα, σὲ δοκίμιον, σὲ θέατρο. Καὶ τὰ ἔγραφε ὅλα μὲ τὶς ἴδιες σχεδὸν ἱκανότητες, μὲ ὕψος ἀπλὸ καὶ γλῶσσα ὁμαλὴ, μὲ ζωντανούς τύπους καὶ ἀληθινὰ εἰκόνες ζωῆς, μὲ εὐχάριστο καὶ ζωηρὸ ἀφηγηματικὸ τρόπο, μὲ μαστορικὴ ἀρχιτεκτονικὴ σύνθεσι.

Ἐγραφε ἀκόμα καὶ μὲ πολλήν ἀ-

νεσι, μὲ πολλήν εὐχέρεια. Αὐτὸ βέβαιον ἦταν μιά ἀπὸ τὶς ἐμφυτεῖς ἀρετὲς του, ἀλλὰ τοῦ εἶχε γίνῃ καὶ ἐπικτητὴ ἱκανότητα. Διότι, ζώντας ἀποκλειστικὰ ἀπὸ τὴ λογοτεχνικὴν του ἐργασία (ἦταν ἀπὸ τοὺς ἐλάχιστους Ἑλληνες λογοτέχνες, ποὺ μπόρεσαν νὰ ζήσουν ἀπὸ τὴ λογοτεχνικὴν τους ἐργασία), ὑποχρεωνόταν νὰ γράφῃ συγχρόνως πολλὰ καὶ διάφορα πράγματα. Καὶ εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι τοῦ συνέβαινε συχνὰ νὰ γράφῃ τὴν ἴδια μέρα τὶς συνέχειες δύο μυθιστορημάτων καὶ νὰ ἐτοιμάζῃ ἐπίσης καὶ κανένα χρονολόγιον ἢ κατὰ ἄλλο!

Αὐτὴ ἡ ἱκανότης ἐξηγεῖ τὸν μεγάλο ἀριθμὸ καὶ τὴν ποικιλίαν τῶν ἔργων του, ἀλλὰ καὶ τὴν κάποιαν προχειρότητα, ποὺ παρουσιάζουν μερικὰ ἀπ' αὐτά. Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, ποὺ κάνει τὸ ἔργο του νὰ παρουσιάζῃ κάποιαν ποιοτικὴ ἀνισότητα καὶ ἐπιβάλλει τὴν προσοχὴν τοῦ ἀναγνώστη σὲ ἐξχώρια (τὸ μοιραῖον ἐξχώρισμα ποὺ κάνει πάντα ὁ χρόνος).

Τὸ γεγονός πάντως εἶναι ὅτι δίκαια ὁ Γρηγόριος Ξενοπούλος ὀνο-

Γρηγόριος Ξενοπούλος
1867 — 1951

μάσθηκε ὁ πατέρας τοῦ σύγχρονου Ἑλληνικοῦ πεζοῦ λόγου. Εἶναι ὁ πρῶτος συγγραφεὺς ποὺ ἔδωσε στὴν νεοελληνικὴν πεζογραφία — σὲ μυθιστόρημα, σὲ διήγημα καὶ σὲ θέατρο — μιά διαμορφωμένη, κατασταλαγμένη, σχεδὸν ὀριστικὴ μορφή καὶ μίαν ἐπεξεργασμένη καὶ καλλιερημένη γλῶσσα. Καὶ ἀνοίξε ἔτσι σ' αὐτὸν τὸν τομέα ἕναν δρόμον, δημιουργήσῃ μιά παράδοσιν.

Καὶ μαζί μὲ αὐτὰ ἐπρόσφερε στὴν Ἑλληνικὴ λογοτεχνία μερικὰ μυθιστορήματα, ἀρκετὰ διηγήματα καὶ μερικὰ θεατρικὰ ἔργα, ποὺ μποροῦν νὰ θεωρηθοῦν ὑποδειγματικὰ σὲ εἶδος τους καὶ ποὺ θὰ ζήσουν στὴν νεοελληνικὴ γραμματολογία μὲ τὴν ἀληθινὴν τους ἀξία.

Ἀλλὰ ὁ Ξενοπούλος δὲν ὑπηρετῇ σὲ τὰ Ἑλληνικὰ Γράμματα μὲ μόνον (Συνέχεια στὴ σελ. 18)

ΤΟ ΝΕΡΟ ΠΟΥ ΠΙΝΟΥΜΕ

ΣΤΕΛΙΟΥ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ, Καθηγητοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

Δράμα εἶναι ἡ ἔλλειψις τοῦ πόσιμου νεροῦ σὲ μιά περιοχή. Καὶ φέτος, μὲ τὴν ἀνομβρία στὰ γύρω τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ἔλλειψις τοῦ νεροῦ στὴ λίμνη τοῦ Μαραθῶνος πολὺ ἀνησυχεῖ τὸν πληθυσμὸν, ποὺ ἀρδεύεται ἀπ' αὐτήν. Γιατὶ γιὰ τὸν ἄνθρωπον τὸ νερὸ ἔχει μεγάλη σημασία. Ἀποτελεῖ τὰ δύο τρίτα τοῦ βάρους τοῦ σώματός του.

Τὸ νερὸ, ποὺ προέρχεται ἀπὸ τὴ συμπίκνωσι τῶν ἀτμῶν τῶν παραγομένων στὴν ἐπιφάνεια τῶν θαλασσῶν, ξαναπέφτει στὴν γῆρὰ σάν βροχὴ ἢ χιόνι ἢ ὁμίχλη. Μικρὸ μέρος τρέχει στὴν ἐπιφάνεια. Τὸ μεγαλύτερον μέρος πίνεται ἀπὸ τὸ ἔδαφος. Ἐκεῖ, ὅταν συναντῇ στρώμα ἀδιαπέραστο, σχηματίζει μιά ὑπόγειαν μάζαν, ποὺ ἄλλοτε μὲν ξαναφαίνεται στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἔδαφους αὐτομάτως σάν πηγὴ, ρυάκι, ποτάμι κλπ. καὶ ἄλλοτε ξαναφέρνεται τεχνητὰ μὲ τὰ πηγάδια. Ἀναλόγως μὲ τὴ διεύθυνσιν, ποὺ παίρνει τὸ νερὸ, παραλαμβάνει οὐσίες διάφορες ἀπὸ τὰ στρώματα τῆς γῆς.

Μὰ τὸ νερὸ καὶ κατὰ τὴ διαδρομὴν του διὰ μέσου τῆς ἀτμοσφαίρας παθαίνει ἀρκετὰς μεταβολὰς. Ἀπορροφᾷ στοιχεῖα ἀπὸ τὸν ἀέρα, διοξειδίου τοῦ ἀνθρακός, διαλύει τὸ ὀξυγόνο καὶ τὸ ἄζωτο καὶ παίρνει ἱγνὴ ἀμμονίας. Κοντὰ στὶς πόλεις καὶ στὰ ἐργοστάσια μπορεῖ νὰ παραλάβῃ καὶ ἀέρια καὶ ἀτμούς.

Καθὼς πέφτει μὲ τὴ μορφή βροχῆς, παρασύρει τὸ νερὸ καὶ μικρόβια, μεταλλικὰς διάφορες οὐσίες, ὁργανικὰ στοιχεῖα ἀπὸ ζώικους ἢ φυτικούς ὁργανισμούς, νεκροὺς ἢ ζωντανούς, ποὺ βρίσκονται στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἔδαφους.

Μὰ τὸ νερὸ, ὅταν περνᾷ ἀπὸ τὰ στρώματα τοῦ ἔδαφους, καθαρίζεται ἐν μέρει καὶ ἀπαλλάσσεται ἀπὸ μέρος τῶν στοιχείων, ποὺ κρατοῦσε σὲ διάλυσι. Καὶ ὅταν ἀναβλύζῃ στὴν ἐπιφάνεια τοῦ ἔδαφους, γενικῶς εἶναι σχεδὸν χωρὶς μικρόβια καὶ ἀποτελεῖ τὸ καλὸν ποτὶσιμον νερό. Ὅταν ὅμως γίνῃ ρυάκι καὶ ποταμός, τὸ νερὸ ξανά χάνει τὴν καθαρότητά του, μὲ τὶς οὐσίες ποὺ παρασύρει, καὶ γίνεται ἐπικίνδυνον νὰ το πῇ κανεὶς.

Ἀπὸ τὰ παλιὰ χρόνια ὁ ἄνθρωπος νοιάστηκε γιὰ τὴν καθαριότητα καὶ τὴν ποιότητα τοῦ νεροῦ, ποὺ χρησιμοποιεῖ γιὰ τὶς τροφικὰς του χρήσεις. Τὰ ὕδραγωγεία, ποὺ ἔχτιζαν οἱ Ῥωμαῖοι, μαρτυροῦν τὴ σημασία ἔδιναν σὲ τὴν ἐπιμέλειαν αὐτῶν.

Τὸ νερὸ μεταδίδει, ὅταν δὲν εἶναι καθαρὸ, διάφορες ἀρρώστειες, γιατί εἰσάγει σὸν ὁργανισμὸν πάμπολλα παθογόνα μικρόβια.

Τὸ νερὸ, γιὰ νὰ εἶναι ὑγιεινόν:

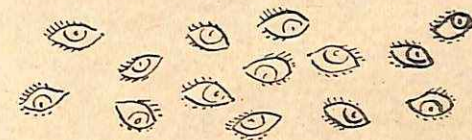
α) Πρέπει νὰ εἶναι διαφανές, χωρὶς χρῶμα καὶ ὀσμὴ. β) Νὰ εἶναι δροσερὸ καὶ εὐχάριστον στὴ γεῦσιν καὶ ἡ θερμοκρασία του νὰ μὴ ξεπερνᾷ τοὺς 15 βαθμούς. γ) Νὰ περιέχῃ ἀέρα καὶ ὀξυγόνο περισσότερο ἀπὸ τὸ ὀξυγόνο τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος. δ) Δὲν πρέπει νὰ παῖρῃ δυσάρεστη ὀσμὴ, ὅταν παραμεινῇ μερικὲς ἡμέρες μέσα σὲ δοχεῖο ἀνοιχτὸ ἢ κλειστὸ. ε) Ἡ ποσότης τῶν ὁργανικῶν οὐσιῶν δὲν πρέπει νὰ ὑπερβαῖν τὰ 20 χιλίστα τοῦ γραμμαρίου σὲ μιά λίτρα. Δὲν πρέπει νὰ περιέχῃ οὔτε σαπρόφτια, οὔτε βακτηρίδια, οὔτε φύκη καὶ μάλιστα τέτοια, ποὺ ἔχουν φθάσει σὲ ἀποσύνθεσιν.

Ἐρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Διγαλέτου εἰς τὸν σχολ. κήπον. Juniors of the Elem. School Digaletou at their garden.

ΣΤΟ ΔΡΟΜΟ

Πρέπει, παιδιά μου, πάντοτε νὰ ἔχετε ὡς ἀρχή, ὅτι σὲ δρόμον χρειάζεται μεγάλη προσοχή.

Νὰ προχωρῇτε ἀπρόσεκτα ποτὲ δὲν ἐπιτρέπεται. Μὲ μάτια δεκατέσσερα τριγύρω σας νὰ βλέπετε, γιατί στὴν πόλιν κίνδυνοι πολλοὶ μᾶς τριγυρίζουν καὶ τράμ καὶ αὐτοκίνητα τοὺς δρόμους πλημμυρίζουν.

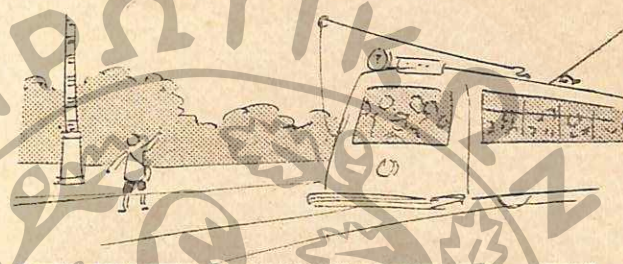

Στὶς λάσπες νὰ μὴν τρέχετε. Κ' ἰδίως νὰ προσέχετε ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιον προτοῦ νὰ κατεβῇτε. Μὴν κατεβαίνετε λοιπὸν ἂν δὲ βεβαιωθῇτε, πὼς δὲ ζυγώνει ἄμαξα ἢ τράμ ἢ τίποτα ἄλλο, γιατί ἄλλιως βρισκόσαστε σὲ κίνδυνον μεγάλο.

Τὸ καλὸ παιδί σὲ δρόμον, καὶ μεγάλην ἂν ἔχη βιάσιν, τοὺς διαβάτες δὲν τοὺς σπρώχνει, γρήγορα γιὰ νὰ περάσῃ.

Τὸ νὰ ἐνοχλῇ τὸν ἄλλον εἶναι βάρβαρον πολὺ καὶ ἀγενέστατος πὼς εἶσαι τέτοιο φέροισι δηλοῖ.

Ἄν θέλῃς ν' ἀνεβῇς σὲ τράμ, παιδί μου ἀγαπημένο, πρὸςεξε πρῶτα νὰ τὸ δῇς καλὰ σταματημένο.

Μὰ κι ὅταν θές νὰ κατεβῇς ἀπὸ τὸ τράμ ἐπίσης, ποτὲ προτοῦ καλὰ σταθῇ σὲ δρόμον μὴν πηδήσῃς.

Καὶ κατὰ ἀκόμα: Μέσ' σὲ τράμ, κειτὴ σάν εὐρὴς θέσι, κάτσε. Γιατὶ νὰ στέκεσαι ὀρθὸς μέσ' στὴ μέση;...

Ἄλλ' ἂν τυχόν καὶ δῇς ὄρθον

ἕνα ἡλικιωμένο,

ἕνα ἀσθενῆ, ἕνα παπᾶ,

ἢ ἕνα πληγωμένο,

ἔχεις καθήκον παρευθὺς

μπροστά του ἐσὺ νὰ σηκωθῇς

αὐτὸς γιὰ νὰ καθίσῃ.

Κάθε παιδί εὐγενικὸ μὲ φρόνησιν καὶ κρίσιν ποτὲ αὐτὸ τὸ χρέος του δὲ θὰ παραμελήσῃ.

ΑΝ. ΒΩ.

Η χρησιμότης των δένδρων είναι γνωστή. Δεν υπάρχει άνθρωπος που να μη ξέρη, το τί μας προσφέρουν οι ευγενικοί αυτοί φίλοι μας. Καθαρίζουν τον αέρα, μας δίνουν τα λουλούδια τους, τους καρπούς τους και τέλος μας προσφέρουν και τον ίδιο τον εαυτόν τους ως ξυλεία. Το χαρτί ακόμη, το τόσο απαραίτητο στη διάδοσι του πολιτισμού, κατασκευάζεται κυρίως από φυτικές ουσίες. Εκτός όμως από όλα αυτά, μερικά είδη μας προσφέρουν και το γαλακτώδη χυμό τους από όπου παίρνουμε το καουτσούκ, που αποτελεί την πρώτη ύλη για την κατασκευή πολλών ελαστικών ειδών. Ρόδες αυτοκινήτων, ρόδες αεροπλάνων, σωσίβια, αδιάβροχα, ύφασμα, όργανα απαραίτητα στη χημεία και την Ιατρική, παιχνίδια και πολλά άλλα αντικείμενα πρώτης ανάγκης κατασκευάζονται από καουτσούκ. Άρκει να σημειωθεί πως η κατανάλωσις του καουτσούκ, που το 1836 ανήρχετο ετησίως μόλις σε 121 τόννους, το 1929 ανήλθε σε 700.000 τόννους.

Το καουτσούκ έγινε γνωστό στην Εύρωπη στις αρχές του 16ου αιώνα, όταν ο Ισπανός Fernandes d' Oniédo y Valdas σε σχετική του ανακρίβησι περιέγραψε ένα παιχνίδι των Ινδών της Νοτίου Αμερικής με σφαίρες κατασκευασμένες από το γαλακτώδη χυμό δένδρων. Σχεδόν αμέσως άρχισε η κατασκευή των πρώτων ειδών από καουτσούκ.

Τα πρώτα όμως αυτά είδη είχαν πολύ μικρή άντοχή και γι' αυτό κατασκευάζοντο σε πολύ μικρή κλίμακα. Η άλματώδης επέκτασις της χρησιμοποίησεως του καουτσούκ άρχισε, όταν περί τα μέσα του 19ου αιώνα ανακαλύφθη, πως το καουτσούκ όταν κατεργασθή με θεϊον παρουσιάζει πολύ μεγαλύτερη ελαστικότητα και ανθεκτικότητα στη θερμότητα και το ψύχος παρά άκατέργαστο.

Τα καουτσουκόδενδρα ευδοκίμουν στις τροπικές χώρες. Η ποσότης και η ποιότης του καουτσούκ ποικίλλει στα διάφορα είδη των καουτσουκόδενδρων. Από άποψιν παροχής καουτσούκ πολυτιμότερα θεωρείται η έβέα ή βραζιλιάνη, που βρίσκεται σε μεγάλη άφθονία στα δάση της Νοτίου Αμερικής. Στις αρχές της ποσότης του καουτσούκ παροχόμενου καουτσούκ προήρχετο από τη Βραζιλία και από τα παρθένα δάση της Αφρικής και της Κεντρικής και Νοτίου Αμερικής. Κατόπιν όμως της μεγάλης ζητήσεως του καουτσούκ, έδημιουργήσαν μεγάλες φυτείες καουτσουκόδενδρων και κυρίως έβέας και σε άλλα μέρη. Σήμερα οι μεγαλύτερες ποσότητες προέρχονται από τέτοιες της Νήσου Κεϋλάνης, Βόρνεο και της Μαλαϊκής χερσονήσου.

Ο γαλακτώδης χυμός των καουτσουκόδενδρων, το λατικόν όπως ονομάζεται, συλλέγεται από έγκοπες που χαράσσονται στον κορμό τους με

ειδικά κοφτερά εργαλεία. Ο άποχωρισμός του καουτσούκ από τα άλλα συστατικά του λατικού γίνεται με πολλούς τρόπους. Οι Ιθαγενείς της Αφρικής και της Αμερικής έμβαιπίζουν στο λατικό ξύλα. Ύστερα θερμαίνουν τα ξύλα αυτά πάνω από φωτιές και έτσι εξατμίζεται το νερό και τα άλλα συστατικά του γαλακτώδους χυμού και απομένει πάνω στο ξύλο ένα λεπτό περικάλυμμα από καουτσούκ. Η εργασία αυτή επαναλαμβάνεται πολλές φορές μέχρις ότου σχηματισθί πάνω στο ξύλο παχύ στρώμα καουτσούκ. Στις περιοχές όμως που γίνεται συστηματική καλλιέργεια των καουτσουκόδενδρων ο άποχωρισμός γίνεται διά χημικών μέσων. Συνήθως εις το λατικόν προστίθεται διάλυσις όξικου όξέως, όποτε το καουτσούκ άποχωρίζεται των λοιπών συστατικών εν είδει θρόμβων και συλλέγεται εύκολα.

Μετά τον άποχωρισμό του το καουτσούκ ύφισταται έπεξεργασίαν στα εργοστάσια προς παρασκευήν έξ αυτού διαφόρων αντικειμένων. Την κυριότερα έπεξεργασίαν άποτελεί ο βουλκανισμός, ή κατεργασία δηλαδή του καουτσούκ διά θεϊου που όπως είπαμε και πάρα πάνω του χαρίζει τις έξοχες ιδιότητες της ελαστικότητος και της άντοχής, ενώ το κολλώδες και ή διαλυτότης του εξαφανίζονται σχεδόν τελείως. Ο βουλκανισμός έπιτυγχάνεται με πολλούς τρόπους και διαφέρει ανάλογα με τις ιδιότητες που έπιθυμούμε να έχουν τα υπό κατασκευήν αντικείμενα. Πόσο πολύ έπιδρά πάνω στο καουτσούκ ο βουλκανισμός είναι εύκολο να το αντιληφθούμε, αν αναφέρουμε, πως ο έβονίτης, ή τόσο σκληρή αυτή ύλη, που χρησιμοποιούμε στην ηλεκτροτεχνία παράγεται μετά από πολύωρο βουλκανισμό του καουτσούκ.

Εκτός από την ελαστικότητα και τα άλλα προσόντα, που παρουσιάζουν τα αντικείμενα, που κατασκευάζονται από καουτσούκ, έχουν και έξαιρετική άντοχή. Τα ελαστικά είδη και όταν ή κόμη καταστούν άχρηστα δεν πεθαίνουν. Παραλαμβάνονται προς ανασκευήν και αναγέννησιν του καουτσούκ. Από το ανασκευασμένον ελαστικόν παρασκευάζονται και πάλι νέα αντικείμενα.

Το καουτσούκ λοιπόν πάνω από ένα αιώνα τώρα κατέχει μιά ζηλευτή θέσι ανάμεσα στις πρώτες ύλες της βιομηχανίας. Όπως ακριβώς ο οίδηρος, ο γάλλυψ και άλλα είναι και το καουτσούκ μιά πηγή πλούτου και πολιτισμού. Όταν οι Ινδοί της Νοτίου Αμερικής στη μακρυνή τους πατρίδα για πρώτη φορά κατασκεύασαν μπάλλες από καουτσούκ για ένα άσχημαντο παιχνίδι, άσφαλώς δεν ήξεραν πως άνοιγαν το δρόμο για την ανάπτυξι ενός μεγάλου κλάδου της βιομηχανίας.

Ο ΧΡΥΣΟΥΣ ΚΑΝΩΝ

Ο χρυσός κανών εφαρμόζεται σε κάθε περίπτωση. Μερικοί άνθρωποι δείχνουν με τη συμπεριφορά τους ότι άγνοούν πως ύπάρχουν ώρισμένοι κανόνες που ρυθμίζουν τις σχέσεις μεταξύ φίλων και γνωστών. Η συμπεριφορά των ανθρώπων αυτών δείχνει πως παραδέχονται μόνον ένα κανόνα: «Κάνε ό,τι καλλίτερο μπορείς για το καλλίτερο άτομο του κόσμου, που είναι ο εαυτός σου».

Εάν κάθε άνθρωπος έδειχνε αυτή την εγωϊστική συμπεριφορά πολλές φιλίες θα ζούσαν μικρό χρονικό διάστημα, ή προσπάθεια για συναδέλφωσι θα έμενε χωρίς αποτέλεσμα και τα έλαττώματα των άλλων θα έφάνταζαν πολύ μεγαλύτερα από ό,τι πραγματικά είναι.

Κάθε άνθρωπος και ο τελειότερος έχει έλαττώματα, τα όποια πολλές φορές ξέρεи ο ίδιος. Άλλα συνήθως ξέρεи πιο πολύ τα έλαττώματα των άλλων και εδώ πρέπει να άρχιζή ή εφαρμογή του χρυσού κανόνος.

Ενας άνθρωπος με ώριμη κρίσι δεν είναι παράλογος. Υπομένει και παραβλέπει τα έλαττώματα των άλλων. Έπι παραδείγματι μπορεί να έχετε ένα γνωστό του οποίου ένα ώρισμένο φέρσιμο σας ένοχλεί. Μπορείτε βεβαίως να του το πήτε ότι αυτό σας θυμώνει αλλά εάν τον υπομείνετε και κάνετε πως δεν το προσέχετε θα άποδείξετε ότι είσθε ώριμος και με τον τρόπο αυτόν κερδίζει ή προσωπικότης σας. Η υπομονή όμως πρέπει να μην είναι ψεύτικη και θεατρική, αλλά να προέρχεται από πραγματική έπιείκεια και στοργική διάθεσι προς το πρόσωπο αυτό.

Φροντίζετε σε κάθε άνθρωπο να βλέπετε τα προτερήματά του και να παραβλέπετε τα έλαττώματα. Έτσι σιγά - σιγά θα διαπιστώσετε πως αυτό που άλλοτε σας έθύμωνε έπεσκιάσθηκε από τη δική σας ευχάριστη προσωπικότητα. Κατ' αυτό τον τρόπο δημιουργείτε σταθερές φιλίες και δίνετε την εντύπωσιν ενός πολιτισμένου ανθρώπου, που αισθάνεται συμπάθεια προς όλους και που όλοι, άξιζει, να τον αγαπούν.

Nancy Mc Auliffe
Am. J.R.C. Journal

ΠΩΣ ΠΟΡΤΑΖΑΝ ΟΙ ΦΤΕΛΙΩΤΕΣ ΤΗΝ ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

ΛΟΥΛΟΥΔΕΝΙΑ

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΗ

Είχαν συνήθεια οι Φτελιώτες την πρωτομαγιά να βγαίνουν όλοι έξω από το χωριό. Έτοιμαζαν από βραδύς τα φαγιά τους, τη μπουκάλα με το κρασί, το ψωμί, τα στρωσίδια, τα φόρτωναν στον καψερό πρωί πρωί, και τραβούσαν. Το υπομονετικό τετράποδο είχε να κουβαλήση στο σάμαρι και στα πιακάπουλά του μαζί με τα τρόφιμα και τα κουτσούβελα του άφεντικού.

Και όσο ο δρόμος προχωρούσε καλά, ο καφερός τα βόλεψε. Μά όταν έφταναν εκεί στο ρέμα της Άλεξού, που στένευε και ανηφόριζε, τότε ήταν που ήταν! Λίγο να παραπατούσε ο καφερός, αλλοιμόνιό του. Για τουτό σαν έφταναν στο μέρος εκείνο ο πατέρας διάταζε:

— Έ! σείς! κατεβάτε καναδυό να εξαφρώση ο καφερός.

Και τότε το υπομονετικό τετράποδο έβρισκε καιρό και χράπ! έκοφτε με τις δοντάρες του τούφες από χλωρά μυρωδάτα χορτάρια και έτρωγε.

Ο δρόμος από το χωριό ως την έξοχη ήταν μιά κινούμενη ατέλειωτη γραμμή χρωματιστή, από τις παρδαλές φορεσιές, που φορούσαν οι Φτελιώτες, που ανέβαιναν. Σ' αυτή την πρωτομαγιά, που δηγούμαστε, δεν έλειπαν φυσικά και τα παιδάκια του σχολείου με την κ. Ευτέρπη τη δασκάλα τους. Ακόμη δεν έλειπε και ο γέρο - Στάμος ο παππούς με τα 85 του χρόνια.

Ο καφερός, που ανέβαζε αυτόν τον παππού με τα 85 του χρόνια, μη ρωτάτε το τί τραβούσε. Ο παππούς ήταν μολύβι βαρύς και ο καφερός

ΣΤ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑ

ΜΑΓΙΑΤΙΚΟ ΠΡΩΪΝΟ

Ευπνήστε και ξημέρωσε, παιδιά, και ή μέρα έτούτη. Τριανταφυλλένια πλούτη σκορπά ή ανατολή.

Ευπνήστε κι ο ήλιος άρχοντας στην όμορφή την τόση, προβάλλει να μας δώση χρυσόλαμπρο φιλί.

Έλάτε εδώ στο ξέφωτο. Βαθιά κι όλόγυρά μας σαν τα πουλιά ή χαρά μας φτερά γοργοκινά.

Κι άς πάμε ν' ανασάνωμε καθαρίο, άγνό εκεί κάτω τ' άγέρι το δροσάτο, που φτάνει άπ' τα βουνά.

Έλεγε με το γαϊδουρίσιο μυαλό του:

— Άχ! μούδιασε ή ράχη μου. Πώς θα τον ανεβάσω το γέρο - Στάμο ως ψηλά στην Πλαγιαστή που θα καθίσωμε;

Στο μέρος εκείνο ήταν κρουσταλένιες βρύσες, ήταν ο μύλος του Ζαρή με τις τέσσερες μυλόπετρες, ήταν το μεγάλο λιβάδι με την καταπράσινη του χλωρασιά. Λουλούδια μυρωδάτα και πανέμορφα στόλιζαν το μέρος εκείνο και αλογόριαστα αηδόνια, κοτσίφια, σιταρήθρες και άλλα πουλιά τραγουδούσαν την άνοιξιτική άνάστασι.

— Κανένας δέ μου βγάζει από το νού πως λείψανα καμμιές παλιές γιορτής σαν τα 'Ανθεστήρια θα είναι ή γιορτή μας τούτη, είπε ο Άλέκος ο συμβολαιογράφος στο φίλο του συνταξιούχο ειρηνόδικη, το Γαλανό, καθώς ανέβαιναν μαζί το δρόμο για την Πλαγιαστή. Μονάχα φοβόμαί μη δεν προλάβωμε να βρεθούμε στα δεξιματα της Λοουδένιας.

— Και ποιά είναι αυτή ή Λουλουδένια που πρέπει να βρεθούμε στα δεξιματα; ρώτησε ο Γαλανός που για πρώτη φορά ανέβαινε στην Πλαγιαστή.

— Βάδισε, φίλε μου, για να την ίδης με τα μάτια σου γιατί έγω δέ θα μπορέσω να σου δώσω σωστή την εικόνα. Η Λουλουδένια είναι το όμορφότερο κορίτσι της Φτελιάς που άλλες δώδεκα κοπέλλες θα το στολίσουν με λουλούδια. Και την ώρα αυτή που γίνεται το στόλισμα όλοι τραγουδούν το τραγούδι της Νεράιδας της Άρχοντισσας.

— Το ξέρεis αυτό το τραγούδι; ρώτησε πάλι ο Γαλανός.

— Λέει για κάποια Νεράιδα που μιά φορά το χρόνο παρουσιάζεται σε μιά πηγή που είναι πιο ψηλότερα από το μύλο του Ζαρή. Η Νεράιδα αυτή προστατεύει όλα τα Φτελιώτικα περιβάλλια. Τα φυλάγει από τις μεγάλες νεροποντές, από τα χαλάζια, από τις άρρώστειες.

Μιλώντας είχαν φτάσει στην Πλαγιαστή. Ένας γέρος, ο γεροντότερος της Φτελιάς, θα συμβόλιζε το χειμώνα. Διάλεξαν το γέρο - Στάμο. Ντυμένος τη φουστάνελλα και τη φέμελη ο παππούς, κρατώντας το δεκανίκι στο χέρι, με κάτασπρα μαλλιά και γένεια ξεκινάει και μπαίνει στην πιο πυκνή φυλλωσιά που μέσα είναι κρυμμένη ή Λουλουδένια, που συμβολίζει την άνοιξη.

Σε λίγο ένας μελωδικός σκοπός άκούεται από τα παιδάκια του σχολείου, ένα τραγούδι άνοιξιτικό, που άρχι-

ζουν να το τραγουδούν μαζί μ' ένα στόμα όλοι οι Φτελιώτες.

Όλοι έχουν γυρισμένα τα μάτια και παρακολουθούν τον παππού που μπήκε στη φυλλωσιά.

— Δέ θ' άργήση να βγή, είπε στον Ειρηνόδικη ο φίλος του ο Συμβολαιογράφος. Κοίτα. Τώρα θα δής το όμορφότερο θέαμα. Και δεν είχε άδικο. Πέρασαν δεν πέρασαν δέκα λεπτά και νά! μέσα από την πυκνή φυλλωσιά ξεπρόβαλε ο παππούς κρατώντας με το δεξί του χέρι τη Λουλουδένια.

Σωστός χειμώνας αυτός με κάτασπρα μαλλιά και γένεια και πάγκαλη πρωτομαγιά εκείνη, όλόξανθη, λουλουδοστολιόμενη όπως την είχαν στολίσει τα κορίτσια, μ' ένα στεφάνι πανώριο στο κεφάλι και μ' ένα μπουκέτο μυρωμένα λουλούδια προχωρούν άργα άργα, μέσα στο πλήθος. Τα παιδάκια του σχολείου και όλος ο κόσμος τραγουδούν τραγούδια του Μάη και χειροκροτούν, ενώ ή Λουλουδένια γελαστή γελαστή, μοιράζει λουλούδια στον καθένα.

Αυτά κάθε Φτελιώτης θα τα φυλάξη ως την άλλη πρωτομαγιά. Και όταν τελειώση το μοίρασμα των λουλουδιών, τα παιδά του σχολείου μπορούν να κόψουν και άλλα λουλούδια, να φτιάσουν στεφάνια και να χαρούν την άνοιξη. Μά λουλούδια, μπουμπουκία, φύλλα και κλαδιά, δεν μπορούν να κόβουν και πάρα πολλά και να τα τσαλαπατούν και να τα σκορπούν κάτω όπως κάμουν άλλοι τα κακά παιδιά.

Η Νεράιδα που προστατεύει τα Φτελιώτικα περιβάλλια τους κοιτάζει από ψηλά και προσέχει. Αν κόψουν πάρα πολλά και τα μαδήσουν και τα πετάξουν άσκοπα ή Νεράιδα θυμώνει. Και ύστερα δεν αφήνει να προσδέψη ο τόπος, να γεμίση χλωρασιά, να ανθίσουν τα δέντρα, να βλαστήσουν και να καρπίσουν τα χωράφια και τα περιβάλλια και να βγάλουν οι Φτελιώτες εισόδημα. Σαν τους Φτελιώτες μακάρι να έκανε το ίδιο και ο άλλος ο κόσμος να λυπάται τα κλαδιά και τα λουλούδια και να μη ρημάζει τις έξοχες και να τις καταγυμνώνη από τις όμορφιες και τις πρασινάδες τους.

Μέσα από τη φυλλωσιά ξεπρόβαλε ο παππούς...

Ο ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΣ ΛΑΧΑΝΟΚΗΠΟΣ

«Όλοι σχεδόν θ' άκούτε τούς γονείς σας νά παραπονούνται γιά τήν άκρίβεια τής ζωής και ότι πολύ κοστίζει ή τροφή. «Όλοι έσείς οί άναγνώσται μου είστε μικροί και δέν μπορείτε βέβαια νά έργασήτε, άφού πάτε σχολείο, γιά νά βοηθήσετε τό σπίτι. Θά μπορούσατε όμως πολύ εύκολα, πολύ ευχάριστα, μέ λίγο κόπο και λίγα έξοδα νά προμηθεύσετε τήν κουζίνα του σπιτιού μέ λίγα λαχανικά πού θά καλλιεργήσετε μόνοι σας έστω και άν δέν έχετε περιθώλι.

Θά σάς δώσω οδηγίες χωριστά γιά κάποιους πού έχουν περιθώλι και χωριστά γιά όσους δέν έχουν και είμαι βέβαιος πώς άν άκολουθήσετε τίς συμβουλές μου θά μπορέσετε νά παραγάγετε άρκετά λαχανικά.

Τώρα άκριβώς είναι ή έποχή ν' άρχήστε τόν οικογενειακό λαχανόκηπό σας.

Στήν Άμερική, όπου έπίσης έχει άκριβήναι ή ζωή, τά παιδιά έχουν θαλάθι έφέτος μέ όλα τους τά δυνατά νά κάνουν οικογενειακούς λαχανόκηπους. Έμείς πού είμαστε πολύ πιο φτωχοί πρέπει νά κάνουμε διπλάσια προσπάθεια.

«Ας άρχίσουμε λοιπόν από κείνους πού δέν έχουν κήπο, δηλαδή απ' αυτούς πού ζούν στίς πόλεις.

Τί είδη λαχανικών μπορούν νά καλλιεργήσουν; Σχεδόν όλα τ' άνοιξάτικα και τά καλοκαιρινά. Ρεπάνια, μαρούλια, φασόλια, μπιζέλια, αντίδια, σέλινο, ντομάτες, μελιτζάνες, καρόττα και άλλα. Έπειδή όμως δέν μπορούμε νά έχουμε πολύ έκταση, θά καλλιεργήσουμε όσα είδη δίνουν μεγάλη έσοδεία σέ μικρό χώρο όπως π. χ. τά φασόλια, ντομάτες, μελιτζάνες.

Πώς θά έτοιμάσουμε τό λαχανόκηπό μας στό σπίτι;

Θά μαζέψουμε ό,τι δοχείο παλιό και άχρηστο υπάρχει πού νά έχη βάθος 30 εκατοστά και πλέον. Τρύπους τενεκέδες, γλάστρες, ξύλινα κουτιά, σπασμένα κιούπια, ό,τι μπορεί νά συγκρατήση χώμα σέ ύψος 30 εκατοστών και πάνω. Αυτά τά δο-

χεία θά τά βάλουμε σέ μέρος πού νά τό βλέπη ή ήλιος, όχι όμως μέσα στό σπίτι γιατί θά κάνουμε άκαταστασίες και φασαρίες. Θά τά γεμίσαμε μέ χώμα άφού τούς άνοιξουμε στόν πάτο μιά δυό τρύπες, κατά προτίμηση μαυρόχωμα, άν έχουμε. Πρίν ρίξουμε μέσα στό δοχείο τό χώμα, θά τ' άνακατέψουμε μέ λίπασμα 4-8-8 ή κάτι άνάλογο. Στα μαγαζιά πού πουλάνε γεωργικά είδη ή άνθη βρίσκει κανείς λίπασμα. Σ' αυτούς λοιπόν θά πητε πόσο πάνω κάτω χώμα έχετε και θά σάς δώσουν όσο λίπασμα χρειάζεται. Τό λίπασμα δέν είναι άκριβό.

Άφού λοιπόν γεμίσαμε τά δοχεία μας μέ χώμα άνακατεμένο μέ λίπασμα τό ποτίζουμε γερά ώστε νά ύγρανθή όλο τό χώμα. Τό νερό τών ποτισμάτων δέν είναι άνάγκη νά είναι καθαρό. Φθάνει νά μήν έχη πυκνή σαπουνάδα ή λιπαρά πράγματα.

Άφού λοιπόν ποτίσουμε γερά και στραγγίση τό δοχείο θά σπείρουμε ή θά φυτέψουμε τό είδος πού θέλουμε. Έδώ υπάρχει μιά δυσκολία. Πόσο χώμα θέλει κάθε είδος γιά νά δώση καλή έσοδεία; Σας δίνω τά μέτρα γιά νά τά 'χετε υπ' όψει: Τό χώμα πού χωράει σ' ένα δοχείο πάνω κάτω 30 εκατοστά πλάτος και μέκος και 40 εκατοστά βάθος φτάνει νά θρέψη μιά ντοματιά, μιά μελιτζανιά, 4 φασολιές ή μπιζελιές, άρκεί τό χώμα νά 'ναι καλό και νά του έχη προστεθή τό λίπασμα. Έχοντας υπ όψει σας λοιπόν αυτά τά μέτρα μπορείτε νά υπολογήστε τί θά καλλιεργήσετε και πόσα.

Πώς θά σπείρουμε; Γιά φασόλια και μπιζέλια θά ζητήστε σπόρους από τά καταστήματα πού πωλούν άνθη και φυτά και θά πητε νά σάς δώσουν σπόρους γιά άναρριχόμενες φασολιές ή μπιζελιές. «Αν έχουμε δοχεία βάθους έως 30 εκατοστά θά υπολογίσουμε νά σπείρουμε 3 φασόλια ή μπιζέλια μαζί στό κέντρο έκτάσεως όσους πιάνει πάνω κάτω μισό φύλλο ενός τετραδίου. Τούς σπόρους αυτούς τούς φυτεύουμε σέ βάθος 3 περίπου εκατοστών. «Αμα φυτρώσουν και μεγαλώσουν ως 5 εκατοστά ξεριζώνουμε και πετάμε τήν μιά φασολιά ή μπιζελιά και άφήνουμε 2. Ποτίζουμε κάθε 10 ή 15 μέρες άναλόγως τής ξηρασίας και τής ζέστης. Δυό ή τρείς μέρες μετά κάθε πότισμα σκαλίζουμε τό χώμα σέ βάθος 3-5 εκατοστά γιά νά μένη άφράτο. «Όταν οί φασολιές μεγαλώσουν πολύ τίς στηρίζουμε μ' ένα σπάγγο και καρφά στόν τοίχο ή τίς βάζουμε νά πλέξουν πάνω σέ ξερά κλαδιά, καλάμια κλπ. Οί φασολιές ή μπιζελιές δίνουν πράσινα φασόλια επί 5 μήνες σχεδόν και 2 φασολιές ή μπιζε-

ΚΩΣΤΑ ΖΕΥΓΑ

λιές μπορούν νά δώσουν έως 5 δόκαδες πράσινα φασόλια ή μπιζέλια.

Καρόττα και ρεπάνια σπέρνουμε στα δοχεία σέ γραμμές μέ άποστάσεις 10 εκατοστά ή μιά από τήν άλλη και ποτίζουμε και σκαλίζουμε όπως στα φασόλια. «Ο καρπός, τό καρότο και ρεπάνια, όπως θά έξέρετε, γίνεται μέσα στή γή.

Γιά ντομάτες και μελιτζάνες, πιπεριές θ' αγοράστε μικρά φυτά έτοιμα από τά καταστήματα σπόρων και φυτών και θά τά φυτέψτε στα δοχεία ένα φυτό σ' επιφάνεια όση πιάνουν δυό φύλλα ενός τετραδίου. «Αν τό δοχείο είναι βαθύ τότε φθάνει και ένα φυτό σ' επιφάνεια φύλλου ενός τετραδίου. Θ' άνοίξετε μιά τρύπα μ' ένα ξυλάκι στό ύγρο χώμα του δοχείου και θά βάλετε μέσα τό φυτό όχι πολύ βαθιά. «Ένα δάκτυλο πιο πάνω απ' εκεί πού άρχίζουν οί ρίζες. Θά πιέσετε καλά τό χώμα και θά ποτίσετε άμέσως γιά νά έλθουν σ' επαφή ρίζες και χώμα. Μετά θά ποτίζετε και θά σκαλίζετε όπως είπαμε γιά τά φασόλια κάθε 10 μέρες άναλόγως τής ζέστης και τής ξηρασίας. Μή ξεχνάτε ότι τά δοχεία πρέπει νά είναι τρύπια από κάτω και ή τρύπα βουλομένη έλαφρά μ' ένα πετραδάκι γιά νά στραγγίξη τό νερό. Μιά ντοματιά ή μελιτζανιά σέ πλούσιο χώμα δίνει ως 6 δόκαδες ντομάτες και 4 μελιτζάνες.

Γιά όσους έχουν κήπο ή δουλειά είναι ευκολώτερη. Θά ρίξετε πρώτα τό λίπασμα στή γή και ύστερα θά σκάψτε τό μέρος πού προορίζετε γιά λαχανόκηπο όσο μπορείτε πιο βαθιά. Μετά θά χωρίστε τήν έκταση σέ σαμάρια γιά νά περνάη τό νερό άνάμεσά τους και όχι σέ βραγιές. Οί βραγιές και πιο πολύ νερό θέλουν και πιο ίσοπεδωμένο χωράφι και πιέζουν πολύ τό χώμα.

Στή βάση τών σαμαριών θά φυτέψετε ή θά σπείρετε όπως είπαμε γιά τήν καλλιέργεια σέ δοχεία.

Σας εύχουαι μεγάλη έπιτυχία.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Χαλκι - Νάξου
Juniors of the Elem. School, Chalki - Naxos,
at their school garden.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ ΠΟΛΕΜΙΚΕΣ

Έρυθροσταυριτικές πράξεις άπλοϊκών Τούρκων χωρικών

«Έκαie ή ήλιος τής 20 'Ιουνίου 1913 και οί βουλγαρικές βόμβες τό πεδίο τής μάχης του Κιλκίς, και μέσα από τή φωτιά προήλθαν με άλλα-τα τά τμήματά μας και έτάσσονταν στην κορυφογραμμή, από όπου θά χτυπούσαν και μέ τά πυρά πεζικού τούς βουλγάρους τής άπέναντι κορυφογραμμής και θά έξωρμούσαν γιά νά τούς ξετρυνώσουν μέ τή λόγχη από τά χαρακώματά τους' άλλ' έως ότου νά τούς διώξουν, χρειάστηκε νά πληρώσουν μέ αίμα άκριβά τήν όρμη

«Ο καλός σαμαρείτης σηκώνεται μέ προσοχή...

των. Σπαρμένες οί πλαγιές και ή κορυφή από ήρωικούς νεκρούς' άλλα άσύγκριτα περισσότερους τραυματίες μετέφεραν οί τραυματιοφορείς στα κινητά χειρουργεία τά έγκατεστημένα σέ ειδικές σκηνές. Πολλοί όμως και από τούς τραυματιοφορείς είχαν κτυπηθή και γι' αυτό οί γεροί φυλάγονταν τώρα πειά και δέν έφταναν έως τήν κορυφογραμμή. Σ' αυτή τήν πυρόβλητη γραμμή άπελπισμένος κρατούσε τούς πόνους τής λαθωματοσίας του ή δικός μας ήρωας' καθώς άνασκήκωσε τό κεφάλι γιά νά σκοπεύσει και νά πυροβολήση δέχεται έχθρική σφαίρα στό πηγούνι, πού του συνέτριψε τό δεξιό κάτω σιαγόني και βγήκε από μεγάλη τρύπα λίγο κάτω από τό ατί. «Αμέσως πήρε τήν απόφασι νά τραθηγή πίσω σ' άπυρόβλητη θέσι. «Αλλά δέν θά είχε συρτή ούτε μέτρο, όταν έδέχθηκε ένα σωρό θραύσματα και δύο βλήματα από έγκαίροφλεγή όβίδα του βουλγαρικού πυροβολικού στον έπάνω μηρό και κάτω έως τό γόνα του ενός ποδιού του. «Τώρα διωρθώθηκα» έίπε

μέσα του χωρίς νά ψιθυρίση τίς λέξεις γιατί δέν είχε τή χρήση του κάτω σαγονιού. Μιά έλπίδα είχε: ότι πρίν χυθή τό αίμα του, θά προχωρούσαν οί άτρωτοι συμπολεμιστές του και έτσι θά ήταν άκίνδυνη ή προχώρησις των τραυματιοφορέων έως τή θέσι του. Μέ πόνους από τά τραύματα βυθίζεται στό παρελθόν του και δακρύζει στήν άνάμνησι του μόνου παιδιού του, τής γυναίκας του και τής μητέρας του και των μαθητών του, πού χθές άκόμη είχε λάβει κοινό γράμμα τους πού μέ τήν καθοδήγησι του γέρου διευθυντή του του έγραψαν ευχόμενοι νά γυρίση γρήγορα στό σχολείο τους και νά τούς φέρη τήν νίκη, ζωντανές πολεμικές ιστορίες, και τήν έλπίδα, ότι θά άπολαύση έν ειρήνη ή γενεά τους τά άποτελέσματα τής νίκης.

«Όσο όμως του έφευγε τό αίμα, τόσο και λιγότευε ή μνήμη του και άρχισε νά μή αισθάνεται καλά τά γύρω του. Στο βύθισμά του αυτό αισθάνεται πόνους στό πόδι και καταλαβαίνει, ότι κάποιος τόν τραβάει, βγάζει άναρθρα βογγητά και γυρίζει νά ίδη. «Ο Τούρκος χωρικός, πού τόν είχε πιάσει από τό πόδι, αφήνει εκείνο και πιάει τό άλλο. Στο γύρισμά του τόν καθυσχάζει ή Τούρκος μέ χειρονομίες και μέ άκατάληπτα λόγια' άλλα είτε καθυσχασμένος είτε άνήσυχος πώς μπορούσε νά άντιδράσει; ούτε νά κινηθή μπορούσε ούτε νά φωνάξη. Παραδίδεται λοιπόν ψυχικά στό μοιραίο. «Αφ' ου τόν έσυρε λίγο πίσω, ώστε νά είναι και οί δυό τους άσφαλείς από σφαίρες, τόν γυρίζει μονόγοφα μέ μανίνας μαλακωσύνη, τόν άνασηκώνει, γονατίζει μπροστά του, του παίρνει τά χέρια του γύρω από τό κεφάλι και τά διπλώνει ή καλός μας Σαμαρείτης στό στήθος του και σηκώνεται μέ προσοχή κρατώντας τό γερό γοφό και τό γερό πόδι. Κατεβαίνει σιγά σιγά τήν πλαγιά και στήν κοιλάδα κάτω βοηθείται από νοσοκόμους και τοποθετεί στοργικά τό

Κ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ

πολύτιμο φορτίο του σέ χειρουργικό φορείο μπροστά στή σκηνή του χειρουργείου. «Ο ύπαξιωματικός τής ύπηρεσίας είδε νά στέκεται ένας Τούρκος χωρικός στό κεφάλι ενός «Έλληνης στρατιώτη τραυματία και, έπειδή δέν είχε πάρει είδησι γιά τή διαγωγή του, έπεχείρησε νά τόν διώξη μέ λόγια πρώτα και ύστερα μέ τά χέρια.

Φώναξε όμως ή Τούρκος, διαμαρτυρήθηκαν και οί άλλοι τραυματίες, πού ξαπλωμένοι στους ράντζους τους απ' έξω περίμεναν τή σειρά τους γιά νά εισαχθούν στή χειρουργειακή σκηνή γιά νά δεθούν και πάρουν τίς πρώτες βοήθειες τής έπιστήμης.

«Ο θόρυβος έκαμε τό διευθυντή νά βγή και μαθαίνοντας νά άποφασίση μέ τήν έπιδιοκιμασία όλων, όσοι περίμεναν ώρες τήν ώρα τής εισαγωγής των, τήν εισαγωγή του τραυματία μας. Από τό μικρόν άνοιγμα τής θυρίδας παρακολουθούσε ή καλός μας Σαμαρείτης τήν τύχη του 'Αγχιση του και τότε μόνο έφυγε, άμα τόν έπέδεσαν και τόν ξάπλωσαν σέ κλίνη. Ποιός ήταν; από ποιό χωριό τής περιφέρειας εκείνης; Σέ ποιό χωριό τής Ανατολής νά ευρίσκεται; Δέν μπόρεσε νά τό μάθη ή έλεηθεής ύπ' αυτού και τόν τρώγει άκόμη ή πόθος νά του άνταποδώση και γραπτά έστω ευχαριστήρια, άφ' ου δέν ήταν σέ θέσι τότε πρό 38' έτών νά του έκδηλώση τήν ευγνωμοσύνη, πού είχε γεμίσει τήν ψυχή του. Στή στιγμή του κινδύνου του ποιός ήταν κοντά του; ούτε μητέρα ούτε γυναίκα ούτε άδελφή. «Η μότρα του έβλησε νά επικυρώση μέ τήν πράξι τήν κοσμοθεωρία του, ότι κοινές είναι οί δημιουργικές πηγές και οί άνθρωπογονικές ρίζες όλων των ανθρώπων και φυτρώνουν απ' αυτές άγκάθια και λουλούδια.

«Εκείνη τή στιγμή κοντά του ήταν ή Τούρκος χωρικός ή ποιών τό έλεος μετ' εκείνου.

ΜΑΘΗΜΑ ΠΟΥ ΤΑΙΡΙΑΖΕ

«Ο Κολοκοτρώνης δέν είχε πολλή έχτίμηση στους Έλληνες πού ήρθαν στην Έλλάδα όταν πιά είχε τελειώσει ή Αγώνας. «Όταν του δινόταν εύκαιρία δέ δίσταζε νά τούς πειράξη.

Κάποτε, σέ μιά συναναστροφή του Έλληνα πρέσβη τής Ρωσίας Κατακάκη, έγινε λόγος γιά τά μεγάλα έργα των Έλλήνων στον Αγώνα και γιά τό καταπληκτικό κατόρθωμά τους νά έλευθερώσουν και νά σώσουν τήν πατρίδα τους. Κάποιος νιοφερμένος από τό έξωτερικό Έλληνας, πού είχε μάλιστα πάρει και λαμπρή θέση στή διοίκηση τής χώρας, ένοχλήθηκε από τήν άποθέωση αυτή στή γενεά των Αγωνιστών και έίπε άσυλλόγιστα: «Ας έχη χάρη ή Έλλάδα στίς τρείς Δυνάμεις πού τήν έσωσαν κι όχι στους άγώνες των Έλλήνων!

«Ο Κολοκοτρώνης δέ βάσταξε αυτή τήν προπέτεια και άγανακτισμένος του άπάντησε: «Νά έχουν όχι οί τρείς μονάχα, σοφολογιώτατε, άλλα ούλες οί Δυνάμεις και ή Τουρκία μαζί χάρη στήν Έλλάδα, όπου άνοίξε τούτη τή γωνιά (τό άπελευθερωμένο μέρος τής Έλλάδος) και έτρεξαν και τρύπωσαν όλοι οί κατεργαροί και έτσι άφησαν τούς τόπους των ήσυχους».

Τήν άπάντησι αυτή του Κολοκοτρώνη έπιδοκίμασε και άλλος άγωνιστής, ή Ζαΐμης. Γύρισε στους νιοφερμένους Έλληνες και τούς έίπε: «Ακούτε, σοφολογιώτατοι, τί λέει ή Στρατηγός».

(Τό περιστατικό αυτό τό άναφέρει ή Γιάννης Βλαχογιάννης στήν «Ιστορική Άνθολογία του).

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Νεράτζης - Κορινθίας, εις τόν σχολικόν κήπον.
Juniors of the Elem. School Nerantzi - Corinth at their school garden.

Έρυθροσταυρίται δημ. Σχ. Δασωτοῦ, Κ. Νευροκοπίου μετὰ τὴν ἰσπεδῶσιν τῆς αὐλῆς τοῦ Σχολείου.
Juniors of the Elem. School Dassoton levelled the playground.

Έρυθροσταυρίται Λυκείου «Ἑλληνισμός» Κ. Σταυριανοῦ, Πειραιῶς, με δέματα διὰ τοὺς μαχομένους στὴν Κορέα.
Juniors of «Hellinismos» Piraeus, with parcels for the fightingmen in Korea.

Έρυθροσταυρίτισσαι Γυμν. Καλλιθέας με δέματα διὰ τὰ Δημ. Σχολ. Πενταλόφου - Κοζάνης καὶ Ἀρνίσης - Πέλλης τὰ ὅποια υἱοθέτησαν.
Juniors of the High School for Girls, Kallithea with parcels for the Elem. Schools - Pehtalophon - Kozani and Armissa - Pellis which they have adopted.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΙΝ ΤΟΥ Ε.Ε.Σ.Ν.

Εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ε.Ε.Σ. μετεκπαιδευόμενοι δημοδιδάσκαλοι μετὸν Γεν. Γραμματέα τῆς Ἐφορείας Ε.Ε.Σ.Ν. κ. Χρ. Παπαδόπουλον, τοῦ ὁποῖου ἤκουσαν σχετικὴν ὁμιλίαν περὶ τοῦ ἔργου τοῦ Ε.Σ.Ν.
Elementary School teachers at the R.C. Headquarters where the Secretary General G.J.R.C. Mr. Chr. Papadopoulos spoke to them, on the Junior Red Cross work.

Έρυθροσταυρίτισσαι Β'. Γυμν. Θηλέων Ἀθηνῶν εἰς τὸ Νοσοκομεῖον Ἀναπήρων.
Juniors of the 2nd High School for Girls, Athens at the Military Hospital.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Κάτω Λαψίστης - Ζαγορίου Μετοδόβου, με τὸ φαρμακεῖόν των.
Juniors of the Elem. School Kato Lapsisti - Zagorion Metsovon with their medical chest.

Έρυθροσταυρίται 2οῦ Δημ. Σχολ. Β'. Περ. Πειραιῶς με δέματα διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Κρυονερίου Πάγωνίου - Ἰωαννίνων, τὸ ὅποιον υἱοθέτησαν.
Juniors of the 2nd Elem. School, Piraeus with parcels for the Elem. School Kryonerion, Epirus which they have adopted.

Έρυθροσταυρίται Δ'. Δημ. Σχολ. Ξάνθης συσκευάζουν δέματα με γραφικὴν ὕλην διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Ἐξαπλατάνου - Ἀλμωπίας, τὸ ὅποιον υἱοθέτησαν.
Juniors of the 4th Elem. School, Xanthi, packing parcels with writing material for the Elem. School, Exaplatanos - Almopia, which they have adopted.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Κάτω Μυρτιάς εἰς τὸν σχολ. κήπον.
Juniors of the Elem. School, Karo Myrtia, at their school garden.

Έρυθροσταυρίται Γυμνασίου Καλαμαριάς καθαρίζουν τὸ προαύλιον τοῦ σχολείου.
Juniors of the High School Kalamaria, cleaning their playground.

Έρυθροσταυρίται 3ης ομάδος, Δ'. Τάξεως τοῦ 16οῦ Δημ. Σχολ. Α'. Περ. Πειραιῶς, με εἰκόνες τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης διὰ τὸ Δημ. Σχολ. Βιτσιῶν Ζαγορίου, τὸ ὅποιον υἱοθέτησαν.
Juniors of the 16th Elem. School, Piraeus, with posters for the Elem. School, Vitsi - Epirus which they have adopted.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Γερακίου - Λακεδαιμόνος, καθαρίζουν τὰ πεύκα ἀπὸ τῆς κάμπης.
Juniors of the Elem. School Geraki - Lacedaimon, rid the pine-trees from the caterpillars.

Π. ΓΡΙΣΠΟΥ

για, τὰ δένδρα ὁ λαός μας, τὰ βλέπει σάν νά εἶναι προσωπικότητες ὅμοιες ἢ λίγο κατώτερες ἀπ' τὸν ἑαυτό του

Μιά τέτοια προσωπικότητα, ἡ πιὸ σεβαστὴ κι ἡ πιὸ ἀγαπητὴ, ἀνάμεσα σ' ὅλες τὶς δένδρινες προσωπικότητες, γιὰ τὸ λαό μας, εἶναι κι ἡ 'Ελιά.

Κι αὐτὸ τοῦ τοῦ σέβας καὶ τὴν ἀγάπη, πού τρέφει ὁ λαός μας στὴν 'Ελιά, τὴν ἐκδηλώνει σ' ὅλα τὰ προϊόντα τῆς πνευματικῆς του δημιουργίας, δηλ. στὰ τραγούδια του, στὰ παραμύθια του, στὶς παραδόσεις του, στὶς παροιμίες του, στὶς προλήψεις του, ἀκόμα καὶ σ' αὐτὰ τὰ αἰνίγματα, πού μπορούμε νὰ χαρακτηρίσουμε ὡς παιχνιδίσματα τοῦ λαϊκοῦ πνεύματος μὲ τὰ ὁποῖα γίνεται ἐπίδειξη τῆς ἀγχίνουας καὶ τῆς σπιρτάδας, πού διαθέτει καθένας. Λοιπὸν μέσα ἀπὸ τὰ προϊόντα τῆς πνευματικῆς δημιουργίας τοῦ λαοῦ μας βλέπουμε νὰ ξεπηδᾷ ἡ προσωπικότητα τῆς 'Ελιάς καὶ πιὸ πολὺ μέσα ἀπὸ τὰ ἔξυπνα καὶ ἐπιτυχεῖ αἰνίγματα, ὅπου μὲ λακωνικοὺς χαρακτηρισμοὺς ξεχωρίζονται τὰ κύρια γνωρίσματα τοῦ δένδρου ἐκεῖνα ἀκριβῶς πού μᾶς δίνουν τὴν ψυχογραφία του.

Ποιά εἶναι αὐτὰ τὰ κύρια χαρακτηριστικά, πού ξεχωρίζει ὁ λαός μας στὴν 'Ελιά; Εἶναι ἡ ἀσημοπράσινη καὶ ἀραιόκλωνη φυλλωσιά τῆς καὶ ὁ ρυτιδωμένος κορμός τῆς πού ἐμφανίζουν τὴν 'Ελιά σάν μιὰ συμπαθητικὰ γερόντισσα γεμάτη καλωσύνη καὶ ἀγάπη, πού ἡ προσφορά τῆς εἶναι καλοπρόσδεκτη κι ἀπ' τὸ Θεὸ καὶ ἀπ' τοὺς ἀνθρώπους. Τὸ ξεχωριστὸ ὅμως σ' αὐτὴ τὴν γερόντισσα εἶναι τὰ θαλερά τῆς γεράματα καὶ τὸ καρπισμὰ τῆς πού συνεχίζεται ἴσαμε τὸ πιὸ βαθὺ γῆρας. Γιὰ τοῦτο ὁ λαός μας λέγει, χαρακτηριστικά:

'Αμπέλι τοῦ κυροῦ σου καὶ λάδι τοῦ παπποῦ σου.

Μὲ τὴν παροιμία αὕτη ὁ λαός μας, θέλει νὰ πῇ ὅτι ἐκεῖνο τὸ ἀμπέλι βρίσκεται στὴν πιὸ μεγάλη του παραγωγικὴ ἀπόδοσι, πού τὸ φύτεψε στὰ χρόνια του, ὁ πατέρας σου κι ἐκεῖνο τὸ λιοστάσι βρίσκεται στὴν πιὸ μεγάλη του παραγωγικὴ ἀπόδοσι, πού τὸ φύτεψε ὁ παππὸς σου. 'Απ' αὐτὸ φαίνεται μὲ πόση πρόβλεψη καὶ ἀνιδιοτέλεια δουλεύει καὶ κοπιᾷ ὁ χωρικός μας. Φυτεύει ἀμπέλι πού θὰ τρυγήσουν τὰ παιδιά του καὶ λιοστάσι πού θὰ καρπολογήσουν τὰ ἐγγόνια του. Αὐτὸ ὅμως δὲν τὸν ἐμποδίζει νὰ σκύβει ἐπίμοχθα πάνω στὴ γῆ, νὰ σκάβει, νὰ φυτεύει, νὰ κλαδεύει, νὰ ποτίζει, γιὰ ν' ἀναπτύσσει ἀμπέλια καὶ ἐλιπεριθόλα γιὰ τὰ παιδιά του καὶ τὰ ἐγγόνια του. Γιὰ τὸ ἐκεῖ καὶ αὐτὸς βρῆκε κι ἀπόλαυσε τοὺς κόπους καὶ τὸ ἔργο τοῦ πατέρα του καὶ τοῦ παπποῦ του.

"Ἀς ἔρθουμε, ὅστερα ἀπ' αὐτὰ καὶ στὰ αἰνίγματα γιὰ νὰ δοῦμε πῶς μᾶς ζωγραφίζουν τὸ πορτραῖτο τῆς 'Ελιάς.

'Ἡ θειά μου ἢ καλόγρηνα
εἰς τοὺς ἀνέμους νέμεται
στὶς ἐκκλησιὰς κοιμάται
καὶ τ' ἄγια τῆς τὰ κόκκαλα
τὰ κοκκαλοῦν οἱ χοῖροι.

Νὰ πῶς βλέπει ὁ ἄνθρωπος τὴν ψυχὴ τῆς 'Ελιάς. Σάν τὴν ψυχὴ μιᾶς καλόγρης, μιᾶς ἀγίας. Κόκκαλα

εἶναι τὰ ἐλιοκούκουτσα, πού τὰ ρίχνουν στοὺς χοίρους γιὰ τροφή.

Καὶ τὴν εἰκόνα αὕτη, τὴν συμπληρώνει τὸ πιὸ κάτω αἰνίγμα.

Ξέρω μιὰ γρηὰ μάννα

Καὶ τὴν τοσμέρα τῆς ποτὲ δὲν τὴν ἀλλάζει.

Πάντα σάν γρηὰ τὴν βλέπει ὁ ἄνθρωπος τὴν 'Ελιά. 'Αλλὰ πάντα ἀγαθὴ καὶ θερμὴ, σάν μάννα, σάν θειά, σάν καλόγρηνα. Τὴν τοσμέρα τῆς, δηλ. τὴ φυλλωσιά τῆς ποτὲ δὲν τὴν ἀλλάζει. Γιὰ τὴν 'Ελιά εἶναι δέντρο πού φυλλοκρατᾷ τὸ χειμῶνα, ἢ ὅπως λέγει ἡ Φυτολογία, ἀειθαλές.

Νὰ κι ἓνα αἰνίγμα γιὰ τὸν καρπὸ:

Ρίχνω τὴ τζομανίκα μου
Μαυρίζει ὁ κάμπος.

Πού σημαίνει: Ραβδίζω τὴν 'Ελιά καὶ στρώνεται τὸ χῶμα μὲ κατάμαυρο καρπὸ. 'Ο πιὸ συνηθισμένος κι εὐκόλος τρόπος νὰ συνάξεται ὁ ἐλιόκαρπος εἶναι τὸ ράβδισμα. Μ' ἓνα μακρὸ ραβδί, τινάζονται οἱ καρποί, πέφτουν χάμω καὶ συλλέγονται. Αὐτὸς εἶναι ὁ χειρότερος τρόπος γιὰ τὸ ἐλιομάζωμα. Τρόπος πού βλάφτει καὶ τὸ δέντρο καὶ τὸν καρπὸ. Τὸ δέντρο τὸ βλάφτει γιὰ τὴν μὲ τὸ ράβδισμα ἀποκόβονται τὰ ἀκροβλάσταρα πού ἔχουν τὰ ἀρχέφυτρα ὅπως τὰ λέγει ἡ Φυτολογία, κι ὁ καρπὸς ἐπίσης ζημιώνεται, γιὰ τὴν πληγὴν καὶ καθὼς πέφτει ἀπὸ ψηλὰ καὶ κατεβαίνει ἡ ποιητικὴ του ἀξία. Οἱ ἐλιές λοιπὸν πρέπει νὰ συνάσσονται μὲ τὸ χέρι μιὰ-μιὰ μέσα σὲ καλάθι καὶ μὲ τὴν βοήθεια σκάλας. Γιὰ τὸ ὅπως λέγει καὶ τὸ πιὸ κάτω αἰνίγμα, πού σὰς παραθέτω ὡς τελευταῖο, ὁ ἐλιόκαρπος:

Ραίνεται καὶ κρέμεται
Καὶ στὸν ἀέρα τρέφεται.

Συνεπῶς καὶ στὸν ἀέρα πρέπει νὰ συνάσσεται, γιὰ νὰ κρατᾷ μέσα του ὅλα τὰ ἀνάλαφρα, τὴν πτητικὰ, τὰ αἰθέρια καὶ ἀρωματικά ἔλαια, πού μ' αὐτὰ τὸν ποτίζουν καὶ τὸν ραίνουν οἱ ἡλιαχτίδες καὶ ὅλες οἱ ἄλλες μυστικὲς ἀκτινοβολίες τῆς ἀτμόσφαιρας, κι ἀκόμα γιὰ νὰ κρατᾷ μέσα του, ὅλη τὴ φρεσκάδα τοῦ ἀέρα πού τὸν τρέφει.

'Ἡ ἐλιά εἶναι ἀπὸ τοὺς πιὸ θρεπτικούς καὶ τοὺς πιὸ ὑγιεινοὺς καρποὺς καὶ θὰ τὴν συνιστοῦσα στοὺς ἀναγνώστες μου, σάν ἐξαιρετὴ τροφή. Καὶ τὸ λάδι ἐπίσης, τὸ ἀγνὸ δίχως δευτέρα ἐλαιόλαδο καὶ μάλιστα ὅχι τὸ μαγειρεμένο, ἀλλὰ τὸ ὡμὸ, εἶναι ἀπὸ τὰ πιὸ ωφέλιμα λίπη, ζωικά καὶ φυτικά κι ἀπὸ τὰ πιὸ εὐγενικὰ προϊόντα.

Σωστὰ λοιπὸν, ὁ λαός μας μὲ τὴν ψυχικὴ του διαίσθηση, στὰ αἰνίγματά του, πού μερικὰ σὰς παρέθεσα πιὸ πάνω, χαρακτηρίζει τὴν 'Ελιά, σάν μιὰ ἀγαθὴν γερόντισσα, πού ἀφιλόκερδα μᾶς ἐξυπηρετεῖ καὶ μᾶς γεμίζει εὐεργεσίες. Δίκαια ἔχει κερδίσει τὸ σεβασμὸ μᾶς καὶ τὴν ἀγάπη μᾶς καὶ δίκαια ἀξίζει κάθε τιμὴ.

Ο. ΠΑΠΑΣΤΑΜΟΥ

'Ακρογιάλια

Πάντα ζοῦν μὲς τὴν ψυχὴ μου τῆς πατρίδας τ' ἀκρογιάλια

πούχουν ὁμορφὴ γαλήνη καὶ περίσσια ὁμορφιὰ
παυσιδίζουσι οἱ αὔρες καὶ φιλοῦν τὰ μαϊστράλια
βράχους κύματα γαλάζια καὶ κατάλευκα πουλιά.

Κι εἰν' ἀφροστεφανωμένα, κι ἀπ' τὸν ἥλιο λαμπυρίζουν
χρώματα ἀλλάζουν χίλια, σκούρα καὶ μενεξελιά,
ρίχνει ἀσήμια ἢ σελήνη, κι ὅλα τότε ἀντιφεγγίζουν
κι ἀπ' τὸν μπάτη μυρωμένα παίρνουν χίλια δυὸ
[φιλιὰ...]

Πάντα ζοῦν μὲς στὴν ψυχὴ μου τῆς πατρίδας τ' ἀκρογιάλια

κι εἶναι πόθος μου κι ἐλπίδα, πάλι νὰ τὰ ξαναδῶ
σάν θὲ νάρθη καλοκαίρι μὲ τὰ μύρα ἀγάλια - ἀγάλια
θάβεται στὴν ἀγκαλιά τους, τὸ τραγοῦδι μου νὰ πῶ.

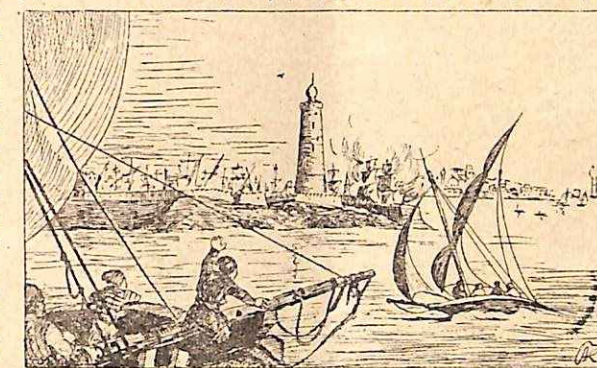
Η ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑΣ

[29 ΙΟΥΛΙΟΥ 1825]

Τὴν ἐπιχείρησι ἐκεῖνη θὰ τὴν ἐκτελοῦσαν δυὸ πολεμικά καὶ τρία πυρπολικά, ὁ δὲ Κουντουριώτης ἄφηνε τὸν Κριεζὴ ἐλεύθερο νὰ διαλέξῃ τὰ παληκάρια πού θὰ ἔπαιρνε μαζί του.

'Ἡ ἐπιδρομικὴ μοῖρα ἀποτελέσθηκε ἀπὸ τὰ πολεμικά «Θεμιστοκλή» καὶ «Ἐπαμεινώνδας» τοῦ Κριεζὴ καὶ τρία πυρπολικά, μὲ καπετάνιους τὸν Ἀντώνη Βῶκο, Μανώλη Μπούτη καὶ Κωνσταντῖνο Κανάρη.

'Ἡ Ἑλληνικὴ μοῖρα ξεκίνησε στίς

"Ὅταν οἱ Ἕλληνες ἐκήρυξαν τὴ Μεγάλῃ Ἐπανάστασι τοῦ 1821, μὲ τὴν ἀπόφασιν νὰ πεθάνουν ἢ νὰ ἐλευθερωθοῦν, ἤξεραν τὶς δυσκολίες, πού θὰ συναντοῦσαν στὴν πραγματοποίησιν τῆς ἀποφάσεως τῶν αὐτῶν. Ἐν τούτοις μὲ τὸν ἥρωισμό καὶ τὴν αὐτοθυσίαν τῶν ἐπὶ τέσσαρα χρόνια ἔχον κατορθώσει νὰ ματαιώσουν κάθε προσπάθεια τῶν Τούρκων γιὰ τὴν κατάπνιξιν τῆς Ἐπανάστασεως, ὥπου σὸ τέλος ὁ Σουλτάνος ἀναγκάστηκε νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθειαν τοῦ Μεχμέτ Ἀλῆ τῆς Αἰγύπτου.

Μὲ τὴν ἀνάμειξιν τῶν Αἰγυπτίων στὸν Ἀγῶνα ἡ θέσις τῶν Ἑλλήνων ἔγινε πολὺ δύσκολη, γιὰ τὴν Αἰγύπτου ἀρχιστράτηγος Ἰμβραήμ ἦταν ἱκανὸς στρατιωτικὸς καὶ εἶχε στρατὸ καὶ στόλο ὀργανωμένους ἀπὸ Εὐρωπαίους ἀξιωματικούς. Μὲ τὰ μεγάλα πολεμικά καὶ ἐμπορικά καράβια τοῦ μετέφερε σὲ ἀφθονία ἄνδρες καὶ ἐφόδια ἀπὸ τὴν Αἴγυπτον, ὥστε οἱ δυνάμεις του ἦταν πάντα καλὰ ἐξοπλισμέναι καὶ ἐφωδιασμέναι.

'Ἀν ὅμως οἱ Ἕλληνες κατάρθωναν νὰ καταστρέψουν τὸν αἰγυπτιακὸν στόλον, τότε θὰ μπορούσαν ἴσως νὰ καταστρέψουν καὶ τὸν Ἰμβραήμ μὲ τὸ στρατό του.

Γι' αὐτὸ ἡ πρότασι περὶ κατάστροφος τοῦ Αἰγυπτιακοῦ στόλου μέσα στὸ λιμάνι τῆς Ἀλεξανδρείας μὲ πυρπολικά, ἔγινε μὲ προθυμίαν δεκτὴ ἀπὸ τοὺς Ἕλληνας.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1825 ὁ Λάζαρος Κουντουριώτης ἔλαβε ἓνα γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀλεξανδρείαν. Ὁ ἀγνωστὸς ἐπιστολογράφος ἔκανε γνωστὸν τὸν ὕδρατο πρόκριτον, ὅτι στὸ λιμάνι τῆς Ἀλεξανδρείας αἰγυπτιακὸς στόλος, ἀπὸ 45 πολεμικά καὶ πολλὰ φορηγὰ, ἐτοιμαζόταν νὰ μεταφέρῃ στὴν Πελοπόννησον 10.000 στρατιῶτες καὶ ἐφόδια καὶ ἐπρότεινε στοὺς Ἕλληνας νὰ ἐπιχειρήσουν νὰ κάψουν τὴν φοβερὴν ἐκεῖνη ἀρμάδα μὲ πυρπολικά.

'Ὁ Κουντουριώτης εὗρε λογικὴν τὴν πρότασιν τοῦ ἀγνώστου ἐπιστολογράφου καὶ ἀμέσως ἐκάλεσε τὸν ὕδρατο πλοίαρχον Ἀντώνιον Κριεζὴν, ὁνομαστὸν γιὰ τὴν παλληκαριά του, καὶ τοῦ ἐφανερώσε τὸ μυστικόν, ὡς δική του ὅμως σκέψιν.

Α. ΠΑΛΛΗ

ΚΑΝΑΡΗΣ

"Ὅλη ἡ βουλὴ τῶν προεστῶν στὸ μῶλο συναγμένη
εἶπε πῶς ὅξω στὴ στεριά τοὺς Τούρκους θὰ προσμένει

Τότε ἔβγαλα τὸ φέσι
καὶ νὰ μιλήσω θάρρεψα προβάλλοντας στὴ μέση:
«Τίποτα, ἀρχόντοι, δὲ φελά, μονάχα τὸ καράβιν».

μὲ ναῦτες κατέβηκαν στὴ βάρκα πού ἐρυμουλοῦσαν γιὰ νὰ φύγουν. Τὸ πυρπολικὸ ἐν τῷ μεταξύ εἶχε μεταβληθῇ σὲ φλεγόμενον καμῖνι καὶ τὸ ρεῦμα τὸ παρέσυρε πρὸς τὰ ἐχθρικά πλοία, τὰ ὁποῖα ἀσφαλῶς δὲν θὰ γλύτωναν ἀπὸ τὴν καταστροφὴν.

Δυστυχῶς ὁ πλοίαρχος ἐνὸς γαλλικοῦ πολεμικοῦ, πού βρισκόταν στὸ λιμάνι, ὑποψιάστηκε ὅτι τὸ ἑλληνικὸ πλοῖον ἦταν πυρπολικόν καί, πρὶν ἀκομῇ νὰ τοῦ βάλῃ φωτιά ὁ Κανάρης, ἔδωκε τὸ σύνθημα τοῦ συναγερμοῦ. Εἰδοποιήθηκαν ἔτσι οἱ Αἰγύπτιοι, ἐπλησίασαν μὲ βάρκες τὸ ἀναμμένο πυρπολικόν, τὸ ἀρπάξαν μὲ γάντζους καὶ τὸ ἔσυραν μακριὰ ἀπὸ τὰ πλοία, ὅπου ἐκάηκε χωρὶς νὰ προξενήσῃ καμμίαν ζημίαν στὸν αἰγυπτιακὸν στόλον.

Καὶ σάν νὰ μὴν ἔφθανε αὐτό, ὁ Γάλλος πλοίαρχος ἔστρεψε τὰ κανόνια τοῦ κατὰ τῶν Ἑλλήνων πλοῖον ἔφευγαν. Εὐτυχῶς οἱ πυρπολητὲς κατάρθωναν νὰ διαφύγουν, καὶ μὲ τὰ δυὸ ἄλλα πυρπολικά ἔφθασαν σῶσι στὰ ἑλληνικά πλοία πού τοὺς περιέμεναν.

'Ὁ Μεχμέτ Ἀλῆς, ἑξαλλος ἀπὸ τὸ θυμὸν τοῦ γιὰ τὴν τόλμην τῶν Ἑλλήνων, διέταξε τέσσαρα πολεμικά του νὰ καταδιώξουν τὰ ἑλληνικά πλοία. Πράγματι τὰ ἔφθασαν καὶ ἄρχισε ναυμαχία. Ἐνα ἐχθρικό ἐβυθίστηκε καὶ τὰ ἄλλα τρία ἔφευγαν καταντροπιασμένα.

Τὰ ἑλληνικά πλοία συνέχισαν τὸ ταξίδι τους καὶ ἀφοῦ βούλιαξαν ἓνα ἀκόμη ἐχθρικό πολεμικὸν πλοῖον συνάντησαν στὸ δρόμον τοὺς ἐγγύριον στὴν ὕδρα.

'Ἡ τολμηρὴ ἐπιδρομὴ τῶν Ἑλλήνων κατὰ τῆς Ἀλεξανδρείας ἀπέτυχε, ὅχι ὅμως ἀπὸ ἀδυναμίαν, ἀλλὰ ἀπὸ καθαρὴν ἀτυχίαν, καὶ δὲν εἶχε κανένα οὐσιαστικὸν ἀποτέλεσμα.

'Ἐν τούτοις ἡ ἐπιχείρησις αὕτη δὲν παύει νὰ ἀποτελῇ ἓνα ἀπὸ τὰ τρανότερα δείγματα τοῦ ἥρωισμοῦ, τῆς αὐτοθυσίας καὶ τῆς ἀποφασιστικότητος τῶν Ἑλλήνων ναυτικῶν, οἱ ὁποῖοι ἀποφασισμένοι νὰ ἐλευθερωθοῦν, ἀψηφίσαν καὶ τὸ μεγαλύτερον κίνδυνον στὸν Ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς Ἑλευθερίας.

ΝΙΚ. ΔΗΜΗΤΡΟΚΑΛΗΣ

Σὰ μᾶκουσε ἓνα ἀπ' τὰ τρανὰ καλπάκια μας, ἀνάθει καὶ τὸ φαρμάκι χύνει:

«Ποιὸς εἶν' αὐτός, καὶ πῶς τὸν λέν, πού συμβουλὲς [μᾶς δίνει];»

Νὰ τὰ Ψαρά πῶς χάθηκαν. Κι ἐγὼ φωτιά στὸ χέρι πήρα, καὶ πέρα τράβηξα κατὰ τῆς Χιὸς τὰ μέρη, κ' εἶπα ἀπὸ κεῖ — δὲ βάσταξα — μὲ χεῖλια πικραμένα:

«Νά! πῶς μὲ λέν ἐμένα».

ΤΖΙΜΥ ΦΟΥΚΣ

Ο ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΟΣ ΣΦΑΙΡΟΒΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

ΣΠ. ΑΥΛΩΝΙΤΗ

Ένα από τα μεγαλύτερα ρεκόρ στον κόσμο είναι αυτό που έχει πετύχει στη σφαιροβολία ο Άμερικανός παγκόσμιος πρωταθλητής Τζίμυ Φούκς. Λίγα εκατοστά του μέτρου απέχει ο Φούκς από τα 18 μέτρα, που είναι μια καταπληκτική επίδοση για τη σφαίρα, όχι μόνο για το βάρος της, αλλά και για τον περιορισμένο χώρο απ' τον οποίο είναι αναγκασιμμένος ο αθλητής να την εκσφενδονίσει, γιατί ο κύκλος της βαλθίδας είναι μικρός. Έτσι ο σφαιροβόλος πρέπει να συνδυάζει ταχύτητα, δύναμη και έκρηκτική, μπορεί κανείς να πει, έκτιναξη. Πρέπει να έχει και κάτι άλλο ακόμα: Αυτοκυριαρχία στο σώμα του, δηλαδή την ικανότητα να συγκεντρώνει όλες τις δυνάμεις του σε ώριμα σημεία του σώματος για μια και μόνη στιγμή. Κι αυτό είναι ίσως το δυσκολότερο απ' όλα.

Ο παλμός της σφαιροβολίας φαίνεται απλός κι εύκολος αλλά γελιέται κανείς. Γιατί είναι πραγματικά δύσκολο να πετύχεις, μέσ' τα δυο μέτρα της βαλθίδας, την επιτάχυνση, που χρειάζεται για να πετάξεις τη σφαίρα μακριά. Αυτός είναι ο λόγος που και η εξέλιξη του παγκόσμιου ρεκόρ αλλά και των εθνικών επιδόσεων των διαφόρων κρατών στο αγώνισμα αυτό ήταν πολύ αργή. Το θρυλικό π. χ. ρεκόρ, για τότε, του γιγαντοσώμου Άμερικανού δικηγόρου Ράλφ Ρόουζ, με 15 μ. 54, που πέτυχε στα 1909 έμεινε ακατάρριπτο 19 ολόκληρα χρόνια, όπως άλλα τόσα έμεινε και η ελληνική επίδοση, που πέτυχε ο Μ. Δωρίζας στα 1910 με 13 μ. 10.

Ο Ρόουζ πρωτοπαρουσιάστηκε σε ηλικία 18 ετών και κέρδισε στους Ολυμπιακούς του Σαιντ Λούις το 1904 και αργότερα το 1908 στο Λονδίνο. Το 1912 στη Στοκχόλμη έχασε από τον αστυνόμο Πάτ Μάκ Ντόλαντ, αλλά αναδείχθηκε Ολυμπιονίκης στη σφαιροβολία με τα δυο χέρια. Ο Ρόουζ ήταν μεγάλος αθλητής και πριν φθάσει το βάρος των 130 κιλών ήταν δρομέας ταχύτητας και αξιόλογος πυγμάχος. Δυστυχώς όμως πέθανε πολύ νέος, 28 χρόνων, το 1913 από τυφοειδή πυρετό. Το ρεκόρ του όμως έζησε 15 χρόνια και μετά το θάνατό του. Σε τρεις γενεές σφαιροβόλων κανείς δεν μπόρεσε να φθάσει το όριο αυτό.

Χρειάστηκε να έλθει το 1928 με τη νέα γενιά των «αεροδυναμικών» αθλητών, που δεν είχαν την υπερβολική παχυσαρκία των παλαιότερων, για να καταρριφθεί το ρεκόρ του Ρόουζ. Πρώτος ο Τζών Κέκ έφθισε 15.56, έπειτα ο Γερμανός Έμιλ Χίρσφελντ έφθασε τα 15.69 και στην Ολυμπιάδα του Άμστερνταμ (1928) ο Κέκ πάλι έφθισε 15.87. Από τότε κι έ-

πειτα οι σφαιροβόλοι έγιναν πολύ ταχύτεροι στην εντέλεια του παλμού και το ρεκόρ άρχισε να καταρρίπτεται συνεχώς. Τον ίδιο χρόνο ο Χίρσφελντ ξαναπήρε την παγκόσμια επίδοση με βολή 16 μ. 04, που την ισοφάρισε το 1931 ο Τσέχος Ντόουντα, ενώ ο Πολωνός Χέλσας έφθινε τον επόμενο χρόνο 16 μ. 05. Ο Ολυμπιονίκης του 1932 στο Λος Άντζελες Άμερικανός Λέο Σέξτον έφθασε τα 16.16 κι αργότερα ο Ντόουντα πάλι έφθισε 16.20. Από τότε οι επιδόσεις στη σφαίρα είχαν φθάσει πια όριστα στο επίπεδο των 16 μέτρων.

Στα 1934 παρουσιάσθηκαν δυο εξαιρετικοί νέοι σφαιροβόλοι στην Άμερική: ο Τζών Λάιμαν και ο Τζάκ Σόρρανς. Ο σκληρός αγωνισμός αυτών των δυο προκάλεσε νέα άνοδο του ρεκόρ. Ο Λάιμαν έφθισε 16.48 αλλά σε λίγο ο κολοσσικός Τόρρανς, με την καταπληκτική για το σώμα του ταχύτητα, έφθασε άμέσως τα 16.70.

Ο Τόρρανς, απ' την Λουϊζιάνα, που τον φώναζαν χαϊδευτικά «Μπέι-μπε», ήταν παίκτης του αμερικανικού φούτ - μπάλ δηλαδή του ράγκμπι, και δεινός πυγμάχος. Είχε ύψος 1.96 και βάρος 120 κιλών. Όταν κρατούσε σφαίρα στο χέρι του φαινόταν σαν αυγό. Ήταν, δηλαδή, ένα δεύτερο μεγαθήριο, μοντέλλο του Ράλφ Ρόουζ. Στο 1934 στο Όσλο, μπρός στα κατάπληκτα μάτια των Νορβηγών, ο Τόρρανς εξεσφενδόνισε τη σφαίρα απότομα στα 17 μ. 40'.

Όπως ήταν επόμενο, το «ρεκόρ των ρεκόρ» αυτό του Τόρρανς έμεινε πολλά χρόνια ασάλευτο και μπορεί

κανείς να πει και άπληστιαστο. Στα 1939 ο Άμερικανός Χάκνεϊ έφθισε 17.02 και στα 1940 ο Μπλόζις 17.01. Πέρασαν έτσι 14 ολόκληρα χρόνια.

Ξαφνικά στα 1948, ένας σχετικά ελαφρύς αλλά εξαιρετικά ταχύς μαύρος αθλητής ξεπετάχτηκε στο προσκήνιο. Ήταν ο Τσάρλς Φόνθιλ, που έτρεχε τα 100 μ. σε 10'' 6.

Αυτός κατόρθωσε να «σπάσει» το περίφημο ρεκόρ του Τόρρανς ρίχνοντας 17 μ. 68.

Όμως ο Φόνθιλ δεν κράτησε για πολύ το θαυμαστό αυτό ρεκόρ. Μιά θλασί ινών που έπαθε στην ώμοπλάτη τον έκανε να χάσει και την τρίτη θέση της αμερικανικής ομάδας για τους Ολυμπιακούς του Λονδίνου.

Έτσι έσθυσε απότομα όπως έλαμψε το άστέρι του Φόνθιλ. Από περιέργη σύμπτωση ο αθλητής που κατέλαβε την τρίτη θέση στους προκριματικούς για τον καταρτισμό της Άμερικανικής Ολυμπιακής ομάδας και εξετόπισε τον Φόνθιλ, ήταν ο άγνωστος νεαρός αθλητής του Πανεπιστημίου του Γέιλ Τζίμυ Φούκς.

Ο Φούκς έδειξε τα πρώτα σημεία της ικανότητάς του το 1948 όταν κέρδισε το πρωτάθλημα των Ανατολικών Πανεπιστημίων σε κλειστό στίβο με βολή 16 μ. 08.

Το καλοκαίρι του 1949, στην ετήσια κάθοδο των Άμερικανών πρωταθλητών στην Εύρωπη, ήρθε ο ύψ' αριθ. 1 σφαιροβόλος της χώρας των σφαιροβόλων. Χωρίς καμιά δυσκολία, στη συνάντησι «Ηνωμ. Πολιτειών-Σκανδιναβικών χωρών που έγινε στο Όσλο, ο Φούκς εξεσφενδόνισε τη σφαίρα στα 17 μ. 79 πετυχαίνοντας νέο παγκόσμιο ρεκόρ. Για δεύτερη φορά οι Νορβηγοί και το Στάδιο του Όσλο δέχονταν τέτοιο φουερό σφαιροβόλο. Πέρυσι τον Απρίλιο ο Φούκς έφθισε 17.82 κι αργότερα 17.95. Πού θα φθάσει το παγκόσμιο ρεκόρ της σφαιροβολίας ο Φούκς;

Ο Τζίμυ Φούκς κατάγεται απ' το Σικάγο κι έχει ύψος 1.89 και βάρος 105 κιλά. Είναι εξαιρετικά ταχύς γιατί έχει αντιπροσωπεύσει το Πανεπιστήμιό του και στους δρόμους ταχύτητας 100 και 200 μ. έχει δε ρεκόρ 10.8. Στη δισκοβολία επίσης ξεπέρασε τα 52.50 μέτρα. Η τεχνική του Φούκς στη σφαιροβολία δεν διαφέρει πολύ απ' την τεχνική των άλλων σφαιροβόλων. Το μόνο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό του παλμού του είναι ότι στην αρχή λιγάκι παρά πολύ το δεξί του πόδι και κατεβαίνει αρχίζοντας την προσπάθεια από πολύ χαμηλά.

Η ταχύτης του όμως στην εκτέλεσι του παλμού και η έκρηκτική δύναμη στην τελική του έκτιναξη είναι κάτι το καταπληκτικό.

ΚΕΡΚΥΡΑ
Η ΝΗΣΟΣ ΤΩΝ ΦΑΙΑΚΩΝ

ΠΕΤΡΟΥ Π. ΚΑΛΟΝΑΡΟΥΣ

Αυτή τη φορά θα κάμουμε μια διαδρομή αρκετά μακρυνή προς το Ίόνιο Πέλαγος στο θαυμαστό νησί, που το όνομά οί ποιητάι μας:

Από την Κέρκυρα όνειρο,
Μές στη χαρά του Μάη,
Κάθε κορφή γελάει,
και κάθε ακρογιαλιά...

Φθάνοντας με το πλοίο, πρώτα θ' αντικρύσουμε δυο κορυφές λόφων μέσ' στη θάλασσα, που έδωσαν το λαϊκό όνομά του στο όρατο νησί, «Πόλις των Κορυφών» ή «Κορφοί».

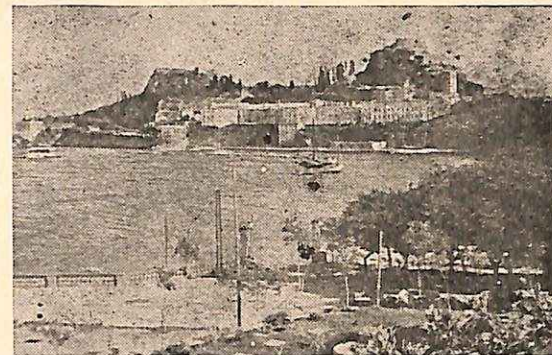
Οί δυο κορυφές αυτές είναι το κάστρο της Κερκύρας.

Το νησί φαίνεται πως είχε κατοικήθη απ' τα πιε άρχαία χρόνια, όπως δείχνουν κι όσες τά λείψανα, που έχουν εύρεθη εκεί. Είναι ή νήσος των Φαίακων, του Βασιλέως Άλκινού, που αναφέρει ο Όμηρος και όπου ο Όδυσσεύς, πριν φθάσει στην Ίθάκη, φιλοξενήθηκε.

Το όνομα Κέρκυρα έλαβε το νησί αργότερα από το σχήμα της, που μοιάζει με ούρα (κέρκος) και το όποιον έλαβε από τους Κορινθίους, οί όποιοι κατά το 734 π.Χ., ίδρυσαν στο νησί μιάν άποικία. Η άποικία αυτή έλαβεν αργότερα μεγάλη θέσι και δύναμι, ήλθε σε πολέμους και με τη μητροπόλι της την Κόρινθο από τους όποιους προέκυψε και ο Πελοποννησιακός πόλεμος, που άναστάτωσε την άρχαίαν Ελλάδα (431 - 404 π. Χ.). Κατά την περίοδο της Μεσαιωνικής μας Αυτοκρατορίας έγινε το μήλον

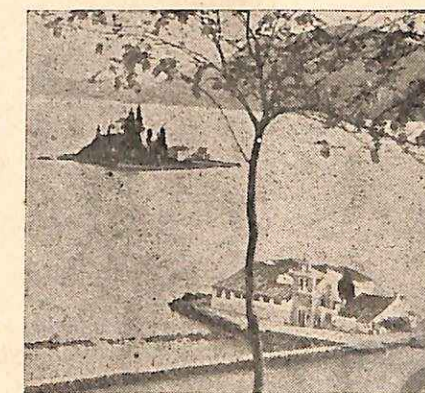

Κερκυραία χωρική με την τοπική ένδυμασία

Αποψις Κερκύρας

λαιόδενδρα προς το «Κανόνι», όπου έχουμε ν' αντικρύσουμε τη «λίμνη» του Χαλικιόπουλου και το Ποντικό-νήσι, ένα περιεργο νησάκι γεμάτο κυπαρίσσια.

Το Ποντικονήσι

Σπυρίδωνος, πολιούχου της Κερκύρας και Έπισκόπου Τριμυθούνας, του όποιου το άγιον λείψανον βρίσκεται στην Κέρκυρα από τον 15ον αιώνα.

Συνέχεια της Σπιανάδας είναι ή άνω πλατεία, στο τέρμα της όποιας βρίσκεται ο άνδρας του πρώτου κυβερνήτου της Ελλάδος Γ'α. Καποδίστρια. Κατηφορίζοντας φθάνουμε σε λίγο στο Άρχαιολογικό Μουσείο, όπου έχουμε να θαυμάσουμε μεταξύ άλλων και το περίφημο άετωμα του ναού της Αρτέμιδος, που βρέθηκε στην Παλαιόπολι με την τεράστια Γοργόνα.

Η Παλαιόπολι είναι σήμερα ένας έλαιών, αλλά στα άρχαία χρόνια εκεί ήταν ή άρχαία πόλις της Κερκύρας. Πριν απ' την Παλαιόπολι θα συναντήσουμε τον παλαιότατο βυζαντινό ναό των άγιών Ιάσονος και Σωσιπάτρου, μαθητών του Άποστόλου Παύλου, οί όποιοι έφεραν το Χριστιανισμό στην Κέρκυρα και τους όποιους εορτάζει ή εκκλησία μας στις 29 Απριλίου.

Απ' εκεί προχωρούμε άνάμεσα σε άπεράντους έλαιώνες με τεράστια έ-

— Άκουσε πως τραγουδάει ή κατσάρλα.
— Δεν τραγουδάει ή κατσάρλα, κλαίει τα μικρόδια.
(Από το περιοδ. «The world's children»)

ΚΙΝΗΣΙΣ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΕΠΙΣΚΕΥΕΙΣ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

Ο Πρόεδρος της Έφορείας του Ε.Ε.Σ.Ν. κ. Άμιλ-
κας Άλιβιζάτος, ή Σύμβουλος κ. Έ. Ποταμιάνου και
ο Γεν. Γραμματέας κ. Χρ. Παπαδόπουλος ήρχισαν επι-
σκέψεις σχολείων Αθηνών - Πειραιώς προς παρακολού-
θυσιν του έργου των Έρυθροσταυριτών, τας οποίας και
θα συνεχίσουν μέχρι τέλους του σχολικού έτους. Αί εν-
τυπώσεις τας οποίας άπεκόμισαν είναι πολύ Ικανοποιη-
τικά. Οί εκπαιδευτικοί και οί Έλληνες Έρυθροσταυ-
ρίται είναι άξιοι παντός έπαινου, διότι εργάζονται και
πραγματοποιούν με ένθουςιασμόν άποτελέσματα, τά ό-
ποια υπόσχονται πολλά διά τó μέλλον.

ΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ

Ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυρός Νεότητος έπι-
νεί τους Έλληνες Έρυθροσταυρίτας, οί όποιοί με
έργα φανερώνουν την κατανόησιν των ύψηλων αρχών
του ΕΣΝ όπως άποδεικνύεται από την εξακολουθήσιν
των παλαιών υίοθεσιών και την πραγματοποίησιν
νέων τοιούτων, εκφράζει δε την έλπίδα ότι τον αυτόν
ζήλον θα έπιδείξουν και κατά τó προσεχές σχολικόν
έτος.

Με τέτοια έργα άποκτώνται τίτλοι τιμής, για
τους όποιους ο Ε.Ε.Σ.Ν. δικαίως σεμνύνεται.

ΝΕΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ

- 1) Τό Δημοτ. Σχολ. Άγ. Ιωάννου Ρέντη Γ' Περιφ.
Αθηνών υιοθέτησε τó Δημ. Σχολ. Πολυτοσιάνων Άρτης.
- 2) Τό 13ον Δημοτ. Σχολ. Γ' Περιφ. Αθηνών υιο-
θέτησε τó Δημ. Σχολ. Βρυσοχωρίου Ιωαννίνων.
- 3) Τό Δημ. Σχολ. Άγ. Δημητρίου Δ' Περιφ.
Αθηνών υιοθέτησε τó Δημ. Σχολ. Μαλανδρίνου Δω-
ρίδος.

ΑΠΟΣΤΟΛΑΙ ΠΑΛΑΙΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ

- 1) Η Ιδιωτική Σχολή Εύαγγελινίδου Καλλιθέας
διά τó Δημοτικόν Σχολείον Κοκκίνου Δωρίδος 3 δέ-
ματα με σχολικά είδη και Ιματισμόν.
- 2) Τό Δημοτ. Σχολ. Ν. Φωκίας Άττικής διά τó
Δημοτ. Σχολ. Άμπελοχωρίου Πρεβέζης 4 δέματα με
διάφορα είδη.
- 3) Τό Β' Γυμνάσιον Θηλέων Πειραιώς διά τó Δη-
μοτ. Σχολ. Σκούπας Καλεντζίου Ιωαννίνων 12 θρα-
νία, 1 πίνακα, 5 σάκκους και 50 δέματα με γραφικήν
ύλην, σχολικόν ύλικόν μίαν έλληνικήν σημαίαν κλπ.
- 4) Τό Δημοτ. Σχολ. Ψυχικού διά τó Δημοτ. Σχολ.
Ανατολικού Κοζάνης 7 δέματα με σχολικόν ύλικόν.

ΝΕΑΙ ΥΙΟΘΕΣΙΑΙ

- 1) Τό 15ον Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Πειραιώς διά
τό Δημ. Σχολ. Μαυρονερίου Φιλιατών 2 χαρτοκιβώτια
με γραφικήν ύλην και Ιματισμόν.
- 2) Τό 7ον Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Πειραιώς διά
τό Δημ. Σχολ. Λίστας Φιλιατών 1 δέμα με γραφικήν
ύλην.
- 3) Τά 11ον και 23ον Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Πει-
ραιώς διά τó Δημ. Σχολ. Άγ. Τριάδος Σερρών 1 χαρ-
τοκιβώτιον με σχολικά είδη.
- 4) Τό Γυμνάσιον Θηλέων Καλλιθέας διά τó Δημ.
Σχολ. Άρνύσης Πέλλης και Πενταλόφου Κοζάνης 6
σάκκους και 1 χαρτοκιβώτιον με σχολ. ύλικόν και Ιμα-
τισμόν.
- 5) Τό 11ον Δημ. Σχολ. Α' Περιφ. Πειραιώς διά
τό Δημ. Σχολ. Ν. Σελευκείας Θεσπρωτίας 1 δέμα με
σχολικά είδη.
- 6) Η σχολή Άντιγόνης Μεταξά διά τó Δημ. Σχολ.
Κορίτσας Εύρυτανίας 1 δέμα με σχολικά είδη.
- 7) Τό 22ον Δημ. Σχολ. Β' Περιφ. Πειραιώς διά τó
Δημ. Σχολ. Άριστήνου Άλεξανδρουπόλεως 1 δέμα με
σχολικά είδη.

8) Τό 1ον Δημ. Σχολ. Χαλανδρίου διά τó Δημ. Σχολ.
Βορτοπίων Φιλιατών 1 σάκκον με γραφικήν ύλην και
σχολικόν ύλικόν.

9) Τό Ιδιωτικόν Έκπαιδευτήριον Σημιριώτου - Πι-
τσάκη Ν. Φαλήρου διά τó Δημ. Σχολ. Ξυλοκάστρου
Δράμας 1 δέμα με σχολικόν ύλικόν.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΛΕΥΚΩΜΑΤΩΝ ΣΧΟΛΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑΣ

Παρακαλούμεν όπως σταλούν έγκαίρως εις τά γρα-
φεία μας (όδός Μακένζυ Κίγκ 1, 3ος όροφος) τά λευ-
κώματα σχολικής αλληλογραφίας έξωτερικού διά την
έτησιον έκθεσιν.

Ελπίζομεν ότι θα έπιδειχθί έκ μέρους όλων φιλό-
τιμος προσπάθεια διά νά έτοιμασθούν έφέτος περισ-
σότερα λευκώματα, ώστε ο Έλληνικός Έρυθρός Σταυ-
ρός Νεότητος, έκτός από την ποιοτικήν ύπεροχήν των
λευκωμάτων των Έλλήνων Έρυθροσταυριτών, νά εξα-
σφαλίσω, κατά τó δυνατόν, και ποσοτικήν τοιαύτην.

Όπως και εις τó παρελθόν θα θραβευθούν τά καλ-
λίτερα και θα άπονειμηθούν σχετικά διπλώματα.

Από όσα λευκώματα σταλούν έγκαίρως, τά καλ-
λίτερα θα σταλούν εις τας οργανουμένας έφέτος διε-
θνείς έκθέσεις των Έρυθρών Σταυρών Νεότητος: Κού-
βας, Μεξικού, Άργεντινής, Ιρλανδίας, Νορβηγίας και
Αυστρίας.

ΕΞΟΦΛΗΣΙΣ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Παρακαλούμεν θερμώς όπως, τó ταχύτερον δυνατόν,
έξοφληθούν οί λογαριασμοί τού περιοδικού, προς άντι-
μετώπισιν των μεγάλων δαπανών έκδόσεως, έν συγκρί-
σει με την χαμηλήν τιμήν πωλήσεώς του.

ΔΕΛΤΙΟΝ ΔΡΑΣΕΩΣ

Υπενθυμίζομεν την ανάγκην συμπληρώσεως τού
σταλέντος έρωτηματολογίου δράσεως των Έρυθρο-
σταυριτών, τó όποιον κατακαλούμεν νά σταλή έγκαίρως
εις τά Γραφεία τού Ε.Ε.Σ.Ν., ίνα μέχρι τέλους Ιουνίου
έ. έ. δυνηθώμεν νά δώσωμεν τά ζητούμενα στατιστικά
στοιχεία δράσεως εις την έν Γενεύη Ένωσιν των Έρυ-
θρών Σταυρών.

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ

Τό τεύχος μηνός Μαΐου είναι τó τελευταίο τού σχο-
λικού έτους 1950-51 και έπωφελούμεθα της ευκαιρίας
νά άπευθύνωμε ειλικρινείς ευχαριστίας προς όλους τους
ανάγνώστας μας και Ιδιαίτερως προς τους συνεργάτας
μας, οί όποιοί με την πολύτιμη συνεργασία των έβοήθη-
σαν τόσοον πολύ εις την έπιτυχίαν τού Περιοδικού μας,
την όποιαν μαρτυρεί ή κυκλοφορία του, πού έγγίζει
τάς 80.000 αντίτυπων κατά μήνα.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Γέργερη - Γόρ-
τυνος - Κρήτης, εις τόν σχολ. κήπον.
Juniors of the Elem. School Gergeri - Crete,
at thelr School garden.

ΔΡΑΣΙΣ ΟΜΑΔΩΝ Ε.Ε.Σ.Ν.

ΑΘΗΝΑΙ

Οί Ε. Σ. Ν. τής Σχολής Σαλαβά-
γου Αθηνών έμάζεψαν 96 ζεύγη κάλτσες
παιδικές και 72 ζεύγη μάλλινα παιδικά γάντια,
τά όποια έστειλαν εις τó Δημ. Σχολ. Βερενί-
κης, πού υιοθέτησαν.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Ιου Δημ.ο.τ.
Σχολείου Γ. Περρίφ. Αθηνών
έστειλαν εις τó Δημοτ. Σχολ. Λαχανοκάστρου
Παγώνιου γραφική ύλη και βιβλία.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού 9ου Γυμνασίου
Άρρένων Αθηνών έστειλαν εις τά ύπ' αυτών
υιοθετηθέντα σχολεία.

α) Πλήρη σειράν βιβλίων διά τους 128 μα-
θητάς τού Γυμνασίου Σιατιστής.

β) Πλήρη σειράν βιβλίων διά τους 86 μα-
θητάς τού Δημ. Σχολ. Κλωνίου Φθιώτιδος και

γ) Μίαν γραφομηχάν εις τó Γυμνάσιον Κο-
νίτσας.

Οί Έρυθροσταυρίται τού 30ου Δημ.
Σχολείου Β' Π. Αθηνών φροντί-
ζουν διά την καθαριότητα τού σχολείου, περι-
ποιούνται τά άνθη και βοηθούν τους άδυνάτους
συμμαθητάς των. Τά Χριστούγεννα όργανωσαν
έορτην διά την ψυχαγωγίαν των άπόρων μα-
θητών.

Η ΔΡΑΣΙΣ ΤΩΝ ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΩΝ ΚΑΙ
ΕΡΥΘΡΟΣΤΑΥΡΙΤΙΣΣΩΝ ΤΗΣ ΣΧΟΛΗΣ
ΚΑΛΠΑΚΑ

Κάθε χρόνο πάντα και κάτι καλύτερο θαώ-
με νά παρουσιάζωμε όλοι μας στη σχολή μας.
Καθένας μας και κάθε μία μας χωριστά, μα
κι όλοι μαζί, βολήκαμε μέσα στους τρείς
τελευταίους μήνες νά ξεπεράσωμε σέ δράση
τους προηγούμενους.

Με σά συνηθισμένα μας καθήκοντα, πού
εξαρτίζε ή καθαριότητα και τó στάλισμα των
τάξεών μας με έργα χειροτεχνίας και Ιχογρα-
φίας φτιαγμένα από μάς τους ίδιους, μα και
ή αλληλοβοήθεια μεταξύ μας, στολίζουμε τή
δράση μας καινούργια και ύψηλά καθήκοντα,
πού φέρνουν στην ψυχή και στην καρδιά μας
συγκίνηση, τρανή, χαρά άνείπωτη, γιατί θέ νά-
ναι για μάς ή δράση μας αυτή, κάτι πού θα
μάς δίνη τó δικαίωμα, νά λέμε στους πιό με-
γάλους από μάς, πού με περιέργεια θα περι-
μένουνε τά έργα τά δικά μας για νά Ιδούν·
νά, κάτι κάνουμε κι έμεις, δέν πάνε άδικα οί
κόποι και τά λόγια σας· τραβήκε και μεις τó
δρόμο τó δικό σας, με έργα τρανά για τó ά-
νάστημά μας.

Σάν τί περισσότερο θα μπορούσε νά δώση,
ένας μεγάλος από σάς, στά ποινεμένα άπ' τής
καταστροφής αδελφία μας τού Δημοτικού Σχο-
λείου Λιδωρικίου, άπ' τά 5 μεγάλα δέματα
πού τους στείλαμε για τής γιορτές, μαζί με
μέ τά βιβλία και τά τετράδια, γόμες και μο-
λύδια. Και τó μικρό τó φαρμακείο ξεχάσαμε
νά πούμε, πού ήταν γεμάτο φάρμακα, ένσεις
κλπ., πού για νά λέμε την αλήθεια, ποτέ δέν
τους εύχόμαστε χρειάζομενο νά είναι... Ποιός
έβρει δά τί γίνεται... (Κι έμεις τó έχουμε
πάρει δά τί γίνεται... τó σχολείο μας τó γρα-
φείο, γιατί· για κάποιο χερδάκι ή ποδαράκι θα
χρειαστή). Μαζί με όλα αυτά τους στείλαμε
και τής εύχες μας για μία ζωή καλύτερη, ει-
ρηνική ή ευτυχισμένη. Κι αυτό, ήταν κάτι
εξαιρετικό, έξω άπ' την αλληλογραφία πού έ-
χουμε μαζί τους καθένας μας και κάθε μία
μας χωριστά, έδω κι ένα χρόνο τώρα.

Δέν ξεχάσαμε όμως, στους τρείς αυτούς μή-
νες και τόν πόνο πού βρίσκεται κοντά μας.
Όπως και κάθε χρόνο, στίς μεγάλες γιορτές,
έτσι και έφέτος, έπισκεφθήκαμε κι έψυχαγωγή-
σαμε τους τυφλούς. Πήγαμε στό σπίτι πούναι
γεμάτο από σκοτάδι για τους ανθρώπους πού
ζούνε εκεί μέσα. Πόσο πονεί ή ψυχή σου σάν
βρίσκεσαι κοντά τους. Νά βλέπης τó μεγαλείο
της φύσεως και πλάϊ σου νά στέκονται ψυχές
δυσημένες στό σκοτάδι! Μικρά παιδάκια νά
άπλώνουν τά χεράκια τους για νά άγγιξουν, νά
σέ χαϊδέψουν, νά Ιδούν... πώς είσαι, τί ρούχα
φοράς. Τους δώσαμε όση μπορούσαμε χαρά, μα
δακρυμένοι φύγαμε... και εύχθηκεν χαρά, μα
έναν νά Ιδούν στά μάτια μας τά δάκρυα.

Μά αν από τόν οίκο των τυφλών φύγαμε δα-
κρυμένοι, όμως όταν φύγαμε άπ' τά στρατιω-
τικά νοσοκομεία, πού εύχαμε πάει νά προσφέ-
ρουμε στους τραυματίες μας γλυκίσματα και
άλλα είδη πρώτης ανάγκης, είμαστε υπερήφα-
νοι, γιατί είδαμε τους ήρώες μας και μιλή-
σαμε μαζί τους. Σάν έλληνοπούλα και σάν
έλληνοπούλες, νιώσαμε κι έπήραμε κι έμεις
κάτι άπ' τή δόξα τής δικής τους· και βγήκαμε
με τó κεφάλι ψηλά και την καρδιά μας γεμάτη
από ΕΛΛΑΔΑ.

Κι όταν έγινε ό έρανος για την Φανέλλα
του Στρατιώτου, έτσι αυθόρμητα, μαζέψαμε
650.000 δραχ. και τής δώσαμε, για νά μπο-
ρούμε νά λέμε κι έμεις πώς ή Έλλάδα πού
έχει τέτοιο λαό, ποτέ της δέν πεθαίνει!

Όλα αυτά πού κάναμε ώς έδω, δέν γεμίζουν
την καρδιά και την ψυχή μας μόνο με χαρά,
άλλά και με καινούργια όρεξη για περισσότερη
δράση.

Έμπρός λοιπόν και γι' άλλα έργα, πιό με-
γάλα...

Οί Έρυθροσταυρίται και έρυθρο-
σταυρίτισσαι τής Σχολής Καλπάκα

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Ραλλείου
Γυμνασίου Πειραιώς έκαμαν
έρανο και έμάζεψαν 2.000.000 δραχ. ύπέρ της
Φανέλλας τού Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Μουσούρου Μεσο-
λογίου φροντίζουν την καθαριότητα
τού σχολείου και την Ιδίκη των. Έχουν
μαθητικό κουρείο. Καλλιεργούν σχολικό κήπο και
έχουν φυτώριο 100 άμυgdάλων. Έκαμαν έρανο
ύπέρ της Φανέλλας τού Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Φωτεινής Καστο-
ριίας με χρήματα από τά κάλαντα άγόρα-
σαν σημαία διά τó σχολείο των. Έλαβαν μέ-
ρος στον έρανο ύπέρ της Φανέλλας τού Στρα-
τιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τής Προτύπου
Παιδαγωγικής Ακαδημίας
Άλεξανδρουπόλεως έπισκεψή-
σαν τó χωριόν Νίμα Άλεξανδρουπόλεως και
έμοίρασαν σέ 150 συμμοριόπληκτα παιδιά διά-
φορα δώρα και φρούτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Καστανιάς Βερ-
ροίας φροντίζουν την καθαριότητα τού
σχολείου των, τού χωρίου και την Ιδίκη των.
Έχουν μαθητικό κουρείο και φαρμακείο. Καλ-
λιεργούν σχολικό κήπο. Άλληλογραφούν με Έ-
ρυθροσταυρίτας άλλων σχολείων.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Βασιλικών Χαλκιδικής βο-
ηθούν τους άδυνάτους εις τά μαθήματα.
Έλαβαν μέρος στον έρανο τής Φανέλλας τού
Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού 4ου Δημ.ο.τ.
Σχολείου Σάνθρας καλλιεργούν
σχολικό κήπο. Έστειλαν γραφική ύλη εις τó
κατεστραμμένο Δημοτ. Σχολείο Έξαπλάτανου
και δέματα εις τά άναρτόπληκτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Εθνικού
Οικότροφείου Φλωρίνης
έπισκέπτονται στρατιωτικά φυλάκια, φυλάκια
και νοσοκομεία. Έφύτευσαν κυπαρίσσια εις τó
Νεκροταφείον Φλωρίνης.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Περιστεύρας Ισοπέ-
δωσαν την αλλην τού σχολείου των εις την ό-
ποιαν έφύτευσαν άνθη.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Ροδολείδους Σερρών φροντί-
ζουν την καθαριότητα τού σχολείου των. Τά
χρήματα πού έμάζεψαν από τά κάλαντα διέθε-
σαν για την κατασκευή μαθητικής βιβλιοθήκης.
Έβοήθησαν τους συμμοριόπληκτους μαθητάς με
χρήματα και δέματα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Π. Παλαιού Γιαν-
νιτών έκαθάρισαν τους δρόμους τού χω-
ρίου των. Καλλιεργούν σχολικό κήπο.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Χρυσής Νεστορίου
φροντίζουν την καθαριότητα τού σχολείου των
και την Ιδίκη των. Έχουν σχολικό φαρμακείο.
Βοηθούν τους μικρότερους και άδυνάτους εις
τά μαθήματα μαθητάς.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Καλαμαριάς Θεσ/νίκης φρον-
τίζουν την καθαριότητα τού σχολείου των και
την Ιδίκη των. Παρακολουθούν μαθήματα Α'
Βοηθειών. Έκαμαν έρανο τó προϊόν τού όποιου
διέδωκαν ύπέρ των πτωχών μαθητών. Βοηθούν
τους πτωχούς. Έβοήθησαν με 200.000 δραχμ.
τη χήραν τού Έπιστάτου τού σχολείου των.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Καστρακίου Κα-
λαμπάκας έφύτευσαν 4.500 καλλωπι-
στικά δένδρα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Λαϊνών Θεσσαλο-
νίκης φροντίζουν την καθαριότητα τού σχο-
λείου των και την Ιδίκη των. Με τά χρήματα
από τά κάλαντα άγόρασαν δώρα για τó Χρι-
στογεννητικό δένδρο. Βοηθούν τους πτωχούς.
Έκαμαν έρανο ύπέρ της Φανέλλας τού Στρα-
τιώτου και έμάζεψαν σιγάρο, μανδήλια, κάλ-
τσες, πιακότα, καραμέλλες κλπ.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Ν. Τριγιάς Χαλ-
κιδικής έχουν μαθητικό κουρείο. Τά Χρι-
στογεννη έμοίρασαν στους πτωχούς μαθητάς
παπούτσια, κάλτσες και γραφική ύλη. Παρα-

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Σιταριάς Παιο-
νίας φροντίζουν την καθαριότητα τού σχο-
λείου των και την Ιδίκη των. Καλλιεργούν σχο-
λικό κήπο. Έφύτευσαν περί τά 1500 δενδρύλ-
λια. Τά χρήματα, πού έμάζεψαν από τά κά-
λαντα διέδωκαν διά τας ανάγκες των ομά-
δων Ε. Σ. Ν.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Φωτεινής Καστο-
ριίας με χρήματα από τά κάλαντα άγόρα-
σαν σημαία διά τó σχολείο των. Έλαβαν μέ-
ρος στον έρανο ύπέρ της Φανέλλας τού Στρα-
τιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τής Προτύπου
Παιδαγωγικής Ακαδημίας
Άλεξανδρουπόλεως έπισκεψή-
σαν τó χωριόν Νίμα Άλεξανδρουπόλεως και
έμοίρασαν σέ 150 συμμοριόπληκτα παιδιά διά-
φορα δώρα και φρούτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Καστανιάς Βερ-
ροίας φροντίζουν την καθαριότητα τού
σχολείου των, τού χωρίου και την Ιδίκη των.
Έχουν μαθητικό κουρείο και φαρμακείο. Καλ-
λιεργούν σχολικό κήπο. Άλληλογραφούν με Έ-
ρυθροσταυρίτας άλλων σχολείων.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Βασιλικών Χαλκιδικής βο-
ηθούν τους άδυνάτους εις τά μαθήματα.
Έλαβαν μέρος στον έρανο τής Φανέλλας τού
Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Μουσούρου Μεσο-
λογίου φροντίζουν την καθαριότητα
τού σχολείου και την Ιδίκη των. Έχουν
μαθητικό κουρείο. Καλλιεργούν σχολικό κήπο και
έχουν φυτώριο 100 άμυgdάλων. Έκαμαν έρανο
ύπέρ της Φανέλλας τού Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Φωτεινής Καστο-
ριίας με χρήματα από τά κάλαντα άγόρα-
σαν σημαία διά τó σχολείο των. Έλαβαν μέ-
ρος στον έρανο ύπέρ της Φανέλλας τού Στρα-
τιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τής Προτύπου
Παιδαγωγικής Ακαδημίας
Άλεξανδρουπόλεως έπισκεψή-
σαν τó χωριόν Νίμα Άλεξανδρουπόλεως και
έμοίρασαν σέ 150 συμμοριόπληκτα παιδιά διά-
φορα δώρα και φρούτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Καστανιάς Βερ-
ροίας φροντίζουν την καθαριότητα τού
σχολείου των, τού χωρίου και την Ιδίκη των.
Έχουν μαθητικό κουρείο και φαρμακείο. Καλ-
λιεργούν σχολικό κήπο. Άλληλογραφούν με Έ-
ρυθροσταυρίτας άλλων σχολείων.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Βασιλικών Χαλκιδικής βο-
ηθούν τους άδυνάτους εις τά μαθήματα.
Έλαβαν μέρος στον έρανο τής Φανέλλας τού
Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Σάνθρας καλλιεργούν
σχολικό κήπο. Έστειλαν γραφική ύλη εις τó
κατεστραμμένο Δημοτ. Σχολείο Έξαπλάτανου
και δέματα εις τά άναρτόπληκτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Εθνικού
Οικότροφείου Φλωρίνης
έπισκέπτονται στρατιωτικά φυλάκια, φυλάκια
και νοσοκομεία. Έφύτευσαν κυπαρίσσια εις τó
Νεκροταφείον Φλωρίνης.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Περιστεύρας Ισοπέ-
δωσαν την αλλην τού σχολείου των εις την ό-
ποιαν έφύτευσαν άνθη.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Ροδολείδους Σερρών φροντί-
ζουν την καθαριότητα τού σχολείου των. Τά
χρήματα πού έμάζεψαν από τά κάλαντα διέθε-
σαν για την κατασκευή μαθητικής βιβλιοθήκης.
Έβοήθησαν τους συμμοριόπληκτους μαθητάς με
χρήματα και δέματα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Π. Παλαιού Γιαν-
νιτών έκαθάρισαν τους δρόμους τού χω-
ρίου των. Καλλιεργούν σχολικό κήπο.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Χρυσής Νεστορίου
φροντίζουν την καθαριότητα τού σχολείου των
και την Ιδίκη των. Έχουν σχολικό φαρμακείο.
Βοηθούν τους μικρότερους και άδυνάτους εις
τά μαθήματα μαθητάς.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Καλαμαριάς Θεσ/νίκης φρον-
τίζουν την καθαριότητα τού σχολείου των και
την Ιδίκη των. Παρακολουθούν μαθήματα Α'
Βοηθειών. Έκαμαν έρανο τó προϊόν τού όποιου
διέδωκαν ύπέρ των πτωχών μαθητών. Βοηθούν
τους πτωχούς. Έβοήθησαν με 200.000 δραχμ.
τη χήραν τού Έπιστάτου τού σχολείου των.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Καστρακίου Κα-
λαμπάκας έφύτευσαν 4.500 καλλωπι-
στικά δένδρα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Λαϊνών Θεσσαλο-
νίκης φροντίζουν την καθαριότητα τού σχο-
λείου των και την Ιδίκη των. Με τά χρήματα
από τά κάλαντα άγόρασαν δώρα για τó Χρι-
στογεννητικό δένδρο. Βοηθούν τους πτωχούς.
Έκαμαν έρανο ύπέρ της Φανέλλας τού Στρα-
τιώτου και έμάζεψαν σιγάρο, μανδήλια, κάλ-
τσες, πιακότα, καραμέλλες κλπ.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Ν. Τριγιάς Χαλ-
κιδικής έχουν μαθητικό κουρείο. Τά Χρι-
στογεννη έμοίρασαν στους πτωχούς μαθητάς
παπούτσια, κάλτσες και γραφική ύλη. Παρα-

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Σιταριάς Παιο-
νίας φροντίζουν την καθαριότητα τού σχο-
λείου των και την Ιδίκη των. Καλλιεργούν σχο-
λικό κήπο. Έφύτευσαν περί τά 1500 δενδρύλ-
λια. Τά χρήματα, πού έμάζεψαν από τά κά-
λαντα διέδωκαν διά τας ανάγκες των ομά-
δων Ε. Σ. Ν.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Φωτεινής Καστο-
ριίας με χρήματα από τά κάλαντα άγόρα-
σαν σημαία διά τó σχολείο των. Έλαβαν μέ-
ρος στον έρανο ύπέρ της Φανέλλας τού Στρα-
τιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τής Προτύπου
Παιδαγωγικής Ακαδημίας
Άλεξανδρουπόλεως έπισκεψή-
σαν τó χωριόν Νίμα Άλεξανδρουπόλεως και
έμοίρασαν σέ 150 συμμοριόπληκτα παιδιά διά-
φορα δώρα και φρούτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Καστανιάς Βερ-
ροίας φροντίζουν την καθαριότητα τού
σχολείου των, τού χωρίου και την Ιδίκη των.
Έχουν μαθητικό κουρείο και φαρμακείο. Καλ-
λιεργούν σχολικό κήπο. Άλληλογραφούν με Έ-
ρυθροσταυρίτας άλλων σχολείων.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Βασιλικών Χαλκιδικής βο-
ηθούν τους άδυνάτους εις τά μαθήματα.
Έλαβαν μέρος στον έρανο τής Φανέλλας τού
Στρατιώτου.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Σάνθρας καλλιεργούν
σχολικό κήπο. Έστειλαν γραφική ύλη εις τó
κατεστραμμένο Δημοτ. Σχολείο Έξαπλάτανου
και δέματα εις τά άναρτόπληκτα.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Εθνικού
Οικότροφείου Φλωρίνης
έπισκέπτονται στρατιωτικά φυλάκια, φυλάκια
και νοσοκομεία. Έφύτευσαν κυπαρίσσια εις τó
Νεκροταφείον Φλωρίνης.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Δημ.ο.τ.
Σχολείου Περιστεύρας Ισοπέ-
δωσαν την αλλην τού σχολείου των εις την ό-
ποιαν έφύτευσαν άνθη.

Οί Ε. Σ. Ν. μαθηταί τού Γυμνασίου
Ροδολείδους Σερρών φροντί-
ζουν την καθαριότητα τού σχολείου των. Τά
χρήματα πού έμάζεψαν από τά κάλαντα διέθε-
σαν για την κατασκευή μαθητικής βιβλιοθήκης.
Έβοήθησαν τους συμμοριόπληκτους μαθητάς με
χρήματα και δέματα.

σκευάζουν και διανέμουν το μαθητικό συσσί-
τιο. Παρέχουν τις πρώτες βοήθειες εις τους
έχοντας ανάγκη.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Σ υ κ ι ά ς Κορινθίας
με τα χρήματα από τα κάλαντα αγόρασαν διά-
φορα είδη για πτωχά παιδιά. Περιέφραξαν
το προαύλιο του σχολείου των εις τὸ ὅποιον ἐφύ-
τευσαν δένδρα.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Ι σ θ μ ί α ς Κορινθίας
φροντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των.
Καλλιεργούν σχολικό κήπο. Βοηθούν τους ἀδύ-
νατους εις τὰ μαθήματα μαθητάς. Από τα
κάλαντα ἐμάζωσαν 303.000 δρχμ. ὑπὲρ τοῦ
σχολείου των.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Πα λ α ι ἰ ἰ α ς Κορί-
νθου φροντίζουν την καθαριότητα του σχο-
λείου των και τὴν ἰδικήν των. Καλλιεργούν
σχολικό κήπο.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Κ ἄ τ ο υ Φ ι γ α λ ε ἰ ἰ α ς
Ὀ λ υ μ π ῖ α ς φροντίζουν την καθαριότητα
του σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Παρα-
σκευάζουν και διανέμουν τὸ πρῶτον ῥόφημα. Ἐ-
πισκέπτονται τοὺς ἀρρώστους μαθητάς. Βοη-
θοῦν τοὺς πτωχοὺς μαθητάς. Ἐμάζωσαν χαμο-
μήλι και τὸ ἐστειλαν εις νοσοκομεία.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Ἀ λ ε ἰ ἰ α ς Ἀ ρ γ ο λ ῖ-
δ ο ς φροντίζουν την καθαριότητα του σχο-
λείου των και τὴν ἰδικήν των. Ἐχουν σχολικό
φαρμακείο. Ἐφύτευσαν 2.000 κυπαρίσσια και
πεῦκα εις τοὺς λόφους τοῦ χωρίου. Ἐπισκέ-
πτονται τοὺς ἀρρώστους μαθητάς και βοηθοῦν
τοὺς ἀδύνατους εις τὰ μαθήματα.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Αὐ λ ὠ ν ο ς Τ ρ ι φ υ λ ῖ α ς
φροντίζουν την καθαριότητα του σχο-
λείου των, τοῦ χωρίου και τὴν ἰδικήν των. Ἐ-
χουν σχολικό φαρμακείο και μαθητικὸ κουρεῖο.
Βοηθοῦν στὴν ἀνοικοδόμησι τοῦ χωρίου. Καλ-
λιεργούν σχολικό κήπο εις τὸν ὅποιον ἐφύτευσ-
σαν 200 καλλωπιστικὰ δένδρα.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Ἀ γ. Ἡ λ ῖ α Ὀ λ υ μ-
π ῖ ο ς φροντίζουν την καθαριότητα του σχο-
λείου των και τὴν ἰδικήν των. Με χρήματα
ἀπὸ τὰ κάλαντα ἀγόρασαν κουρευτικὴ μηχανή.
Ἐχουν σχολικό φαρμακείο.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Δ η μ ῆ τ σ ἄ ν η ς φρο-
ντίζουν την καθαριότητα του σχολείου των, τὴν
ἰδικήν των και τοῦ χωρίου. Ἐπισκέπτονται τοὺς
ἀρρώστους μαθητάς εις τοὺς ὁποίους προσφέ-
ρουν δῶρα. Τὰ χρήματα ἀπὸ τὰ κάλαντα διέ-
θεσαν ὑπὲρ τοῦ σχολικοῦ ταμείου και τὴν πτω-
χῶν μαθητῶν.

ΝΗΣΟΙ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. τοῦ Ἀ Δ η μ ο τ. Σ χ ο λ.
Λ ε υ κ ἄ δ ο ς φροντίζουν την καθαριότητα
του σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Καλ-
λιεργούν ἄνθη σὲ γλάστρες. Ἀγόρασαν παπού-
τσι σὲ 4 πτωχοὺς μαθητάς. Ἀσκούνται στίς
Ἀ Βοήθειες.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Ἀ σ π ρ ο γ ε ρ ἰ α κ ἄ

Γ. ΔΡΟΣΙΝΗΣ - ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελίδα 4)

τὸ καθαυτὸ λογοτεχνικὸ του ἔργο.
Τὰ ὑπέρητες συγχρόνως και πλα-
τύτερα, μ' ἕνα ἔργο πῶς διαφωτιστι-
κὸ, πῶς παιδαγωγικὸ μπορεῖ νὰ πῇ
κανείς: μετὰ τὸ κάλλιστον περιοδικὸ
«Διάπλασις τῶν Παίδων». Οἱ περίφη-
μες ἐπιστολὲς τοῦ «Φαίδωνος» ἦταν
μιά φωτεινὴ και βαθεῖα ἐπικοινωνία
τοῦ Ξενοπούλου μετὰ τοὺς Νέους, ποῦ
τοὺς ἐνημέρωνε και τοὺς κατετόπιζε
ἐπάνω στὰ διάφορα πνευματικὰ ζη-
τήματα, ἀλλὰ και τοὺς ἀνοίγει και
τοὺς πλάτνει τοὺς ὀρίζοντας τῶν ἐν-
διαφερόντων τους και τοὺς καλλιερ-
γοῦσε μετὰ τὸν πῶς κατάλληλο και
διδασκαλικὸ τρόπο τὰ αἰσθηματικὰ τους
και τὴν σκέψιν τους. Ἀλλὰ και γε-
νικώτερα ἀκόμα, ἡ ὅλη ἐπιμελημένη,
ἐκλεκτικὴ και στοργικὴ ἐργασία του
στὸ περιοδικὸ ἀνύψωνε πνευματικὰ

τῶν Κεφαλῶν τῶν ἔφαλαν τὰ
κάλαντα δι' ἐνίσχυσιν τοῦ ταμείου των. Ἀλ-
ληλογραφοῦν μετ' Ἐρυθροσταυρίτας ἄλλων σχο-
λείων.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Π α ν τ ο κ ρ ἄ τ ο ρ ο ς
Ζ α κ ὺ ν θ ο υ φροντίζουν την καθαριότητα
τοῦ σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Ἐφύ-
τευσαν περὶ τὴν 3.000 δένδρα σὲ διάφορα μέρη
τοῦ χωρίου. Καλλιεργούν σχολικό κήπο. Προ-
στατεύουν τοὺς μικροὺς και τοὺς ἀδύνατους μα-
θητάς.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Ὀ ρ μ ο υ Κορβίου
Ἀ ν δ ρ ο υ κατὰ τὰς ἐορτὰς τῶν Χρι-
στογενῶν ἔδωσαν 2 θεατρικὲς παραστάσεις
γιὰ τὴν ἀνοικοδόμησι τῆς ἐκκλησίας Ἰδρυσαν
τὴν «Γωνία τοῦ φτωχοῦ μαθητοῦ» και τὴν ἐορ-
τὴν ἐμοίρασαν ἀρκετὰ παιγνίδια και γλυκίσμα-
τα. Ἐψάλαν τὰ κάλαντα ὑπὲρ τῶν ὀρφανῶν
τοῦ Ὀρφανοτροφείου Σύρου. Ἐδεδροφύτευσαν
τοὺς γύρω τοῦ σχολείου χώρους.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Π α ν α γ ῖ α ς Ἰ κ α-
ρ ῖ α ς ἀγόρασαν εἶδη ὑποδήσεως και ἱμα-
τισμοῦ γιὰ τοὺς πτωχοὺς μαθητάς του σχο-
λείου των.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Ἐ π ῖ σ κ ο π ε ἰ ο υ
Σ ὕ ρ ο υ φροντίζουν την καθαριότητα τοῦ
σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Καλλιεργούν
ἄνθη σὲ γλάστρες. Βοηθοῦν τοὺς μικροὺς μα-
θητάς εις τὰ μαθήματα.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ι ο υ Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Τ ῆ ν ο υ φροντίζουν την
καθαριότητα τοῦ σχολείου των και τὴν ἰδικήν
των. Ἐχουν φυτώριο γιὰ τὴν ἀναδάσωσι τοῦ
νησιοῦ. Ἐπίσης καλλιεργούν λαχανοκήπο και
πειραματικὸ ἀγρὸ ὅπου ἐφύτευσαν 200 δένδρα.
Ἐχουν μαθητικὴ βιβλιοθήκη. Ἐκμαν ἔσαν
ὑπὲρ τῆς Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου. Βοηθοῦν
τοὺς πτωχοὺς μαθητάς.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Κ α ρ υ ἰ ἰ α ς Τ ῆ ν ο υ
ἔστειλαν 1 δέμα μετὰ ἄλλων εἰδῶν και γραφικὴ
ὑλὴ στὸν Ἀκρίτας.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Β Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Π λ ω μ ἰ ρ ῖ ο υ Μ υ τ ῖ-
λ ῆ ν η ς φροντίζουν την καθαριότητα τοῦ
σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Καλλιεργούν
ἄνθη. Ἐκμαν Χριστογεννητικὸ δένδρο και
ἐμοίρασαν στὸν πτωχὸν μαθητὰ ἀπὸ 1 ζυ-
γος κἄλτσες και μιά σοκολάτα.

ΚΡΗΤΗ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του θ ο υ Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Χ α ν ῖ ω ν φροντίζουν την
καθαριότητα τοῦ σχολείου των και τὴν ἰδικήν
των. Ἐχουν σχολικό φαρμακείο. Ἐδοῦν ἔσαν
πτωχὸ ἄρρωστο μαθητὴ μετὰ γραφικὴ ὑλὴ και
βιβλία. Ἐδοῦν ἔσαν εἰς τὸν ἔρανο τῆς «Φανέ-
λλας τοῦ Στρατιώτου». Ὁργάνωσαν Πρωτοχρο-
νιάτικη γιορτὴ κατὰ τὴν ὅποιαν ἐμοίρασαν
διάφορα δῶρα στὸν πτωχὸν μαθητὰ.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Μ ο ν α σ τ ῆ ρ α κ ῖ ο υ
Ρ ε θ ὺ μ ν η ς φροντίζουν την καθαριότητα
τοῦ σχολείου των και τὴν ἰδικήν των. Ἐχουν
μαθητικὸ κουρεῖο και σχολικὸ φαρμακείο. Καλ-
λιεργούν σχολικό κήπο. Ἐκμαν ἔσαν ὑπὲρ
τῆς «Φανέλλας τοῦ Στρατιώτου».

και ψυχικὰ τοὺς Νέους και τοὺς
προετοίμαζε γιὰ μιὰν ἀνώτερη πνευ-
ματικὴ ζωή.

Καὶ ἕνα ἰδιαίτερο χαρακτηριστικὸ
τοῦ Ξενοπούλου: ἡ βαθεῖα, σταθερὴ
και συγκινητικὴ ἀγάπη του πρὸς τὴν
ἰδιαίτερον πατρίδα του, τὴ Ζάκυνθο,
ὅπου γεννήθηκε τὸ 1867. Αὐτὴ ὑπῆρ-
ξε ἡ ἀστείρευτὴ και ζωογόνα πηγὴ
τῶν καλυτέρων ἐμπνεύσεών του και
τῶν περισσότερων θεμάτων του. Καὶ
μολοντὶ εἶχε φύγει ἀπ' αὐτὴν νεώ-
τατος και ἔζησε ἀπὸ τότε συνεχῶς
στὴν Ἀθήνα, κλεισμένος συνήθως
στὴν μικρὴ σοφίτα τοῦ σπιτιοῦ του
στὴν ὁδὸν Εὐροπιδου, κρατοῦσε πάν-
τα μετὰ τρυφερὴ στοργὴν κι ἀξεθώρα-
στη ζωντάνια μέσῃ του τὴ φύση και
τὴ ζωὴ τοῦ ἀγαπημένου του νησιοῦ
και τὴν ἐξανάπλαθε και τὴν ἐξανέστη
τάνευε στὰ ἔργα του, σ' ὅλη τὴν τὴν
ὁμορφίαν και σ' ὅλο τὴν τὴν βάθος

ΜΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Φ ο υ ρ ρ ο υ ρ ἄ Ρ ε-
θ ὺ μ ν η ς μετὰ χρήματα ἀπὸ τὰ κάλαντα ἐ-
πλούτισαν τὴν μαθητικὴ βιβλιοθήκη.

ΟΙ Ε. Σ. Ν. μαθηταί του Ι ο υ Δ η μ ο τ.
Σ χ ο λ ε ί ο υ Χ α ν ῖ ω ν φροντίζουν
την καθαριότητα τοῦ σχολείου των και τὴν ἰ-
δικήν των. Βοηθοῦν τοὺς ἀδύνατους εις τὰ
μαθήματα μαθητάς. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἀρ-
ρώστους. Καλλιεργούν ἄνθηκηπο.

*

ΛΥΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΤΕΥΧΟΥΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Ὅριζοντίως: 4) Ὠμέγα, 5) Βάτος,
6) ΠΑΟΚ — Μην — Νάος, 7) Ἡρα — Υἱός,
8) Ὠρα — Ὅτι, 9) Ὅξε — Ὅσια, 10)
Ἀρης — Νυν. Ἀσος, 11) Ἀνω, 15) Νῆς.
Καθ' ἑξῆς: 1) Γὰρ, 5) Κηρός, 6) Ἰα-
κώβ — Ρὰξ — Γέρ, 7) Μαμά — Ἐνα, 8)
Ἐτη — Ὑνι, 9) Γόνυ — Ὀνω, 10) Ἰλιάς —
Ἰός — Εὐά, 11) Νῆτια, 12) Ἀσίας, 13)
Μῦς.

ΤΑ ΑΥΓΑ

Πάσχα γιορτὴ ἀναστάσεως θριάμβου, χαρὰς
και νίκης.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Λινάρι, πιάνο, στόμα.

ΣΚΑΛΑ

1) Κῶς, 2) Κῆς, 3) Κῶνος, 4) Κρόνος,
5) Κόρακας, 6) Κέρβερος, 7) Καρχαρίας.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Νύμη — Ἀδελφία.

ΣΚΑΛΑ

Σος — Σῶος — Σῶρος — Συστὰς — Σα-
λαμῖς — Σίγυρος — Σαρωνικός — Ση-
μαντικός — Συνασπισμός — Σιδηρόδρομος.

ΛΕΞΙΓΡΙΦΟΣ

Ἀρτεμις — Ἴον — Ἀρτεμίσιον.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Ὅριζοντίως: 1) Χιλὴ — Ἀρμα, 2)
Ἀδανα, 3) Ἴς — Ἡρα — Πά, 4) Ρὰς —
Σός, 5) Μαρόκος, 6) Τὸν — Λός, 7) Ἀς —
Νίς — Σί, 8) Λαρία, 9) Ἰσις — Κωμῆ.
Καθ' ἑξῆς: 1) Χεῖρ — Ταψί, 2) Σά-
μος, 3) Λά — Σῶμ — Λί, 4) Ἥδη — Νῆς,
5) Ἀργαλῖς, 6) Ἄνα — Σίς, 7) Ρὰ — Σὸλ —
Αο, 8) Πόνος, 9) Ἄλας — Σιάμ.

ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

1) Ἴος — Σοῖ. 2) Πίνδος — Ἰνδός.

ΛΥΣΙΣ

Ἀπὸ τὴν στολή.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΣΚΑΛΑ

1) Ἀσία, 2) Ἀδάν, 3) Ἀλάσκ, 4) Ἀλ-
δανία, 5) Αἴγυπτος, 6) Ἀργεντίν, 7) Ἀνδα-
λουσία.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Τὸ σκόρδο.

ΣΚΑΛΑ

Μυροβλήτης — Μοναχία — Μπουρίνι —
Μυστράς — Μοράβα — Μέλος — Μάνα —
Μην — Μί.

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΩΝ

Λέλα.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

Ὅριζοντίως: 1) Κάρα — Ὀθων,
2) ΣΟΣ, 3) Τόσος, 4) Ἀρης — Νανά, 5)
Ἐν — Μέ, 6) Ἀσος — Αἴας, 7) Σκόλα,
8) ΙΚΑ, 9) Ἀρμα — Σῶμα. Καθ' ἑξῆς: 1) Κιλὰ — Ἀνω, 2) Ρὲς,
5) Τῆνος, 4) Ἀσος — Σικιά, 5) Ὀς —
Ἀκ, 6) Ὅσον — Ἄλας, 7) Σαμία, 8) Νέας,
9) Νωπὰ — Σινά.

ΣΚΑΛΑ

1) Μῦς — 2) Μῶρος — 3) Μῆλος — 4)
Μόσχος — 5) Μυστράς — 6) Μενέλαος — 7)
Ματαιότης — 8) Μητρόπολις.

ΦΩΝΗΝΤΟΛΕΙΠΟ

Σὺν Ἀθηνᾶ και χεῖρα κίνει.

ΑΙΝΙΓΜΑ

Βέλος — Ἔλος.

ΣΚΑΛΑ

Μητέρα — Μῆνος — Μίνα — Μῦς — Μί.

*

1) Π, 2) Πάο, 3) Πάλης, 4) ΟΗΕ, 5) Σ.

ΜΑΘΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

ΣΚΑΛΑ 1.

1) Α — — — — —
2) Α — — — — —
3) Α — — — — —
4) Α — — — — —
5) Α — — — — —
6) Α — — — — —

1) Πρόθεσις. 2) Σύνδεσμος. 3)
Ἀπαραίτητο εἰς οἰονδήποτε φαγητόν.
4) Βασίλισσα τῆς Ν. Ἑλλάδος. 5)
Λέγεται τὸ δένδρο χωρὶς καρπούς.
6) Λέγεται τὸ ἄνθος ποῦ δὲν μαραι-
νεται.

ΑΙΝΙΓΜΑ 1.

Εἶμαι νῆσος τοῦ Αἰγαίου
καὶ ἂν μ' ἀποκεφαλίσῃς
εὐθὺς ὕλην οἰκοδομήσιμο
ἐμπρός σου θ' ἀντικρύσῃς.
Μεθ' ὑπολήψεως
ΓΕΩΡΓΙΟΣ Μ. ΠΑΠΠΑΣ
Μαθητὴς τῆς Βαρβακείου Σχολῆς

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 1.

Ὅριζοντίως:

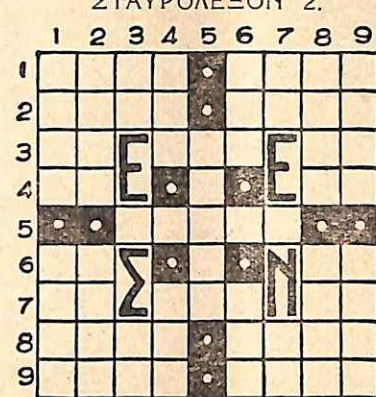
1) Κατεσκεύασε τὸν σύντροφον τοῦ
Διογένητος.
3) Τὰ ξέρει ὅλα.
4) Ποταμὸς τῆς Κ. Ἀσίας.—Χρή-
σιμος στίς μαθήτριες κυρίες.
6) Πόλις τῆς Γαλλίας.— Πᾶν ὕλι-
κὸν ἀντικείμενον.
7) Ρωμαῖος αὐτοκράτωρ.
9) Ἀνδρικὸν ὄνομα.

Καθ' ἑξῆς:

1) Βαστάζω, φέρνω.— Ἀρχαῖον και
σύγχρονον ἑγχόρδον ὄργανον.
3) Νομοθέτης τῆς Ἀρχαιότητος.
4) Ἐδαφικὴ ἀνωμαλία.— Νεαρόν,
καινούργιον.
6) Ὑπομονητικὸν ζῶον.— Δὲν ἔπα-
θε τίποτε.
7) Νησάκι στὴν εἴσοδο τῆς Ἀ-
δριατικῆς.
9) Μάρκα, ἰδιαίτερο γνῶρισμα.
Θεὸς τοῦ πολέμου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ Β. ΜΑΤΑΥΤΣΗΣ
Μαθητὴς Γυμνασίου Βάλτης)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 2.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Ὁροπέδιον τῆς κεντρικῆς Ἀ-
σίας.— Γνωρίζω (ἀρχ.).
2. Τὸ προσφιλέστερον μας πρόσωπο.
— Συκότη (καθαρ.).
3. Μόριον (ἀντιστροφή).— «Σῶσον
ἡμᾶς... Θεοῦ» (ὕμνος ἐκκλ.).— Βε-
βαιωτικὸν μόριον.
4. Ἰδικὰ σου.— Ἀναφορικὴ ἀντω-
νυμία (θελ. πληθ.).
5. Προσκυνεῖται ὑπὸ τῶν πιστῶν.
6. Ἀρβρον (πληθυν.).— Θρεπτικὴ
τροφή.
7. Νότα Βυζαντινῆς μουσικῆς. —
Χαῖρε (λατ.).— Μισὴ ρίζα.
8. Ὑποδιαίρεσις τοῦ χρόνου (πληθ.).
— Λεπταὶ κλωσταί.
9. Πλοῖον (ἀρχ.).— Δωμάτιον ὑπο-
δοχῆς.

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Λουρὶ (καθαρ.).— Ἐκεῖνος ποῦ
παρὰ τὴν θέλησιν του κάνει κάτι.
2. «Φωνὴ ἐν... ἡκούσθη, θρήνος
και κλαυθμός». (Ματθ. Β' 18). —
Αὐτὰ πρέπει νὰ τὰ σεβώμεθα.
3. Ὑποθετικόν.— Πάλιν (ἀρχ.).
4. Πλοῖον (ἀρχ. κλητ.).— Ἀναφορι-
κὴ ἀντωνυμία.
5. Υἱὸς τοῦ Ἰσαάκ.
6. Ἀρχικὰ ὁργανώσεως διεθνούς ἡ
ὁποία φροντίζει διὰ τὴν εἰρήνην. —
Πρόθεσις.
7. Γράμμα τῆς ἀλφαβήτου (ἀν-
τιστρ.).— Τελικὸς σύνδεσμος (δημ.).
8. Λαμπάδα (ἀρχ.).— Νῆσος τῆς
Δωδεκανήσου (δοτικ. ἀντιστρ.).
9. Ἀρχαῖος θεός.— Μία ἡπειρος
(ἀντιστράφ.).

ΔΗΜ. ΤΡΙΚΟΥΛΗΣ

Γυμν. Λεωνιδίου

Πέτρο λένε τὸν μπαμπά μου
Μαρία λένε τὴν μαμά μου
Ἀντώνη τὸν ἀδελφὸ μου,
καὶ Τούλα ἐμένα.
Τὴν ἄλλη μου ἀδελφὴ πῶς
τὴν λένε;

ΤΟΥΛΑ ΜΑΛΛΕΡΟΥ
Γ. Γυμν. Θηλ. Ἀθηνῶν

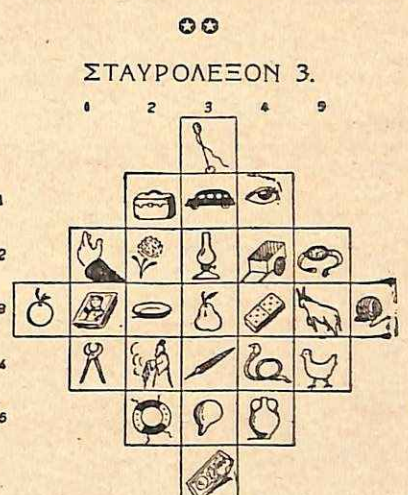
ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

Κ * * * * = Πουλί.
Ν * * * * = Πουλί κατοικίδιο.
Π * * * * = Ἀλείφουν τοὺς δρό-
μους.
Λ * * * * = Φοβερὴ ἀρρώστεια.
Ν * * * * = Πόλις τῆς Σερβίας.

ΣΤΕΛΙΟΣ Ι. ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ

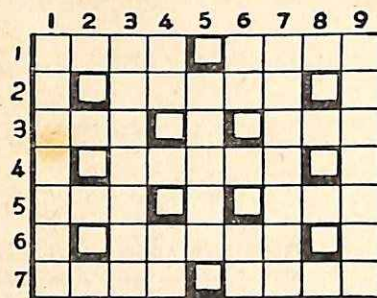
Τάξις Ε'. Γυμν. Ε'. Ἀρ. Ἀθηνῶν

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 3.

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 4.

Οριζοντίως: 1) «Ο...» ή-
μων.— Προϊόν της μέλισσας. 2) Ο
ένας από τους δύο ονομαστούς φίλους
της αρχαιότητας. 3) Μιά από τας αι-
σθήσεις — μυτερό. 4) Η μία από τις
πέντε λέξεις που συμβολίζει ή λέξεις
ΙΧΘΥΣ. 5) Νήσος των Κυκλάδων —
τελικός σύνδεσμος. 6) Όσα βλέπουμε
(επίθετο). 7) Είμαι άρρωστος ρήμα.
— ζητούν να τώ δώσωμε για τους
τραυματίας.

Καθ'έτος: 1) Κάθισμα άδειανό
τό καλοκαίρι. 3) Ρωσική πόλις στον
Εύξεινον Πόντον. 4) Τα δικά σου (άν-
τωνυμία) — δύσκολα τώ προφέρουν τώ
μικρά παιδιά. 5) Τήν φορεϊ ό δεσπό-
της. 6) Νησί των Δωδεκανήσων
(αίτ.).— Άρθρον. 7) Περιφέρεια μιάς
έκκλησίας (πληθ.). 9) Περιοχή της
Παλαιστίνης.

ΑΔΡΙΑΝΟΣ ΚΟΥΝΕΛΛΗΣ
Γυμνάσιον Καστέλλας Πειραιώς

ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

- 1) 85
- 2) 423
- 3) 5779
- 4) 89040
- 5) 136840

1) Λοιπόν (άρχαϊα). 2) Ήρωϊκή
άρνησις. 3) Δεν άρέσει εις τόν στρα-
τόν. 4) Πικνοφυτευμένη έκτασις δέν-
δρων. 5) Έλληνική όροσειρά.

ΕΡΡΙΚΟΣ Σ. ΜΑΝΤΑΣ
Γυμν. Νικαίας

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

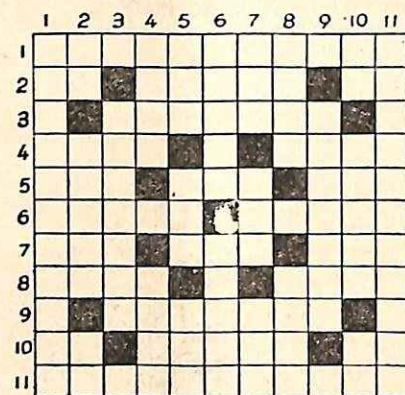
- 1) Είμαι νήσος του Αιγαίου
μ' άν τώ κεφάλι μου κοπή
ένας Πέρσης βασιλέας
στή στιγμή θά έμφανισθί.
- 2) Είμαι ένα άσπρο λουλουδάκι
μ' άν τώ κεφάλι μου κοπή
ένας ποταμός μεγάλος
στή στιγμή θά έμφανισθί.
- 3) Σ' ένα σώμα του ούρανοϋ
ένα γράμμα άν προσθέσης
μέλος του σώματος
στή στιγμή θά παραθέσης.

ΠΕΤΡΟΣ ΓΡΗΓ. ΤΣΙΚΛΟΣ
Γυμν. Άρ. Πειραιώς

ΜΑΓΙΚΕΣ ΕΙΚΟΝΕΣ

1. Έλένη, Γιώργο, Μαρίκα, Τώνη,
Τάκη πηγαίνετε γρήγορα.
Μά πού καλὲ θέϊς;
Καλά, δὲν ἀκούσατε;
2. Η μαμά ἔλειπε μόλις γύρισε
εἶδε τὰ παῖδιά της καὶ τρώγανε. Κα-
λυψά, Μίμη, φώναξε, τί τρώτε;
— Μά τὸ εἶπες μαμά.
Τί τρώγανε;

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 5.

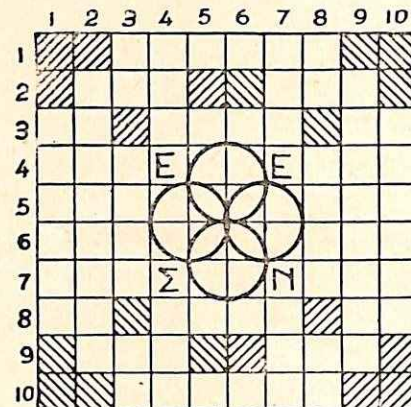
ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

1. Είναι απαραίτητη σέ κάθε λαό.
2. Νότα.— Μιά πολυτραγουδι-
νη άρχαία πόλις (γεν.).—Υποθετικόν.
- 3) Ζούν πολύ λίγο.
4. Όνομα δσίας. — Δούλη της
Σάρας καί μητέρα του Ίσμαήλ.
5. Λατινικός χαιρετισμός.— Ένας
όργανισμός στον Πειραιά οϋδ. αίτ.
άόριστος άντωνυμία Μακεδονικός πο-
ταμός (δοτ.).— Άκρωτήριο (άντί-
στορφα).
7. Τρία σύμφωνα.—Μέτρον βάρους.
— Άν τώ πρώτο γράμμα ήταν «Α» θά
φυσούσε.
8. Μιά μετοχή πού την συναντούμε
στά ύγρά.— Όνομα βαρβάρου άρ-
χαίου βορείου λαοϋ (κλητ.).
9. Μ' αυτό τώ ρήμα έκδηλώνομε τή
λύπη μας.
10. Νημάτιον.— Φροϋτον. — Άρ-
θρον.
11. Αὐτός πού ξαναμπαίνει στον ἴ-
σιο δρόμο (γεν.).

ΚΑΘΕΤΩΣ

1. Πόλις της Βορείου Άφρικής.
2. Ίδού.— Πολύτιμο ξύλο (κλητ.).
— Προφερόμενα γίνονται μεγάλο
ταψί.
3. Χρόνος.
4. Όπλα.— Ποταμός της Ρωσίας.
5. Τουρκικό όνομα — τρία φωνήεν-
τα. Πρόθεσις.
6. Καλλυντικό.— Λόγια.
7. Τα τρία τέταρτα του «τότε».—
Χ'όρη.— Κατάρα.
8. Χρόνος του εύρίσκω (δημοτ.).—
Γα λ κ όνομα.
- 9) Ρητορεύς.
10. Εϋδασμα λουλούδια.— Βότανο.
— Άρθρο.
11. Ό έχων άρρενωπούς τρόπους.
ΑΡ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΟΥ
Μαθήτρια Στ'. τάξ. Γυμν. Κιλκίς

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΝ 6.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΩΣ

- 1) Ίδρυτής του Έρυθρού Σταυ-
ρου. 2) Χώρα της Κεντρικής Άβυσ-
σηνίας.— Άρθρον πληθυντικού (θηλ.).
3) Άρθρον ένικού (οϋδ.).— Έγώ...
ή αλήθεια καί ή ζωή — κατάληξις
γ' κλίσεως (πληθ.). 4) Άρχικά Ί-
δρύματος. Πρόθεσις διούλλαθος. 5)...
Άϊλανδ μικρή αλλά πυκνοκατοικημέ-
νη πόλις της Β. Άμερικής.— Θρεπτι-
κή τροφή. 6) Από αυτήν αποτελείται
τό κάθε πράγμα.— Τρία γράμματα
άπό την λέξι ΟΜΗΡΟΣ. 7) Είναι έ-
ται (άντιστρ.).— Κατά την Γραφήν ό
μεγαλύτερος των υϊών του Νώε. 3)
Έξ.— Άρχικά μιάς οργανώσεως. —
Άρθρον ένικού (οϋδ.). 9) Έν Ία-
πωνία σί μοναχά του Βουδδισμού.—
Έιας. 10) Γένος φυτών της τριπικής
Άμερικής.

ΚΑΘΕΤΩΣ

- 1) Άρχαιοτάτη πόλις κοντά στο
Άργος. 2) Άρέσει πολύ στα παιδιά.
3) Όχι «Γαλλ.».— Έκεί είναι Αϊώ-
νιον σκότος.— Σύνδεσμος αντιθετικός
(δημ.). 4) Άεροπορική Έταιρία. —
Σύνδεσμος υποθετικός. 7) Άλλογο.—
Τά μαθαίνουμε από τις έφημερίδες.
8) Σύνδεσμος υποθετικός.— Ποταμός
της Β. Ήπειρου — λεπτή τρίχα. 9)
Μέρος του άνθους (άντιστρ.). 10)
Ένα μέρος του χρόνου στη δημοτική
μαζί με τώ άρθρο (άντιστροφως).

ΑΝΔΡΕΑΣ Ε. ΚΟΥΚΟΥΝΑΚΗΣ
Γυμνασ. Νικαίας

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

- 1) Ψαράς δὲν εἶναι
δίχτυ πλέκει, τί εἶναι;
- 2) Είμαι βασιλικό άνάκτορο
μ' άν μοϋ βγάλης τώ κεφάλι
χρειζόμειο στη μαγειρική
έμπρός σου θά προβάλη.
- 3) Νήσος εἶμαι του Αἰγαίου
μ' άν με άποκεφαλίσης
χώρα της Μικρᾶς Άσίας
άπορώντας θ' άντικρύσης.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Γ. ΠΟΛΙΟΣ
Μαθητής Γυμνασίου Πρεβέζης

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΕΠΕΤΕΙΟΝ ΓΕΝΝΗΣΕΩΣ ΕΡΡΙΚΟΥ ΝΤΥΝΑΝ

Π Ρ Ο Σ

Αθήναι 13/4/1951

Τους κ. κ. Γενικούς Έπιθεωρητάς Σχολείων Μέσης και Στοιχειώδους Έκπαιδεύσεως, Γενικούς Έπιθεωρητάς Ίδιωτικών Σχολείων,
Διευθυντάς Πειραματικών Σχολείων, Πανεπιστημίων, Διευθυντήν Διδασκαλείου Μ. Ε., Διευθυντήριαν Άνωτ. Χαροκ. Οικιακικής Σχο-
λής, Διευθυντάς Παιδαγωγικών Άκαδημιών και Έπιθεωρητάς Δημοτικών Σχολείων.

Λαβόντες ύπ' όψιν τώ ύπ' άριθ. 10429/26-3-51 έγγραφον του Έλ. Έρ. Σταυρου της Νεότητος έξ ου
προκύπτει, ότι την 8ην Μαΐου έ.έ. θά έορτασθί εις όλον τόν πεπολιτισμένον κόσμον ή επέτειος της γεν-
νήσεως του Έρρίκου Ντυνάν, ιδρυτού του Έρυθρού Σταυρου κλ.π, παρακαλούμεν όπως έκδώσητε σχε-
τικές οδηγίας προς τους κ. κ. Διευθυντάς των Σχολείων της ύμετέρας άρμοδιότητος, ίνα κατά την ήμέ-
ραν ταύτην άναπτύξωσιν άνευ διακοπής των μαθημάτων έν συγκεντρώσει των μαθητών, διά καταλλήλου
όμιλίας τώ όλον έργον καί την έν γένει δράσιν του μεγάλου τούτου άνθρωπιστού καί ιδρυτού του Διε-
θνοϋς Έρυθρου Σταυρου, καθόσον καί ή Πατρις ήμών έγνώρισε τας άνεκτιμήτους ύπηρεσίας τας όποιας
ή Διεθνής αύτη Όργάνωσις προσέφερεν, εις πάσας τας περιπτώσεις καί έν πολέμω καί έν ειρήνῃ.

Ό Γεν. Γραμματεϋς
Θ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΟΠΟΥΛΟΣ

Έρυθροσταυρίται 16ου Δ. Σχ. Β'.
Άθηνών, έπεσκέφθησαν τώ 423 Στρ.
Νοσοκομείον όπου διένειμαν δώρα
καί έψυχαγωγήσαν τους άσθενείς.
Juniors of the 16th Elem. School,
Athens visited the 423 Military Hos-
pital, and distributed various gifts.

Έρυθροσταυρίται Α'. Δημ. Σχολείου
Άμφικλείας Δωρίδος καλλιεργούν
τόν σχολικόν κήπον.
Juniors of the 1st. Elem. School
Amphiclia at their school garden.

Έρυθροσταυρίται Α'. Δημ. Σχολ.
Νεστορίου, εις τόν σχολικόν κήπον.
Juniors of the 1st. Elem. School.
Nestorion, at their school garden.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Άναρ-
ράχης - Έορδαίας άσχολούμενοι με
τήν άναδάσων.
Juniors of the Elem. School Anar-
rachi-Eordea planting trees.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Κά-
τω Λαψίστης, Ζαγορίου Μετσό-
βου, καθαρίζουν την αυλήν του
σχολείου.
Juniors of the Elem. School Kato
Lapsisti, cleaning their play-
ground.

Έρυθροσταυρίται Δημ. Σχολ. Κα-
στανιάς - Βερροίας διορθώνουν τους
δρόμους του χωρίου των.
Juniors of the Elem. School Kastania
Veroia repared the village roads.

Άπό έλλειψι χώρου ύλη δράσεως όμάδων Ε. Ε. Σ. Ν., φωτογραφίαί καί μαθητική συνεργασία,
πού δὲν έδημοσιεύθησαν μέχρι σήμερα, έκρατήθησαν διά τώ πρώτα τεύχη σχολικού έτους 1951 - 52.

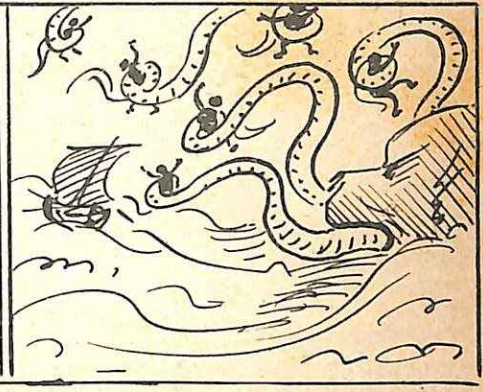
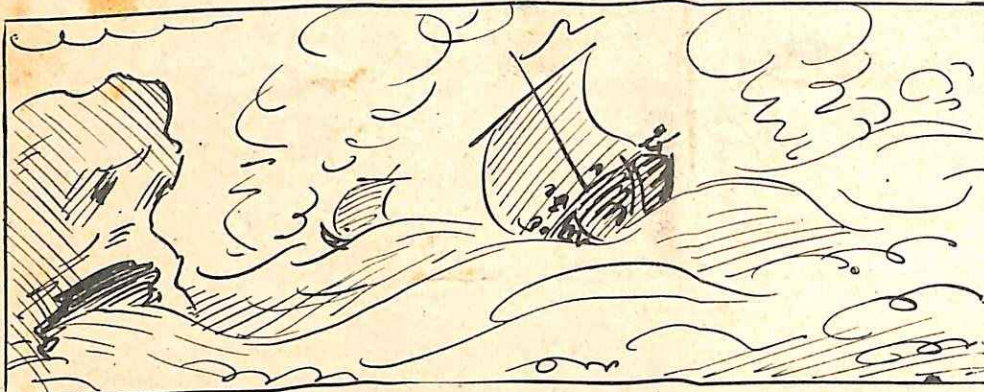

ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΟΥ ΟΔΥΣΣΕΩΣ

(8)

“Όπως τὶς διηγείται στ’ ἀνηψάκια του ὁ θεῖος Δημητράκης.

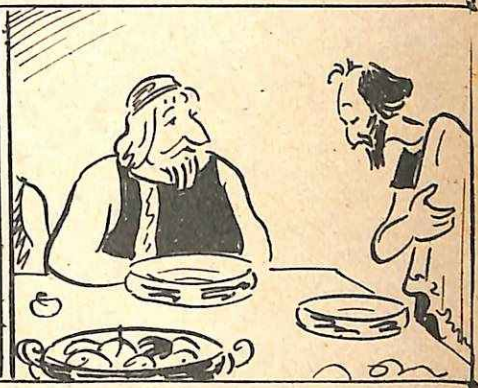
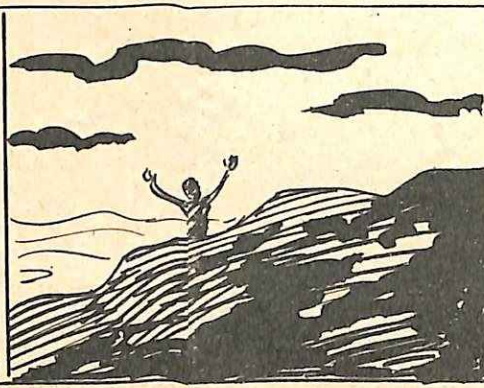
Ο ΟΔΥΣΣΕΥΣ ΤΕΛΕΙΩΝΕΙ ΤΗ ΔΙΗΓΗΣΙ ΤΟΥ ΚΑΙ ΓΥΡΙΖΕΙ ΣΤΗΝ ΠΑΤΡΙΔΑ ΤΟΥ

Κι ἀφοῦ σέ ἄλλα δυὸ νησιὰ
κινδύνους ἐγνωρίσαμε,
τὴ Σκύλλα-καὶ τὴ Χάρυβδη
μπροστά μας ἀντικρύσαμε.

Ἡ Χάρυβδη ἀπ’ ἀριστερὰ
τὴ θάλασσα ταράζει
κι ὅλος ὁ μαῦρος τῆς βυθὸς
σὰν τὸ καζάνι βράζει!

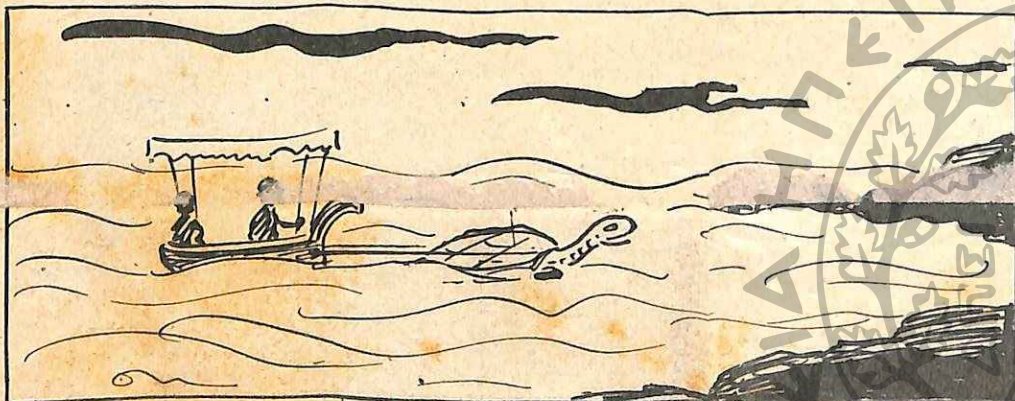
Ξάφνου ἡ Σκύλλα ἀπὸ δεξιὰ
ἕξι πλοκάμια ἀράδα
μᾶς ρίχνει, κ’ ἕξι ναῦτες μου
τοὺς κάνει... μαρμελάδα!

Οἱ ἄλλοι τῆς ξεφύγαμε.
“Ὅμως πιὸ πέρα πάλι
σὲ μιὰ φουρτούνα ἀφάνταστη,
ἀπ’ ὅλες πιὸ μεγάλη,

πλοῖα καὶ ναῦτες ἔχασα.
Καὶ τὸ κολύμπι πιάνω
καὶ στὸ νησί τῆς Καλυψῶς
σὲ μαῦρα χάλια φτάνω.

Τέλος ξεκίνησα ἀπὸ κεῖ,
στὸν τόπο σας ἐβγήκα
καὶ τὴ φιλοξενία σας
εἴμ’ εὐτυχὲς ποὺ βρήκα!

Ὁ Ὀδυσσεὺς σωπαίνει ἐδῶ.
Καὶ τὴν αὐγὴ ἐκείνη
ὁ τῶν Φαιάκων βασιλεὺς
χίλιες τροφές τοῦ δίνει

κ’ ἓνα... χελωνοκίνητο
θαλασσινὸ τζιπάκι
ποὺ ἴσια στὴν πατρίδα του
τὸν πῆγε τὴν Ἰθάκη!

Ἔτσι τελειῶσαν τ’ ἀπειρα
δεινοπαθήματά του,
κ’ ἔζησε πιά κι αὐτὸς καλὸ
κ’ ἐμεῖς καλύτερά του.